

A black and white close-up portrait of Václav Havel. He is looking slightly to the left with a thoughtful expression, his right hand resting against his chin. He has a mustache and is wearing a dark, textured jacket.

Knihovna Václava Havla
výroční zpráva 2018

Knihovna Václava Havla výroční zpráva 2018

vydala Knihovna Václava Havla, o. p. s. v roce 2019
registrovaná u Městského soudu v Praze ve složce O 338 dne 26. července 2004
statutární zástupce: Michael Žantovský
Sídlo: Ostrovní 129/13, 110 00 Praha 1

IČ 27169413 / DIČ CZ27169413

Bankovní spojení:

7077 7077 / 0300 CZK; IBAN: CZ61 0300 0000 0000 7077 7077

7755 7755 / 0300 EUR; IBAN: CZ40 0300 0000 0000 7755 7755

7747 7747 / 0300 USD; IBAN: CZ66 0300 0000 0000 7747 7747

SWIFT CODE: CEKO CZPP

Tel.: (+420) 222 220 112

e-mail: info@vaclavhavel.cz

Knihovna Václava Havla je registrovaná podle knihovního zákona
pod evidenčním číslem 6343/2007 u Ministerstva kultury ČR

www.vaclavhavel.cz

www.rokrevoluce.cz

www.zmenitsvet.cz

www.cisthavla.cz

www.rozhovoryvh.cz

www.denikrevoluce.cz

www.havlovy-deti.cz

www.bibliografievh.cz

www.facebook.com/KnihovnaVaclavaHavla

www.facebook.com/VaclavHavelLibrary

www.youtube.com/knihovnavaclavahavla

www.twitter.com/KnihovnaVH

www.twitter.com/HavelLibraries

www.instagram.com/knihovnavaclavahavla

Smysl to celé má jedině jako žijící či živoucí organismus, který zaujímá své nepřehlédnutelné místo v celku veřejného a politického života. (...) Knihovna musí něčím originálním být jako taková, sama o sobě, ve své každodennosti, jako trvale existující fenomén či místo.

Václav Havel,
Několik vět ke Knihovně Václava Havla, Hrádeček

Obsah

Knihovna Václava Havla	7	Slovo ředitele	15
Lidé Knihovny Václava Havla	9	Dokumentační centrum	16
Zakladatelé	9	Archiv	16
Správní rada	9	Archiv v číslech	17
Dozorčí rada	9	Nové přírůstky	17
Statutární zástupce	9	Knihovna	17
Tým Knihovny	9	Fotoarchiv	18
Externí spolupráce	10	Archiv Pavla Juráčka	18
Dobrovolníci / stážisté	10	Technická podpora	18
Služby	10	Spolupráce	18
Poděkování těm, kteří nás podpořili		na veřejných akcích a projektech	18
finančním darem	10	na programu Knihovny VH	18
finanční podporou formou smlouvy		na přípravě knižních titulů vlastní produkce	19
o spolupráci či propagaci	10	na přípravě knižních titulů jiných nakladatelství	19
finanční podporou formou grantu	10	na výstavách	19
Poděkování těm, kteří s námi spolupracovali celoročně, nebo při realizaci jednotlivých projektů		s Google Cultural Institute	19
Instituce	10	na prezentaci vlastní knižní produkce	20
Jednotlivci	11	na přípravě dokumentárních filmů a projekcí	20
Zvláštní poděkování pak patří		na přípravě a realizaci divadelních představení a soutěže	20
Akvizice pro dokumentační centrum			
Akvizicí do archivního a knihovního fondu		Publikační činnost	23
osobně přispěli	12		
Z institucí to byly	12		

Nejprodávanější tituly roku 2018 z produkce minulých let	23	Vzdělávání	89
Vyprodané tituly	23	Čtenářská kampaň Číst Havla	89
Sešity Knihovny VH	23	E-learningový kurz Každý může změnit svět:	
Edice Knihovny VH	23	Lidská práva v životě a díle Václava Havla	89
Studentská řada Knihovny VH	24	Knihovničky VH	90
Hovory v Lánech	24	Soutěž o nejlepší studentský esej 2018	90
Dílo Pavla Juráčka	24	Workshop Havel v kostce	90
Konference Knihovny VH	25	Stálá expozice Knihovny Václava Havla	90
Mimo edice	25	Václav Havel tady a teď	90
Nakladatelská spolupráce	27	Návštěvnost, sociální sítě, média	92
Svět Václava Havla	28	Finanční přehledy	93
Evropské dialogy Václava Havla	28	Fundraising a vlastní příjmy	94
Cena Václava Havla za lidská práva 2018	30	Zpráva auditora a účetní závěrka	95
Knihovna Václava Havla v zahraničí	32		
Domácí akce	33		
Výstavy	41		
Klub Knihovny Václava Havla	42		
Rodina a přátelé VH	42		
Zahraniční osobnosti	43		
Diskuse	47		
Debaty s Respektem	62		
Rusko, Ukrajina a Bělorusko	65		
Romové	68		
Večery s polskými reportéry	68		
Literární večery	70		
Divadlo, fotografické večery, hudba a film	82		

Sídlo Knihovny Václava Havla: Ostrovní 13, Praha 1.

Knihovna Václava Havla

Knihovna Václava Havla (dále „KnVH“, „Knihovna VH“) shromažďuje, zkoumá, zveřejňuje, šíří a hájí myšlenkový, literární a politický odkaz velké postavy moderních českých dějin – spisovatele, dramatika, myslitele, bojovníka za lidská práva a československého a českého prezidenta. Zabývá se také osobnostmi, událostmi a jevy, které s odkazem Václava Havla souvisí, a snaží se je přibližovat a zasazovat do dobového i současného kontextu.

Od srpna 2014 sídlí Knihovna Václava Havla na adrese Ostrovní 13, Praha 1. Přízemní prostory této budovy jsou věnovány expozici *Havel v kostce* a klubovým akcím. Knihovna VH zde pořádá semináře, autorská čtení, přednášky, koncerty a divadelní představení. V prvním patře se nachází kanceláře, archiv, průběžně doplňovaná knihovna a badatelna pro veřejnost.

Mezi hlavní poslání Knihovny Václava Havla patří:

- formou vzdělávacích projektů, debat, autorských čtení, divadelních představení, koncertů, přednášek a dalších kulturních akcí přibližovat široké i odborné veřejnosti historický význam zápasu za lidská práva a svobody v době totality a tvorbu občanské společnosti v době budování demokracie
- organizovat archivní, archivně badatelské, dokumentační a knihovnické činnosti zaměřené na dílo Václava Havla a dokumenty či věci s jeho působením související, včetně odborné analýzy jejich vlivu na život a sebereflexi společnosti
- organizovat vědecký výzkum a publikační činnost mapující „havlovský“ svět

Lidé Knihovny Václava Havla

Zakladatelé

Dagmar Havlová
Miloslav Petrušek († 2012)
Karel Schwarzenberg

Správní rada

Michaela Bakala (místopředsedkyně)
Iva Brožová
Gabriel Eichler (předseda)
Dagmar Havlová
Božena Jirků
Martin Palouš
Jacques Rupnik
Nina Smitová
Milan Šimečka

Dozorčí rada

Emil Holub
Ondřej Jonáš
Luděk Niedermayer

Statutární zástupce

Michael Žantovský, výkonný ředitel

Tým Knihovny

Veronika Pikola Brázdilová – produkční, 0,5 úvazek
(od září 2018, předtím MD)
Eva Csémyová – archiv – 0,6 úvazek
Marie Dorazilová – výpomoc na akcích, DPP
Anna Freimanová – editorka – 0,8 úvazek
Barbora Grečnerová – vzdělávací koordinátorka
Pavel Hájek – šéfredaktor
Lucie Prachařová – výkonná asistentka

Karolína Stránská – vedoucí kanceláře
Jáchym Topol – šéfdramaturg
Martin Vidlák – vedoucí dokumentačního centra
Barbora Hanková – asistentka produkce, 0,6 úvazek
(od září 2018, předtím DPČ)
Kateřina Hanková – výpomoc na akcích, DPP
Kristýna Herejtová – výpomoc na akcích, DPP
Jan Hron – správa digitálního archivu, DPP
Marie Fantyšová – archiv O. Škáchy, DPP
Jan Chytil – výpomoc na akcích, DPP
Tereza Johanidesová – knihovnice, DPČ
(ukončeno k 31. 12. 2018)
Klára Němečková – výpomoc na akcích, DPP
Zdenka Potměšilová – kustodka, DPČ
Viktorie Preissová – výpomoc na akcích, DPP
Jana Rumlová – výpomoc na akcích, DPP
Filip Rut – výpomoc na akcích, DPP
Lucie Skvrnová – výpomoc na akcích, kustodka, DPP
Šárka Sladovnicková – přednášky „Havel v kostce“, DPP
Rozálie Stejskalová – výpomoc v archivu, DPP
Libuše Šídllová – kustodka, DPČ
Barbora Šikulová – výpomoc na akcích, DPP
Petr Štefek – archiv, DPČ
Hana Tenglerová – výpomoc na akcích, DPP

Externí spolupráce

Jiří Bělohradský – správa serverů
Klára Binarová – Cena VH za lidská práva
Jakub Čermák – multimédia (od srpna 2018)
Václav Doubravský – IT podpora
Tomáš Javora – videozáznamy
Zuzana Janečková – Cena VH za lidská práva
Eva Lorencová – redakční a lektorské práce
Ondřej Němec – fotoarchiv
Radka Prošková – produkční
Taťána Rubášová – archiv Pavla Juráčka/multimédia
(do 31. července 2018)
Nina Rutová – lektorka programů pro školy

Kristýna Šlajchrtová – CartonClan, grafické práce

Jiří Vaněk – CartonClan, grafické práce

Jana Vejříková – Přepišto.cz, přepis mluveného
a psaného slova

Adéla Volfová – Evropské dialogy VH

Ian Richard Willoughby – ANJ překlady

Erika Zlamalová – Archiv Ivana M. Havla/produkce

Hynek Zlatník – ANJ překlady

Dobrovolníci / stážisté

Natálie Šimůnková

Veronika Zemanová

Služby

Správa budovy: Atkins and Langford Development, s. r. o.

Audit: KPMG Česká republika Audit, s. r. o.

Účetní služby: VGD, s. r. o.

Webmaster: 2142 net, Jiří Šolc

Úklid: UNIVERSAL úklidová služba

Komisioní prodej knih: KOSMAS, Academia

Poděkování těm, kteří nás podpořili:

finančním darem:

Fondation Zdenek et Michaela Bakala

Rebeka Bartůňková

Comenius Leergang (NL)

Miroslav Čacký, P3Chem, s. r. o.

MUDr. David Doležil, PhD., MBA

Jan Galajda

Ivan M. Havel

Monika Jelínková

MUDr. Mária Jiravová

Nadace Charty 77

Jiří Kejval

KONSIT, a. s.

Marek Kovařík

MUDr. Bohdan Kubíček

Letiště Praha, a. s.

Zbyněk Oščádal

Prague Civil Society Centre, NF

Unilever ČR, s. r. o.

Vaclav Havel Library Foundation (VHLF)

Vysoká škola ekonomie a managementu, a. s. (VŠEM)

a mnoho dalších drobných dárců

finanční podporou formou smlouvy o spolupráci či propagaci:

Sekyra Group

Zastoupení Evropské komise v ČR

finanční podporou formou grantu:

Magistrát hl. m. Prahy

Ministerstvo kultury ČR

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Státní fond kultury ČR

Velvyslanectví Spojených států amerických v Praze

Poděkování těm, kteří s námi spolupracovali celoročně, nebo při realizaci jednotlivých projektů:

Instituce:

Archiv Kanceláře prezidenta republiky

Archiv Jana Patočky

Asistence, o. p. s.

Aspen Institute Prague

Babylon Revue

Bakala Foundation

Bison and Rose

Czech Press Photo

Česká centra v Bruselu, Berlíně, Vídni, Paříži a Varšavě

Česká televize

Československé dokumentační středisko

Český rozhlas

Činoherní klub

Člověk v tísni

Dejvické divadlo

Díky, že můžem

DILIA

Divadelní fakulta AMU

Divadlo Archa

Divadlo Husa na provázku

Divadlo Na zábradlí

Divadlo v Dlouhé

DOX Centrum současného umění

Festival Americké jaro

Festival Khamoro

Festival Stranou

Festival Tvůrčí Afrika

Francouzský institut v Praze

Google Cultural Institute

Hudební a taneční fakulta AMU
Iniciativa Evropské hodnoty
Institut pro evropskou politiku Europeum
Institut umění – Divadelní ústav
Jeden svět na školách – Člověk v tísni
Jihočeská univerzita
Městská část Praha 6
Městská knihovna Praha
Mezinárodní festival dokumentárních filmů
Moravská zemská knihovna Brno
Muzeum Kampa
Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97
Nadace FORUM 2000
Nadace Hannse-Seidela Praha
Nadace Charty 77
Národní archiv
Národní filmový archiv
Nakladatelství Argo
Nakladatelství Grada
Nakladatelství Karolinum
Nakladatelství LEDA
Nakladatelství Novela Bohemica
Nakladatelství Portál
Nakladatelství Radioservis
Nakladatelství TORST
Nakladatelství Větrné mlýny
Národní divadlo v Praze
Národní galerie v Praze
Národní muzeum
Národní technická knihovna Praha
NaVýchod
Nevypusť duši
NEWTON Media
Obec překladatelů
Palác Lucerna
Polský institut v Praze
Post Bellum
Prague Civil Society Centre, NF
Pražský dům v Bruselu
Rada Evropy Štrasburk
Rádio Svobodná Evropa/Rádio svoboda
Respekt
reSITE
Rumunský kulturní institut
Samizdatová knihovna Libri prohibiti
Sdružení Ferdinanda Peroutky

Senát PSP ČR
Spolek Sinopsis
Spolek Litera
Spolek Skaryna
Stálé zastoupení ČR při EU
Střecha Lucerny
Svět knihy
TOPAZ
Univerzita Karlova Praha
Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu
Ústav pro česko-americké vztahy
Ústav pro studium totalitních režimů
Ústav pro českou literaturu AV ČR
Ústav paměti národa (SR)
Ústav pro soudobé dějiny AV ČR
Václav Havel Library Foundation (USA)
Villa Decius Krakow (PL)
Velvyslanectví Belgie, Bulharska, Finska, Francie, Chorvatska, Izraele, JAR, Litvy, Slovinska, Španělska, USA
Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové
Vysoká škola ekonomie a managementu (VŠEM)
Werichova vila
Zastupitelské úřady ČR v Berlíně, Bruselu, Vídni, Vilniusu, Londýně a další
Zastoupení Evropské komise v Praze
Židovská obec Praha

Jednotlivci:

Lenka Deverová
Magdalena Drsová
Pavel Kohout
Vilém Prečan

Zvláštní poděkování pak patří:

Michaele a Zdeňkovi Bakala
Rebece Bartůňkové
Vladimíru Hanzelovi
Dagmar Havlové
Dagmar Havlové Ilkovičové
Ivanu M. Havlovi
Marku Juráčkovi
Andreji Krobovi
Barboře Křížanové
Karlů Schwarzenbergovi

Akvizice pro dokumentační centrum

Akvizicemi do archivního a knihovního

fondu osobně přispěli:

Egidijus Aleksandravičius

Jan Bernard

Petr Brod

Martin Bútorá

Tereza Čermáková

Kateřina Černá

Mustafa Džemilev

Ivo Farský

Milan Fišera

Anna Freimanová

Martin Groman

Johann Grünbauer

Martin Halata

Ivan M. a Dagmar Havlovi

Pavel Hájek

Jaroslav Horák

Kryštof Hošek

Klára Hůrková

Miroslaw Chojecki a Krystyna Krauze

Petr Jančárek

Vladimir Kara-Murza

Leoš Klement

Ivan Kott

Martin Kroupa

Koba Liklikadze

Marijan Lipovac

Miroslav Masák

Ondřej Němec

Lukáš Paleček

Pawel Pawlikowski

Miroslav Petr

Eva Plánská

Vladimír Pucek a Marie Vobořilová

Iva Ruszeláková

Jan Schmid

Oskar Siebert

Lucie Svobodová

Jan Svoboda

Marie Tomášová

Zlatko Topčić

Katarína Vaculíková

Zdeněk Valášek

Eduard Zvěřina

Michael Žantovský

Z institucí to byly:

Ústav pro studium totalitních režimů

Ústav paměti národa

Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

Státní oblastní archiv v Praze

Forum 2000

Amnesty International

KNIHOVNA
VÁCLAVA HAVLA
LEDEN 2018

01

KNIHOVNA
VÁCLAVA HAVLA
ÚNOR 2018

02

KNIHOVNA
VÁCLAVA HAVLA
BŘEZEN 2018

03

KNIHOVNA
VÁCLAVA HAVLA
DUBEN 2018

04

KNIHOVNA
VÁCLAVA HAVLA
KVĚTEN 2018

05

KNIHOVNA
VÁCLAVA HAVLA
ČERVEN 2018

06

KNIHOVNA
VÁCLAVA HAVLA
ZÁŘÍ 2018

09

KNIHOVNA
VÁCLAVA HAVLA
ŘÍJEN 2018

10

KNIHOVNA
VÁCLAVA HAVLA
LISTOPAD 2018

11

KNIHOVNA
VÁCLAVA HAVLA
PROSINEC 2018

12

Michael Žantovský (vpravo) hovoří s Ivanem Krastevem na téma budoucnost Evropy (11. června 2018)

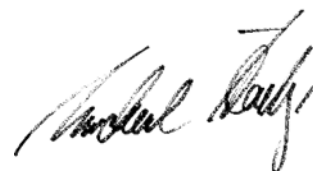
Slovo ředitele

Je skoro triviální napsat, že rok 2018 znamenal další mezník v dnes již patnáctileté historii Knihovny Václava Havla. Fakta a čísla jsou však neúprosná. Počet zorganizovaných akcí jak v knihovně či mimo ni, neustále rostoucí zájem návštěvníků a diváků, zvětšování digitální šlápoty Knihovny do velikosti připomínající yettiho, dvě velké a hojně navštívené havlovské konference i postupný nárůst a rostoucí ohlas našich vzdělávacích aktivit, to vše při v zásadě setrvalém počtu zaměstnanců a objemu finančních zdrojů, potvrzují trvalý a aktuální význam odkazu Václava Havla i smysl existence a činnosti instituce zasvěcené jeho odkazu a otevírá perspektivu dalšího růstu, který je ovšem nevyhnutelně spojen s hledáním a nalézáním dalších směrů naší činnosti, nových spolupracovníků a dalších materiálních zdrojů.

Rok 2018 byl výjimečný i řadou důležitých výročí moderní české historie, které jsme náležitě zohlednili v naší činnosti, ať už šlo o výročí založení československého státu v roce 1918, k jehož masarykovské tradici se Václav Havel hlásil, neslavná výročí mnichovské dohody v roce 1938 a tzv. vítězného února v roce 1948, která trvale poznamenala jeho život, či výročí pražského jara a jeho potlačení sovětskou okupací

v roce 1968, které ho přivedlo na dráhu občanského aktivismu a protitotalitního odporu. Rok 2019, s připomínkami 20. výročí vstupu ČR do NATO a 15. výročí vstupu do EU, o něž se Václav Havel podstatnou měrou zasloužil, a především s 30. výročím sametové revoluce, jejímž vůdcem se Václav Havel stal, na nás bude klást stejně mimořádné nároky tím spíše, že ozvěna listopadových protestů se začíná vracet v aktivitě nové generace mladých lidí, protestujících proti snahám zpochybňovat některé ze základních pilířů demokratického uspořádání, které listopadová revoluce přinesla.

Rozvoj, úspěchy a ohlasy činnosti Knihovny a vědomí smyslnosti naší práce jsou nám zdrojem radosti i skromné pýchy. Uvědomujeme si, že nic z toho by nebylo možné bez podpory, kterou nám poskytuje náš strategický partner a další dárci, bez zájmu a podpory řady veřejných českých i mezinárodních institucí, bez podpory, námětů a rad našich zakladatelů a členů správní a dozorcí rady, jakož i bez nadšení a zájmu desítek tisíců našich příznivců v materiálním i virtuálním světě. Těm všem patří naše díky a závazek vytrvat v práci pro zachování a šíření odkazu Václava Havla a hodnot, které představoval.

Michael Žantovský
ředitel – statutární zástupce
21. června 2019

Dokumentační centrum

pečuje o specializovanou knihovnu s 5 478 katalogizovanými tituly, o rozsáhlý fotoarchiv a písemnosti, jejichž digitální zpracování dosáhlo 50 610 záznamů, a o veřejně přístupnou expozici a badatelnu. Přístup badatelů do digitálního archivu je po registraci zdarma.

Dokumentační centrum spravuje sbírku fyzických dokumentů, artefaktů, audiovizuálních materiálů a fotografií a průběžně své fondy doplňuje o digitalizované archiválie ze zápůjček a darů institucí a soukromých osob. Vedle toho vyvíjí vlastní badatelskou činnost, podílí se na přípravě programu Knihovny, na výstavách i na knižní produkci.

V roce 2018 s archivem spolupracovali stážisté: Ivan Beljajev, Rozálie Stejskalová a Jan Kavan.

Archiv

pokračoval v průběžné digitalizaci vybraných archivních dokumentů, v jejich popisu a katalogizaci. Zejména šlo o (1) digitalizaci písemností a fotografií z archivu Ivana M. Havla, včetně jejich popisu v celkovém počtu 3 044 skenokopíí ve vysokém rozlišení, a (2) identifikaci známých osob a datace všech negativů a dokončení uspořádání a popisu 165 krabic zvětšenin fotografií Oldřicha Škáchy.

Dále se archiv podílel na

- přípravě knižních publikací sestavených z archivních materiálů, uložených či digitalizovaných v Dokumentačním centru: Václav Maria Havel *Mé vzpomínky* (viz. s. 24) a elektronickou a tištěnou edici rozhovorů s Václavem Havlem *Má to smysl!*, pořízenou Annou Freimanovou a Terezou Johanidesovou (viz níže)
- kompletaci dokumentů a vzpomínek na školní léta Václava Havla
- postupném zpracovávání dokumentů vztahujících se k petici za propuštění Václava Havla na jaře 1989

→ vytvoření on-line databáze www.rozhovoryvh.cz, sestávající z bezmála stovky rozhovorů, které Václav Havel mezi léty 1964–1989 poskytl tištěným československým i zahraničním médiím.

Archiv v číslech

Ke konci roku 2018 dosáhl celkový počet zpracovaných událostí a dokumentů počtu 50 610, počet zpracovaných událostí ze života Václava Havla činil 15 290, počet zpracovaných textů Václava Havla 2 994, textů o Václavu Havlovi 14 717, bibliografických záznamů 16 194, počet zpracované korespondence 5 601, fotografií 1 792, video záznamů 275 a audio záznamů 555. Knižní katalog ke konci roku 2018 dosáhl celkového počtu 5 498 knih a periodik, z nichž přibližně čtvrtina obsahuje texty Václava Havla. Fyzicky je v knihovně uloženo 4 371 knihovních a časopiseckých svazků.

Dokumentační centrum zodpovědělo 197 samostatných dotazů při osobní návštěvě badatelů, nebo podaných elektronickou poštou, do digitálního archivu se registrovalo 556 nových badatelů. Ke konci roku Archiv KnVH využívalo tedy již 3311 badatelů.

Za přispění materiálů dostupných v archivu a knihovně Dokumentačního centra vznikly nové práce na „havlovská“ témata, které následně obohatily knihovní fond Knihovny. Jedná se o anglicky psanou diplomovou práci Markéty Kováčkové Obraz Václava Havla v USA (*The Image of Václav Havel in USA*) napsanou na Katedře anglistiky a amerikanistiky Ostravské univerzity. Významným příspěvkem do fondu školních prací byla také diplomová práce Marka Melši *Ing. Hugo Vavrečka – kapitoly ze života Baťova prvního rádce 1932–1952* (obor

historie, FF UK), za kterou její autor následně obdržel prestižní historickou Cenu Edvarda Beneše (cena 2. stupně).

Dokumenty, jejichž kvalita a rozlišení nebyly dostatečné a které má současně Dokumentační centrum k dispozici, byly postupně znovu digitalizovány. Pokud se počet některých vyjmenovaných položek oproti minulým letům snížil, jde o výsledek systematického odstraňování duplicit, které se v digitálním archivu přirozeně objevují. V této práci bude Dokumentační centrum průběžně pokračovat i v následujících letech.

Nové přírůstky

Nejvýznamnějším přírůstkem roku 2018 byla další část postupně zpracovávaného archivu Ivana M. Havla a programy cest a návštěv prezidenta Václava Havla.

Další akvizice pochází z vlastní badatelské činnosti ve sbírkách Národního archivu, Archivu hlavního města Prahy, Státního okresního archivu v Nymburce, archivu DAMU, VŠCHT a ČVUT v Praze a Severočeského muzea v Liberci.

Řadu knižních a časopiseckých publikací získalo Dokumentační centrum jako dar od nakladatelů či autorů při prezentacích knih během klubových večerů v Knihovně výměnou za publikace z vlastní produkce či jako dar za spolupráci na výstavních a jiných akcích.

Akvizicemi do archivního a knihovního fondu osobně přispěli: Egidijus Aleksandravičius, Jan Bernard, Petr Brod, Martin Bútor, Tereza Čermáková, Kateřina Černá, Mustafa Džemilev, Ivo Farský, Milan Fišera, Anna Freimanová, Martin Groman, Johann Grünbauer, Martin Halata, Ivan M. a Dagmar Havlovi, Pavel Hájek, Jaroslav Horák, Kryštof Hošek, Klára Hůrková, Miroslav Chojecki a Krystyna Krauze, Petr Jančárek, Vladimír Kara-Murza, Leoš Klement, Ivan Kott, Martin Kroupa, Koba Liklikadze, Marijan Lipovac, Miroslav Masák, Ondřej Němec, Lukáš Paleček, Pawel Pawlikowski, Miroslav Petr, Eva Plánská, Vladimír Pucek a Marie Vobořilová, Iva Ruszeláková, Jan Schmid, Oskar Siebert, Lucie Svobodová, Jan Svoboda, Marie Tomášová, Zlatko Topčić, Katarína Vaculíková, Zdeněk Valášek, Eduard Zvěřina a Michael Žantovský.

Z institucí to byl Ústav pro studium totalitních režimů, Ústav paměti národa, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Státní oblastní archiv v Praze, Forum 2000 a Amnesty International.

Knihovna

V roce 2018 se knihovna Archivu nadále soustavně věnovala rozšiřování bibliografie díla Václava Havla. Počet stávajících záznamů dosáhl na konci roku čísla 16 194. Bibliografie je volně přístupná, s knižním katalogem provázaná a zachycuje v maximální možné míře texty publikované doma i v zahraničí.

Na konci roku 2018 přibylo do knižního katalogu celkem 142 nových záznamů publikací, z toho 92 knih a 50 periodik. Celkový nárůst svazků (tj. i duplikátů) dosáhl v roce 2018 čísla 144.

I nadále pokračovalo rozřazení do nových signatur celého knižního fondu. Mimo běžné nákupy domácí a zahraniční literatury získala Knihovna do svého fondu několik samizdatových vydání děl Bohumila Hrabala, Bedřicha Fučíka nebo nově vydaný albánský překlad životopisu Václava Havla, jehož autorem je Michael Žantovský. Kniha sovětského disidenta a vůdce Krymských Tatarů Mustafy Džemileva – *Mustafa Džemilev and the persecuted of Crimea* obohatila fond lidskoprávní literatury, který archiv rovněž postupně rozšiřuje.

Digitální katalog knih a periodik je volně dostupný bez předchozí registrace na internetových stránkách Dokumentačního centra. Knihy a periodika z knižního fondu byly badatelům poskytovány výhradně prezenční formou v badatelně. Badatelna archivu a knihovny byla veřejnosti přístupná každé úterý od 9 do 17 hodin, po předchozí domluvě bylo pro zájemce otevřeno i mimo tuto dobu.

Fotoarchiv

V roce 2018 bylo zpracováváno více než 500 fotografií, převážně z archivu Ivana M. Havla.

Práce na celoživotním archivu fotografa Oldřicha Škáchy, který Knihovna v minulosti získala, byly soustředěny na digitalizaci a zejména popis negativů a uspořádání a popis 165 krabic obsahujících asi 12 000 zvětšenin fotografií Oldřicha Škáchy.

V archivu byla uložena fotodokumentace 53 akcí (1426 fotografií), které Knihovna v roce 2018 uspořádala. Fotoarchiv připravil řadu projekcí fotografií k různým příležitostem doma i v zahraničí a spolupracoval na vyřizování řady badatelských dotazů a publikačních žádostí a na přípravě fotografií pro knižní produkci Knihovny (viz výše).

Archiv Pavla Juráčka

Archiv Pavla Juráčka vzniká od února 2014, kdy jeho syn Marek Juráček předal šest banánových krabic a kufr s psacím strojem z otcovy pozůstalosti do správy Knihovny Václava Havla. Postupně se třídí a digitalizují tisíce stran rukopisů, strojopisných složek, fotografií, dokumentů, osobní i úřední korespondence. Výsledkem této práce by mělo být nejen zmapování života a díla jedné z klíčových postav „nové vlny“ československého filmu šedesátých let 20. století, ale též zpřístupnění jeho literární tvorby ve svazcích knižní edice Dílo PJ.

Cílem Knihovny Václava Havla je uvést Pavla Juráčka do širšího kulturního povědomí a pomyslně navázat na hluboké přátelství mezi ním a Václavem Havlem, k němuž Havel krátce po Juráčkově smrti, v létě roku 1989, poznamenal: „Pavel byl můj kamarád, kterého jsem měl hrozně rád. Byl to jeden z nejcitlivějších a nejjemnějších lidí, které jsem znal – proto o něm nemůžu napsat víc.“

V roce 2018 pokračovala digitalizace odeslané korespondence PJ a její následné opatřování metadaty v celkovém rozsahu cca 2500 skenů. Časově i provozně náročné vyhledávání doprovodných materiálů osobní povahy z let 1959–1974, které doplnily příslušné autobiografické záznamy, na sklonku roku vyústilo ve vydání třetího svazku *Deníku* PJ.

Roku 2019 zamýšlíme doplnit stávající edici Dílo Pavla Juráčka o svazek věnovaný jeho poslednímu autorskému filmu: *Případ pro začínajícího karta*, zavřít edici *Deníku* posledním, čtvrtým svazkem (ve spolupráci s nakladatelstvím Torst) a připravit výběr z Juráčkovy korespondence k redakci – její původně plánované vydání v koedici s Národním filmovým archivem bylo přesunuto na rok 2020.

Technická podpora

Dokončeny byly zásadní úpravy na pročištění a nové architektuře databáze Archivu Knihovny.

Spolupráce

na veřejných akcích a projektech

Dokumentační centrum věnovalo velkou část své činnosti vytváření zázemí pro klubové a ediční aktivity, iniciovalo některé

akce a diskuse, přičemž z nich následně získávalo další archivní materiály a informace pro budoucí badatele.

na programu Knihovny

Dokumentační centrum spolupracovalo zejména na těchto akcích a klubových pořadech:

- Evropské dialogy Václava Havla a Cena Václava Havla za lidská práva 2018
- Každý může změnit svět – vzdělávací lekce doprovázející krátká videa
- Rok Revoluce mapující formou tří až pětiminutových spotů klíčové události roku 1989
- Srpen 1968 v Liberci ve spolupráci s profesorem Miroslavem Masákem, Severočeským muzeem v Liberci a Českým rozhlasem, 6. 9. 2018
- Café Republika, volný debaťní cyklus ke stému výročí založení Československa, který pro sezónu 2018/2019 připravila Knihovna Václava Havla a Divadlo Husa na provázku. S měsíční periodicitou probíhá paralelně v Praze a v Brně
- Muzejní noc 2018 – komponovaný večer z výukových lekcí „Každý může změnit svět“ a doprovodná výstava z reprodukcí slabikáře Boženy Havlové a náčrtků Huga Vavrečky pro Václava a Ivana Havlovy
- Oslny 17. listopadu – výběr textů a příprava filmové projekce pro „Obývák Václava Havla“ na piazzetě Národního divadla jako součást oslavy svobody a demokracie nazvané Korzo Národní. Připraveno ve spolupráci se zájmovým sdružením Díky, že můžem
- Inženýři humanity – shromáždění sekundární literatury a pramenů a následná příprava mezinárodního kolokvia na téma významu působení amerických neziskových, dobrovolnických a pomocných misí a organizací v nově vzniklém Československu, uspořádáno s finanční podporou Velvyslanectví USA v Praze 5. prosince 2018 ke stému výročí vzniku Československa.

Pracovníci archivu připravili pro studenty v roce 2018 několik exkurzí, jejichž prostřednictvím se seznámili s fungováním a službami archivu, se strukturou a obsahem sbírek i s celkovou náplní všech oddělení Knihovny Václava Havla. Prezentační činnosti instituce připravil archiv pro studenty historie FF UK, studenty DAMU a pro zahraniční studenty z USA (Purchase Collage, State University of New York). O fungování archivu a jeho sbírkách se dozvěděli též studenti anglického semináře

The Theatres of Václav Havel z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy pod vedením Jamese Littla, kteří s dokumenty z archivu potom dále v semináři aktivně pracovali.

na přípravě knižních titulů vlastní produkce

→ *Má to smysl. Rozhovory s Václavem Havlem z let 1960–1989*

→ *Václav M. Havel: Mé vzpomínky. První úplné vydání* dohledáno, digitalizováno a upraveno více než 300 archivních fotografií a obrazových dokumentů (blíže viz s. 24)

→ Jan Bernard (ed.): *Václav Havel a film, scénáře, úvahy a analýzy z let 1957–1989* (blíže viz s. 27)

→ příprava podkladů a fotografování finálních produktů pro *Kuchařku Václava Havla*

na přípravě knižních titulů jiných nakladatelství

Dokumentační centrum také přispělo do knihy *Vlasta Chramostová: Byl to můj osud Na přeskáčku I., II.* vydané mimo produkci Knihovny Václava Havla a do sborníku *Diskuse o statečnosti*, ed. Josef Svoboda. S využitím dokumentů z archivu KnVH vydala spisovatelka Eva Papoušková knihu *Cílovníci*, věnovanou životu v poděbradském gymnáziu po druhé světové válce. Konzultacemi i obrazovým doprovodem přispělo dokumentační centrum k přípravě a realizaci reprezentativního katalogu pražského Divadla Na zábradlí.

na výstavách

S příspěvkem z archivního fondu Knihovny Václava Havla vznikly následující výstavy:

→ Oldřich Škácha: Okupace 1968, České centrum fotografie, 15. 8.–16. 9. 2018, ve spolupráci s Českým centrem fotografie

→ Oldřich Škácha a Kamila Berndorffová: Václav Havel, Městské muzeum Blatná, 15. 9.–4. 11. 2018

→ Oldřich Škácha: Srpen 1968, Blatná, ulice Na Příkopě, 1. 8.–30. 9. 2018,

Uspořádalo Centrum kultury a vzdělávání Blatná, KAMFO a Kulturní kavárna Železářství U Šulců

→ „Oldřich Škácha: Prague ‘68“ and „Actress Dobroshi Jumping Joyfully for World Peace“, Národní knihovna v Přištině, 23. 5.–6. 6. 2018, uspořádalo Velvyslanectví ČR v Přištině

→ „Sovětská invaze – srpen 1968 očima 40 fotografů“, Staroměstská radnice v Praze, 6.–30. srpna 2018, fotografie Oldřicha Škáchy vybrala do souboru kurátorka Dana Kyndrová

→ „Prague Spring 50“, Nebraska, USA

výběr fotografií pro připomínku 50. výročí okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy ve Spojených státech

→ „Ing. Václav Havel – Zběšičky 1901“, výstava fotografií ze skleněných desek z rodinného archivu Havlových v klubu Koníček v Lucerně od 10. 10. – 14. 11. 2018, připravil Ondřej Němec

Ve spolupráci s Google Culture Institute

připravilo Dokumentační centrum dvě digitální výstavy dostupné také z internetových stránek Knihovny Václava Havla:

→ Oldřich Škácha: Okupace 1968, nachystanou ve spolupráci s Českým centrem fotografie (viz výše)

→ Tváře vzdoru (též jako samostatný projekt přístupný na adrese www.tvare-vzdoru.vaclavhavel-library.org)

→ Výstava symbolicky spuštěná 25. února 2018 – 70 let od vypuknutí komunistického puče v tehdejší Československu – přibližuje prostřednictvím fotografií Pavla Hrocha a textů Adama Drdy, Ludka Navary, Jiřího Peňáse a Jana Horníka osudy padesáti lidí, kteří se v letech 1938/39–1989 dokázali postavit proti zlu, riskovat život, dát přednost spravedlnosti a kulturnosti před vlastním klidem a pohodlím.

Více o tom, jak Pavel Hroch pamětníky vybíral, jak je portrétoval a co pro něj osobně tento cyklus znamená, se mohli návštěvníci Knihovny Václava Havla dozvědět 30. května 2018 během besedy s autorem moderované Viktorou Portelem z organizace Post Bellum. (viz s. 84)

Během roku 2018 dále probíhaly přípravy druhého ročníku tohoto projektu, v němž mají být obdobně představeny životní příběhy další padesátky pamětníků.

Ve spolupráci s Odborem veřejné diplomacie Ministerstva zahraničních věcí ČR byla navázána spolupráce s cílem rozšířit expozici *Václav Havel v kostce* o další jazykové mutace. Digitální výstava, instalovaná dosud pouze v prostorách Knihovny, by v dalších letech měla sloužit také českým zastupitelským úřadům v zahraničí a Českým centřům. V té souvislosti začal archiv rozšiřovat mapu aktivit Václava Havla nazvanou *Letem světem s Václavem Havlem*. Mapa by se měla stát také součástí nového stejnojmenného objektu připomínajícího Václava Havla na pražském letišti. Dokumentační centrum se podílelo na přípravě podmínek výběrového řízení na nový objekt a vytvořilo organizační zázemí projektu až po výběr vítězného návrhu.

Plakát knižního jarmarku Knihex

Tabook, festival a mezinárodní setkání nakladatelů

na prezentaci vlastní knižní produkce

Den Evropy 2018, Střelecký ostrov Praha, 9. 5. 2018
 Svět knihy, Výstaviště Praha, 10.–14. 5. 2018
 Letní Knihex, ostrov Štvanice Praha, 16. 6. 2018
 Svět knihy, Plzeň, 21.–22. 9. 2018
 Knižní veletrh v Havlíčkově Brodě, 5.–6. 10. 2018
 Tabook, Tábor, 27.–30. 9. 2018
 Zimní Knihex, Alta Praha, 8.–9. 12. 2018

na přípravě dokumentárních filmů a projekcí

Dokumentační centrum také výběrem a poskytnutím fotografií spolupracovalo na dokumentech České televize z cyklu Gen – věnované Mileně Černé, Ivanu M. Havlovi a Michaelu Žantovskému, dále na dokumentech *Konec věčných časů* a *Mistr objektivu – Ivan Kyncl*, na připravovaném filmu Heleny Třeštíkové o Miloši Formanovi a čtyřdílném dokumentu o Pavlu Kohoutovi *To byl můj život??*, režie Viktor Polesný.

Výběrem textů, citátů a přípravou fotoprojekcí se Dokumentační centrum podílelo na mnoha dalších aktivitách instituce.

na přípravě a realizaci divadelních představení a soutěže

Divadlo v Dlouhé, Praha – Dopisy Olze

Divadlo Feste, Brno – Moc bezmocných, pražská verze

Slovenské komorné divadlo, Martin – Žebrácká opera

DAMU ve spolupráci s VHLF – Soutěž o nejlepší krátkou hru

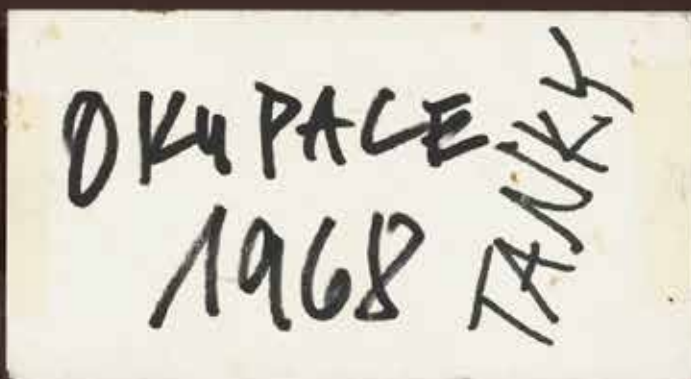
Režijní tandem Skutr uvedl v Divadle v Dlouhé Havlovy Dopisy Olze.

Czech Photo Centre, Seydlerova 2835/4, 158 00 Praha 5 – Stodůlky
/u stanice metra Nové Butovice, výstup směr Poliklinika Lípa/

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

OLDŘICH ŠKÁCHA

OKUPACE 1968

15. 8.-16. 9. 2018

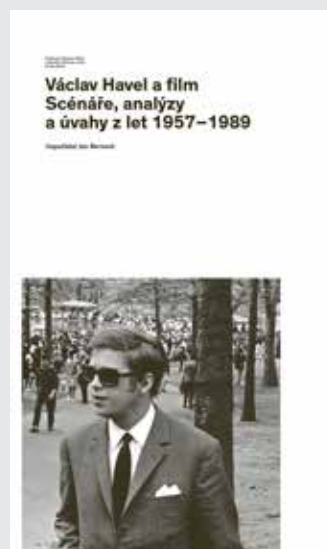
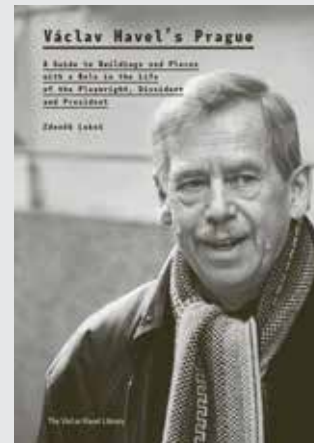
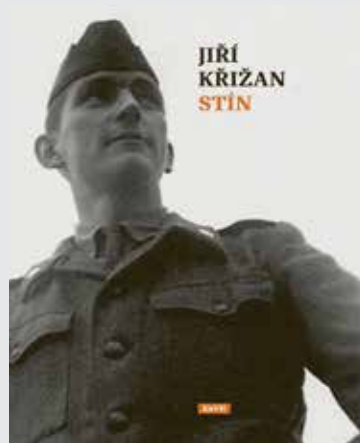
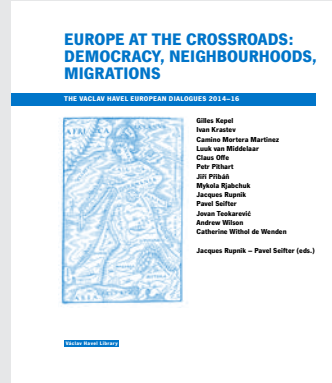
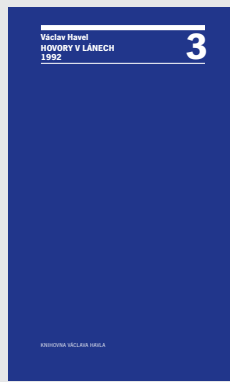
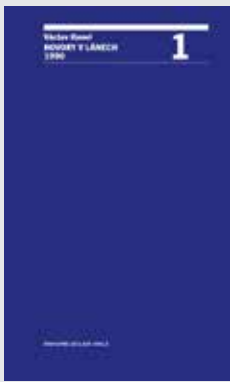
VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ ZE SBÍRKY
KNIHOVNY VÁCLAVA HAVLA

50
30,5x40,6cm
12x16in
PHOTOGRAPHIC PAPER
PAPIER PHOTOGRAPHIQUE
PHOTOGRAPHISCHES PAPIER
CARIA FOTOGRAFICA
FOTOGRAFISCHES PAPIER
FOTOGRAFISCH PAPIER
FOTOGRAFISKT PAPPER
フォトグラフィカペーパー

FORWARD

WWW.CZECHPHOTO.ORG

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Jádrem edičního plánu Knihovny je dílo a život Václava Havla, jeho rodiny a blízkých spolupracovníků a přátel. Pro přehlednost je plán členěn do šesti edičních řad: Sešity Knihovny Václava Havla, Edice Knihovny Václava Havla, Studentská řada, Hovory v Lánech, Dílo Pavla Juráčka a Konference Knihovny Václava Havla. Tituly, které není možné zakomponovat do některé z předcházejících řad a které i přesto jsou pro ediční činnost Knihovny Václava Havla významné, vycházejí volně, mimo edice.

Nejprodávanější tituly

z produkce roku 2018

Václav M. Havel: *Mé vzpomínky. První úplné vydání*

Jiří Křižan: *Stín*

Zdeněk Lukeš: *Václav Havel´s Prague*

z produkce minulých let

Anna Freimanová (ed.): *Václav Havel: Moc bezmocných a jiné eseje* (2012, dotisk 2016)

David Dušek (ed.): *Václav Havel: Zápisky obviněného* (2016)

Zdeněk Lukeš: *Praha Václava Havla* (2016)

Pavel Hájek (ed.): *Hele, Havel!* (2016)

Vyprodané tituly

Václav M. Havel: *Mé vzpomínky. První úplné vydání.* (2018)

Jan Lukeš: *Právě proto, že jsem. Rozhovor s Ivanem M. Havlem* (2017)

Krystyna Wanatowiczová: *Miloš Havel – český filmový magnát* (2013, dotisk vydání z roku 2017)

Anna Freimanová (ed.): *Václav Havel: Moc bezmocných a jiné eseje* (2012, dotisk 2016)

Jan Hron (ed.): *Perzekuce Václava Havla. Dopisy a dokumenty z let 1968–1989* (2015)

Filip Topol: *Fantazie G moll* (2014)

Martin C. Putna: *Spiritualita Václava Havla* (2009)

Ladislav Hejránek: *Havel je uhlík* (2009)

Sešity Knihovny Václava Havla

Nepravidelný čtvrtletník Sešity Knihovny vychází od roku 2009. Svého druhu je laboratoř, experimentálním prostorem, prezentující badatelské výsledky Dokumentačního centra Knihovny (formou reprintu veřejnosti neznámých či nedostupných textů) a nově vzniklé „havlovské“ studie z oblasti kulturní a orální historie, určené studentům a širší veřejnosti.

Původně plánovaný výběr z novinových článků, nazvaný *Václav Havel v normalizačním tisku (1977–1989)*, byl z důvodu časového vytížení editora, moderátora Jakuba Železného, přesunut do edičního plánu na rok 2020 a s velkou pravděpodobností bude vydán jako e-kniha.

Edice Knihovny Václava Havla

„Vlajková“ edice Knihovny, založená v roce 2010, se soustředí na vydávání rozsáhlých studií klíčového významu pro porozumění života a díla Václava Havla.

V září 2018 byly po bezmála sedmi letech redakční práce vydány memoáry Václava M. Havla *Mé vzpomínky* – a ačkoli se jedná o titul čtenářsky náročný, setkal se s mimořádně vřelým přijetím kritiky a celý jeho náklad (2000 kusů) byl do konce kalendářního roku vyprodán.

Václav M. Havel: Mé vzpomínky. První úplné vydání.

Paměti Václava Marii Havla (1897–1979), otce prezidenta Václava Havla a vědce Ivana M. Havla, je možné číst mnoha způsoby. Jako autoportrét osobnosti, jejíž pronikavý podnikatelský duch se zcela přirozeně snoubil se společenskou odpovědností. Jako kroniku jedné z nejnámennějších pražských rodin počátku 20. století, či jako monumentální fresku počátku moderních českých dějin. Byl to totiž právě Václav M. Havel, kdo stál u celé řady klíčových studentských a občanských aktivit první republiky (například YMCA), kdo dobudoval Palác Lucerna, založil novou pražskou čtvrť Barrandov...

Kniha vyšla vůbec poprvé v původní, autorem zamýšlené podobě a obsahovala více než 300 dobových snímků a archivních dokumentů, z nichž většina doposud nebyla publikována.

Studentská řada

V této řadě vydává Knihovna od roku 2012 tematické výběry z díla Václava Havla, určené především studentům anebo těm, kteří se s jeho tvorbou (a životem) setkávají poprvé. Jednotlivé svazky doplňují eseje znalců Havlova díla a bohatý fotografický doprovod.

V roce 2018 se tato řada nerozšířila o žádný nový titul. Vzhledem k trvalému zájmu o výbor z esejů VH pořizovaných Annou Freimanovou – *Moc bezmocných a jiné eseje* (do konce roku 2018 prodáno 3000 výtisků) – byla sazba této knihy opět přehlédnuta a připravena k již třetímu dotisku na léto 2019.

Původně plánovanému souboru divadelních her Václava Havla bude věnována zvláštní edice, jejíž vydávání by mělo začít na podzim roku 2019.

Hovory v Lánech

V roce 2013 založená publikační řada přepisů rozhlasového cyklu rozhovorů s Václavem Havlem *Hovory z Lán* (1990–2000) byla v roce 2016 přetřansformována z klasické tištěné podoby na elektronickou.

V roce 2018 byly v této edici vydány knihy, které již dříve vyšly tiskem – *Hovory v Lánech 1990*, *Hovory v Lánech 1991 a Hovory v Lánech 1992* – a zároveň též svazek s pořadovým číslem 4: *Hovory v Lánech 1993*.

Dílo Pavla Juráčka

Edice byla založena na jaře 2014, krátce poté, co se Marek Juráček (syn Pavla Juráčka) rozhodl darovat Knihovně veškerou pozůstalost svého otce. Již první seznámení s dochovanými strojopisy a rukopisnými poznámkami odhalilo nezpochybnitelnou literární i kulturněhistorickou hodnotu pozůstalosti, se kterou je nutné nadále systematicky pracovat. Za tímto účelem došlo k vytvoření dílčího Archivu Pavla Juráčka a vznikl též rámcový plán na vydávání jeho díla.

V roce 2018 byl redakčně připraven další svazek Díla PJ, přibližující vznik snad nejdiskutovanějšího Juráčkovy snímku, *Případ pro začínajícího kata*, s jehož vydáním se počítá na závěr roku 2019.

Zároveň výrazným způsobem pokročily práce na přípravě edice korespondence Pavla Juráčka, jejíž digitální podoba v úhrnu představuje přibližně 2500 skenů a která v mnoha ohledech podstatně doplní a uzavře jeho *Deník*.

V neposlední řadě se Archiv PJ výraznou měrou podílel na vydání předposledního, třetího svazků *Deníku* Pavla Juráčka (blíže viz kapitola nakladatelská spolupráce).

Konference Knihovny Václava Havla

Nejmladší edice Knihovny byla založena na podzim roku 2014 s cílem mapovat výstupy z vybraných konferencí, na jejichž přípravě a realizaci se Knihovna podílela, bez ohledu na to, zda v roli (spolu)organizátora či garanta. Oproti běžným konferenčním sborníkům je při přípravě těchto svazků věnována mimořádná péče též výtvarnému řešení: Každý svazek doprovází dílo jednoho umělce, které s jeho tématem souvisí a souzní.

V roce 2018 byly v této edici vydány tři svazky: jeden tištěný – *Charta vlastníma očima* – a dva elektronické: *Europe at the Crossroads* a *Zápisky zpoza mříží*, které si zájemci mohou bezplatně stáhnout prostřednictvím našeho e-shopu.

Jacques Rupnik, Pavel Seifter (eds.): Europe at the Crossroads: Democracy, Neighbourhoods, Migrations

Kolektivní monografie, sestavená Jacquesem Rupnikem a Pavlem Seifterem, přináší výběr z klíčových příspěvků, pronesených na výročních konferencích Evropské dialogy Václava Havla v letech 2014–2016, jejichž autory jsou: Gilles Kepel, Ivan

Krastev, Camino Mortera Martinez, Luuk van Middelaar, Claus Offe, Petr Pithart, Jiří Přibáň, Mykola Rjabchuk, Jacques Rupnik, Pavel Seifter, Jovan Teokarević, Andrew Wilson a Catherine Withol de Wenden.

Charta vlastníma očima

Sborník textů z konference pořádané Knihovnou Václava Havla a Nadací Charty 77 k 40. výročí vzniku Charty 77.

„Dnešní setkání je výrazem našeho obdivu a úcty k tomu, co Charta 77 vykonala pro lidská práva a svobodu v této zemi. Včera jsme vzpomenuli okamžiku, kdy se Charta vydala na svoji cestu od domu ve Střešovické ulici číslo 64, kde bydlel Zdeněk Urbánek, a při té příležitosti jsme pod titulem Přepadení vydali i příležitostný tisk reportáže Václava Havla o vzniku a prvních dnech a týdnech Charty 77, kterou, jak říká v Dálkovém výslechu, kdysi napsal, někam založil a od té doby neví, kde je. To je vše, co jsem chtěl říct já, protože my jsme nechtěli pořádat konferenci o Chartě 77 očima soudobého tisku nebo očima historiků, kteří ještě nebyli v té době na světě, nebo očima StB, což jsou další možné přístupy. Naše konference se jmenuje Charta vlastníma očima.“

(Z úvodního slova Michaela Žantovského)

Ales Bjaljacki: Zápisky zpoza mříží

Výbor z textů běloruského disidenta Alese Bjaljackého, prvního laureáta mezinárodní Ceny Václava Havla za lidská práva (2013).

Ales Bjaljacki (také Ales Bialiatki) se narodil 25. září 1962 ve městečku Vjartsilja v ruské Karélii, kam se jeho rodiče vydali z Běloruska za výdělkem. V roce 1964 se rodina vrátila do Běloruska a usadila se ve městě Svetlahorsku.

V roce 1979 se Bjaljacki přihlásil na Historicko-filologickou fakultu Homelské univerzity a během studií se účastnil literárněvědných i občanských aktivit. V roce 1984 získal diplom pedagoga. Před nástupem na aspirantské studium Ústavu pro literaturu Akademie věd BSSR pracoval jako učitel ve vesnické škole na Homelsku.

V letech 1985 až 1986 vykonával vojenskou službu. Po návratu pokračoval v aspirantském studiu, věnoval se vědecké práci a literární i občanské činnosti. V roce 1986 se Bjaljacki stal jedním ze zakladatelů Spolku mladých literátů *Tutejšyja*, později byl zvolen předsedou této organizace.

V roce 1988 patřil mezi pořadatele první masové demonstrace v Bělorusku, spoluzakládal lidskoprávní sdružení *Běloruské martyrologium*, byl členem organizačního výboru

hnutí Běloruská lidová fronta *Obrození*, později jejím tajemníkem a místopředsedou. Od roku 1996 je předsedou Lidskoprávního centra *Vjasna* a viceprezidentem Mezinárodní federace lidských práv (FIDH).

Pracoval jako odborný asistent Muzea dějin běloruské literatury. V roce 1989 byl v rámci výběrového řízení zvolen do funkce ředitele Literárního muzea Maksima Bahdanoviče, kterou vykonával do srpna 1998. V letech 1991 až 1995 zasedal v miniském městském zastupitelstvu.

Ales Bjaljacki je rovněž členem následujících tvůrčích organizací: Svazu běloruských spisovatelů, Běloruského centra PEN klubu a Běloruské asociace novinářů. Je autorem šesti knih.

V srpnu 2011 byl Bjaljacki zatčen. Před procesem byl držen ve vazební věznici č. 1 ve Valadarského ulici v Minsku a také ve vazebním úseku věznice č. 8 ve městě Žodzina. Trest si odpykával v nápravné kolonii č. 2 v Babrujsku.

V listopadu 2011 byl odsouzen ke čtyřem a půl rokům odnětí svobody na základě obvinění z daňového podvodu. Trval na své nevině, neboť všechny finanční prostředky, které na svých účtech shromažďoval, se používaly na lidskoprávní činnost. Země Evropské unie, USA a mezinárodní lidskoprávní organizace uznaly Bjaljackého politickým vězněm a rozsudek soudu politicky motivovaným. V červnu 2014 byl Bjaljacki díky rozsáhlé mezinárodní kampani solidarity amnestován. Ve vězení strávil 1050 dní.

Za své statečné a důsledné postoje při obhajobě lidských práv v Bělorusku i jinde ve světě získal Bjaljacki mnoho mezinárodních ocenění, mimo jiné Cenu Václava Havla za lidská práva (v lednu 2013). Několikrát byl nominován na Nobelovu cenu za mír.

Mimo edice

Práce publikované mimo edice se tematicky od běžné produkce Knihovny výrazně neliší. Hlavní rozdíl spočívá především v žánru (zvukové nahrávky, DVD) a vizuálním pojetím (grafická úprava, formát).

V roce 2018 Knihovna VH takto vypravila tři tituly:

V březnu v rámci tzv. Velkého knižního čtvrtka představila znovuobjevenou novelu Jiřího Křičana *Stín*. Do konce roku se jí prodalo více než 1300 výtisků a vydavatelství knih Tebenas připravilo její audiopodobu, s Josefem Somrem v titulní roli.

O dva měsíce později byl na mezinárodním veletrhu Svět knihy Praha slavnostně uveden anglický překlad úspěšného průvodce Zdeňka Lukeše po stavbách spojených s životem dramatika, disidenta a prezidenta: *Václav Havel's Prague*.

V říjnu, u příležitosti významného životního jubilea Ivana M. Havla, Knihovna vydala *Pohádku o králi Škrábalovi čili o Ivanovi Krasopisci*, kterou pro něj na samém konci druhé světové války napsal jeho strýc, Hugo Vavrečka.

Závěrem roku pak Knihovna ve spolupráci s Národním filmovým archívem vydala obsáhlou studii Jana Bernarda *Václav Havel a film s podtitulem Scénáře, analýzy a úvahy z let 1957–1989*.

V průběhu roku 2018 postoupily práce také na titulech: *Přítel a tři tečky* (výbor z literární tvorby Filipa Topola) a *Lucerna / Barrandov* (výpravná monografie o stavitelských aktivitách rodiny Havlů). Titul s pracovním názvem *Rozhovor s Oldřichem Škáchou* (poslední autorizovaný rozhovor doplněný reprezentativním výběrem snímků, stopující Škáchovu „cestu k fotografii“) byl odložen na později, neboť je možné, že se podaří jej začlenit do zamýšlené reprezentativní monografie OŠ.

Jiří Křížan: Stín

První a zároveň poslední próza scenáristy filmu *Je třeba zabít Sekala*.

Stín Jiřího Křížana (1941–2010) je příběhem osiřelého venkovského chlapce vychovávaného bezmála starosvětsky spravedlivým dědečkem, prostřihávaným „blbeckými“ historkami z náhradní vojenské služby. Vyprávěním, které dává téměř fyzicky pocítit, jaké to je vyrůstat na okraji společnosti jako politickou zvlášť oceňovaný „třídní nepřítel“, a tudíž neplnohodnotný „bývalý člověk“.

Křížan toto vyprávění se silně autobiografickými prvky napsal, když mu bylo sedmadvacet let, avšak jeho vydání v mateřském jazyce se nedařilo: začátkem sedmdesátých let rozmetaly sloupcové korektury normalizační čistky a v kvasu konce tisíciletí vyzněly všechny snahy o jeho vytištění do prázdna.

Nyní *Stín* konečně spatřil světlo světa. Nestalo se tak z pouhé povinnosti splatit dluh narůstající bezmála půl století, ani ve snaze zpeněžit neznámé dílo známého autora, ale proto, že se jedná o text, který je stále živý – neokázalý, mimořádně působivý a aktuální.

„Třikrát v životě jsem chtěl umřít... když jsem nesl domů malou rakvičku a vezl na hřbitov našeho prvního syna. Z hřbitova jsem šel domů přes les kolem potoka a voněl tam lýkovec a svítilo slunko... tenkrát jsem si myslel, že to nepřežiju... A když jsem pochovával tvoji babičku zrovna tak. Tenkrát voněl les hřibama a srdce mě bolelo... ale za měsíc mi ukázali tebe, vnuka, a už mě to tolik nebolelo, a jak tak šla zima a jaro a šly léta a podzimky a ty jsi vyrostl, přešla aj ta bolest... Jenomže bolest nikdy neodejde, čeká a vždycky sa vrátí...“

Ty jsi byl moc malý, když tobě oběsili tátu a mně syna, když to tvoji matku zabilo a zůstali jsme sami. Já moc starý a ty děcko. Ty si nevzpomeneš, jak nás lidi nezdravili, jak sa dívali na špínu po zemi nebo na mraky na nebi, aby neviděli tebe malého, jak sa držíš za ruku staříčka... jak sa lidi báli stát vedle nás v obchodě... Tenkrát sa bolest vrátila a zmáčkla mi srdce, jenom malunský kúseček mi tam zbyl pro tebe, a ten zbytek zůstal podnes prázdny... Tenkrát začala druhá půlka století a já jsem začal umírat, a nevím, co to bylo, jestli ne Pámbu, co mě udrželo pro tebe, co mi dalo sílu a zdraví, abych tě nakonec mohl poslat do Prahy... Jarku, prodej tu chalupu a doštuduj!”

Zdeněk Lukeš: Praha Václava Havla. Průvodce po stavbách spojených s životem dramatika, disidenta a prezidenta (anglické vydání)

Kniha *Praha Václava Havla. Průvodce po stavbách spojených s životem dramatika, disidenta a prezidenta* přibližuje stavby naší metropole, které jsou spojeny s osudy této mimořádné osobnosti. Průvodce v několika kapitolách představuje na snímcích Pavla Hrocha a dalších fotografů budovy vytvořené jeho dědečkem a otcem, jako byl palác Lucerna nebo barrandovské stavby, dále místa spojená s Havlovým dětstvím a mládím, érou úspěšného dramatika i disidentským obdobím. V letech, kdy byl Václav Havel prezidentem, osobitě přispěl k vlně tvůrčí areálu Pražského hradu a nechybějí ani místa spojená s posledními léty jeho života. V mozaice míst nalezneme stavby nejrůznějšího poslání – od oblíbených hospůdek, kaváren a divadel přes byty disidentů, vyšetřovny StB a věznice až po nové hradní intervence. Na sedmdesát pražských staveb a prostranství je řazeno chronologicky, nechybějí životopisné údaje vázané k jednotlivým životním údobím, podrobné mapy ani slovníček architektů.

Hugo Vavrečka: Pohádka o králi Škrábalovi čili o Ivanovi Krasopisci

V březnu roku 1945 napsal Hugo Vavrečka svému vnukovi Ivanu M. Havlovi *Pohádku o králi Škrábalovi čili o Ivanovi Krasopisci*. Krátce nato text pohltil vír poválečných událostí, a tak se ke svému adresátovi (a ke všem zvidavým čtenářům) dostala až s podzimem roku 2018 – po více než sedmdesáti letech. I přesto je jeho poselství stále aktuální, živé: „...Studený pot mu vyvstal na čele a kolena se mu počala třást, neboť si uvědomil, že opravdu neumí pořádně a zřetelně napsat ani slova. Shromáždění mlčelo a bylo slyšet jen skřípot křídly na tabuli. Králevičovi se sevřelo hrdlo a do očí mu vystoupily slzy; bylo mu líto, že teď, na konci zkoušky, která dosud tak skvěle probíhala, se ukazuje jeho neumělost v tak jednoduchém předmětu, jako je psaní! S největším

úsilím dokončil těch několik slov, která se píší na pohlednice; napsal také adresu cizímu králi, ale ta běžela šejdrem sem a tam. Králevič viděl, že to je hrozná matlanice, kterou tu napsal na tabuli před výkvětem svého království, on, budoucí král této země! Hrozně se studem červenal a se sklopenými zraky potácel se zpět ke školnímu trůnu. Cestou zaslechl, že si přítomní šepetem říkají: „škrábe“ a pokývují při tom hlavami...”

Jan Bernard (ed.): Václav Havel a film. Scénáře, analýzy a úvahy z let 1957–1989

Souborné vydání „filmových“ textů Václava Havla, připravené profesorem FAMU Janem Bernardem.

Není žádné tajemství, že filmová tvorba přitahovala Václava Havla od raného mládí. Ostatně vyrůstal v rodině, která filmem dlouho žila – jeho strýce Miloše je bez nadsázky možné považovat za zakladatele moderní české kinematografie. Nepřízeň totalitního režimu znemožnila Václavu Havlovi studium na filmové škole, a tak se neplánovaně, ale přesto úspěšně etabloval jako divadelní dramaturg a dramatik. Díky důslednému pátrání se editorovi podařilo nashromáždit širokou škálu různorodých „filmových“ textů: analýzy filmů pro přijímací zkoušky na FAMU, první články a kritiky s filmovou tematikou, které Václav Havel jako mladý spisovatel publikoval v kulturních časopisech, rozhovory, dosud převážně nezveřejněné scénáře, eseje a filmové náměty.

Svazek otevírá rozsáhlá studie Jana Bernarda o Havlových aktivitách v oblasti filmu do roku 1989 a přináší mj. zajímavé a málo známé informace z Havlova života, např. o jeho působení v recesistickém klubu Paleta vlasti nebo o jeho účasti na tvorbě scénáře pro světovou výstavu Expo v Montrealu. Z Havlových autorských prací nalezne čtenář v knize nově objevený scénář k přijímacím zkouškám na FAMU *Vojna*, dosud nepublikovaný scénář *Heart Beat*, který psal Václav Havel s Janem Němcem, dále scénář podle *Paměti* Vasilu Biľaka *Osudná noc* a synopse nerealizovaných snímků *Budování zámku* a *Návštěva*. Knihu doplňuje filmografie, jmenný rejstřík a zejména řada unikátních fotografií a dokumentů, z nichž mnohé jsou publikovány poprvé.

Nakladatelská spolupráce

V roce 2018 se Knihovna v této oblasti kromě vydávání životopisných knih o Václavu Havlovi zaměřila především na spolupráci při vydávání *Deníku* Pavla Juráčka (nakladatelství Torst). Spolupráce spočívala v poskytování archivních materiálů, v konzultaci s autory a zpracovávání dílčích rešerší.

Pavel Juráček: Deník III. 1959–1974

Třetí svazek monumentálního deníkového díla významného českého filmového režiséra zahrnuje jeho deníky z let 1959–74, tedy z doby, kdy vznikly jeho filmy, k nimž nejen napsal scénář, ale které také režíroval: *Postava k podpírání* (1963), *Každý mladý muž* (1965) a *Případ pro začínajícího kata* (1969).

Jsme zde svědky jeho dramatických životních a tvůrčích peripetií v kontextu společenských a politických událostí na konci padesátých a v šedesátých letech 20. století, které se staly podhoubím pro vznik jedinečných děl české filmové „nové vlny“. Hluboce osobní, literárně brilantní a až drásavé zápisy z těchto let vypovídají o Juráčkově zápasu s vlastním talentem, který nebyl schopen zvládat, stejně tak jako vztahy se spolužáky, kolegy a také ženami, a vyústil až v sebezničující způsob života.

V deníkových zápisech nechybí fabulační mistrovství a v mnohých ani lehkost, humor, sebeironie a sarkasmus.

Současné vydání je oproti vydání v NFA v roce 2003 rozšířené o další dokumenty z autorovy pozůstalosti (poznámky, úvahy, články z let 1962–66, zápisník z vojny, deník z Montrealu aj).

SVĚT VÁCLAVA HAVLA

Program, souhrnně nazvaný Svět Václava Havla, tvoří pestrý vějíř domácích a zahraničních „havlovských“ akcí, které Knihovna pořádá či se na nich aktivně podílí. Jeho páteř i v roce 2018 tvořil pátý ročník Ceny Václava Havla za lidská práva spolu s projektem Evropské dialogy Václava Havla, účast na zahraničních a domácích akcích.

Evropské dialogy Václava Havla

Evropské dialogy Václava Havla jsou mezinárodním projektem, jenž si klade za cíl otevřít a vést diskusi o tématech určujících směřování současné Evropy s přihlédnutím k evropskému duchovnímu odkazu Václava Havla. Hlavním inspiračním zdrojem tohoto projektu je esej Václava Havla *Moc bezmocných*. Evropské dialogy Václava Havla více než jiné projekty obdobného zaměření nabízí „bezmocným“ prostor k vyjádření a tedy k posílení jejich pozice v rámci Evropy.

Projekt je plánován jako dlouhodobý a zahrnuje spolupráci s dalšími organizacemi v různých evropských městech. Jednotlivé akce probíhající formou konferencí, diskusí či setkání a jsou určeny především středoškolským a vysokoškolským studentům, stejně jako ostatním zájemcům o evropskou problematiku z řad odborné i široké veřejnosti.

14. květen | Centrum současného umění DOX, Praha Česko na evropské křižovatce

V pořadí již pátá výroční konference projektu Evropské dialogy Václava Havla byla věnována problematice Evropy, její geopolitické, kulturní (ne)samozřejmějnosti a identity.

Co nám čtrnáct let členství v Evropské unii přineslo? Jakých výhod díky němu požíváme? Nebo jsme naopak něco ztratili? Proč se stále častěji na její adresu ozývají skeptické hlasy? Existují snad jiné alternativy? Jakou budoucnost pro naši zemi Evropská unie představuje? A jakou my pro ni? Těmito

a podobnými otázkami se zabýval pátý ročník konference Evropské dialogy Václava Havla.

Na jedné straně se rýsuje cesta k prohloubení evropské integrace – rozšíření měnové unie, vybudování společné obrany a hlubší koordinace zahraniční politiky. Na druhé straně sílí hlasy, volající po větší decentralizaci a návratu některých pravomocí na národní úroveň. Ani jeden z těchto postojů však nereflexuje problém evropské identity, duchovního étosu spojujícího členskou zemi a jejich občany, po kterém volal Václav Havel.

Konference Evropské dialogy Václava Havla otvírala a vedla diskusi o aktuálních tématech, ovlivňujících další směřování současné Evropy, s přihlédnutím k duchovnímu odkazu Václava Havla. Akce vytvořila prostor pro setkání zajímavých osobností z řad sociologů, ekonomů, politiků, novinářů, ale také mladých lidí – studentů, začínajících politiků či aktivistů, aby nejen mezi sebou, ale také společně s publikem diskutovali o aktuálních otázkách, před kterými Česko, respektive současná Evropa stojí.

Na úvod účastníky konference z řad studentů a zástupců nejrůznějších občanských iniciativ či novinářů pozdravili výkonný ředitel Knihovny Václava Havla Michael Žantovský a vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR Dana Kovaříková.

Úvodní slovo pronesl reportér, dokumentarista a režisér Janek Rubeš.

V prvním panelu, nazvaném záměrně provokativně „K čemu je nám Unie?“ a moderovaném Světlanou Witowskou, spolu diskutovali Roman Joch (publicista, Občanský institut), Lukáš Kovanda (ekonom, CYRRUS), Mikuláš Minář (Milion chviliek

pro demokracii) a Prokop Ondráček (gymnazista, laureát Ceny Knihovny VH za nejlepší studentský esej za rok 2017).

Ve druhém panelu „Kdyby ta Unie nebyla...“, moderovaném Veronikou Sedláčkovou, hovořili: Martin Buchtík (sociolog, STEM), Václav Kříž (občanský aktivista, Mladí občané), Andrea Procházková (publicistka, Respekt) a Tomáš Sedláček (ekonom).

Polední rozpravu o roce 1968 na východě a západě vedli Michael Žantovský s Jacquesem Rupnikem (politolog, Science-Po) a Gabrielem Eichlerem (podnikatel a předseda správní rady Knihovny VH).

Odpolední část konference otevřela diskuse se stipendisty programu Václav Havel Journalism Fellowship / Jiří Dienstbier Journalism Fellowship pořádaného Radio Free Europe / Radio Liberty: Joanna Levinson (RFE/RL), Una Čilić (Bosna a Hercegovina), Raman Protasevič (Bělorusko), Glib Zhavoronkov (Ukrajina), Nektar Zogjani (Kosovo) a v roli moderátora vystoupila Emma Smetana (DVTV).

Ve třetím, závěrečném panelu „Čím by unie mohla být, a není?“, moderovaném Kateřinou Šafaříkovou (týdeník Respekt), se zamýšleli Marek Hilšer (lékař a občanský aktivista), Petr Hlaváček (historik, Collegium Europaeum), Petra Hůlová (spisovatelka) a Barbora Urbanová (iniciativa Stužák).

Konferenci završilo shrnutí Michaela Žantovského.

Konference Česko na evropské křižovatce se konala ve spolupráci se Zastoupením Evropské komise v ČR, Sekyra Group a Centrem současného umění DOX.

27. listopad | Pražský dům, Avenue Palmerston, Brusel Posilování demokracie v sousedství EU. Je integrace tím správným klíčem?

Podzimní část Evropských dialogů již tradičně konaná v Bruselu se ve dvou panelových diskusích soustředila na problematiku sdílených a zároveň zpochybňovaných hodnot (např. lidská práva, demokracie, občanská společnost), na nichž byla EU vybudována, a zabývala se fenoménem západního Balkánu, coby prostoru „připraveného“ na vstup do EU a zároveň v mnoha ohledech vybočujícího.

Na konferenci vystoupili Jakub Dürr (ČR), Jaroslav Kurfürst, (ČR), Pavel Svoboda (ČR), Věra Jourová (ČR), Eric Maurice (Francie), Petras Auštrevičius (Litva), David Kramer (USA), Jerzy Pomianowski (Polsko), Šimon Pánek (ČR) a Nenad Pejić (Bosna a Hercegovina). Role moderátora se ujal Michael Žantovský (ČR).

Evropské dialogy Václava Havla v Bruselu v roce 2018 pořádaly: Stálé zastoupení ČR při EU, České centrum Brusel,

Janek Ruběš na konferenci Česko na evropské křižovatce.

Vyhlášení trojice finalistů Cena Václava Havla za lidská práva

Účastníci konference Nesnesitelná lehkost zla

Velvystanectví České republiky v Belgickém království, Pražský dům a Knihovna Václava Havla.

Cena VH za lidská práva

Cena je udělována v upomínku na Václava Havla, dramatika, bojovníka proti totalitě, vůdce sametové revoluce 1989, československého a českého prezidenta i symbolu ostražitosti vůči jakékoli zvlí moci. Nominováni na ni mohou být jednotlivci, nevládní organizace či instituce usilující o dodržování lidských práv. Laureáti Ceny Václava Havla za lidská práva obdrží kromě diplomu a plakety též odměnu ve výši šedesát tisíc euro.

O laureátovi Ceny Václava Havla za lidská práva rozhoduje sedmičlenná komise v čele s prezidentem Parlamentního shromáždění nebo jím pověřenou osobou. Tři z porotců jmenuje úřad Parlamentního shromáždění, další tři pak Knihovna Václava Havla spolu s Nadací Charty 77, přičemž nikdo z nich nesmí být v dané době součástí Parlamentního shromáždění. Tato komise veškeré přijaté návrhy posoudí, vybere tři finalisty, kteří jsou oznámeni veřejnosti měsíc před vyhlášením laureáta, které se koná v rámci prvního podzimního plenárního zasedání Parlamentního shromáždění rady Evropy. Na vyhlášení laureáta ceny jsou do Štrasburku pozváni všichni tři finalisté, kteří se poté přesouvají do Prahy, kde se koná mezinárodní konference na počest laureáta. Šest nezávislých členů komise je vybráno na období dvou let, přičemž zasednout v porotě mohou dvakrát.

Nominace na šestý ročník Ceny byla otevřena od první půle ledna do konce května 2018. Odborná sedmičlenná komise z doručených nominací nejprve 28. srpna 2018 vybrala a oznámila trojici finalistů:

ROSA MARÍA PAYÁ (KUBA) mladá kubánská aktivistka v oblasti demokracie a lidských práv. Rosa Maria Paya navázala na práci svého zesnulého otce Oswalda Paya, který usiloval o získání podpory pro demokratické změny na Kubě. Založila občanskou iniciativu pod názvem Cuba Decide (Kuba rozhoduje) a je prezidentkou Latinskoamerické mládežnické sítě pro demokracii.

NABEEL RAJAB (BAHRAJN) od roku 2016 ve vazbě, významný obhájce demokracie a lidských práv v Bahrajnu. Je spoluzakladatelem a prezidentem Bahrajnského centra pro lidská práva (BCHR) a navzdory perzekucím ze strany moci se v rámci možností stále angažuje ve prospěch druhých.

OYUB TITIEV (RUSKÁ FEDERACE) od ledna 2018 ve vazbě, obhájce lidských práv a vedoucí kanceláře Centra a památníku lidských práv Čečenska v Grozném. Ve funkci vedoucího tohoto centra nahradil Natalii Estemirovou, která byla v roce 2009 zavražděna, a má významný podíl na obraně lidských práv v tomto regionu jako zpravodaj oznamující zneužití moci ze strany místních úřadů.

Laureátem pro rok 2018 se stal čečenský obránce lidských práv Oyub Titiev. Cenu z rukou Liliane Maury Pasquierové, prezidentky Parlamentního shromáždění Rady Evropy, převzal ve Štrasburku dne 8. října 2018 Titievův zástupce Alexandr Čerkasov.

Nesnesitelná lehkost zla

Na počest laureáta Knihovna Václava Havla uspořádala mezinárodní konferenci *Nesnesitelná lehkost zla* (10. října 2018, Pražská křižovatka), jejíž tón byl více než apelativní: „Stav lidských práv ve světě se nezlepšuje. Hrozba veřejného odsouzení, hospodářských sankcí či přímo mezinárodní intervence představovaly po otřesných zkušenostech z Ruandy a bývalé Jugoslávie relativně účinný nástroj prevence nejhrubších forem porušování lidských práv. Takové nástroje jsou však účinné jen tehdy, jsou-li důsledně uplatňovány.“

Dnešní diktátoři se nemusí důsledků svých činů příliš obávat. Válečná zvěrstva v Sýrii, zločiny tzv. islámského státu na civilním obyvatelstvu, potlačování lidských práv v Číně, v Turecku, na Kubě, v Rusku či ve Venezuele probíhají z velké části bez účinného odsouzení a často vně mediální pozornosti. Konsensus, který by umožnil důsledné vyšetření nejvážnějších zločinů proti lidským právům a zřízení mechanismů k jejich potrestání, neexistuje. To dovoluje tyranským režimům relativizovat svoje počínání poukazem na údajné či skutečné porušování lidských práv v jiných situacích, bagatelizovat jeho rozsah, vinit z něj druhou stranu či vydávat obránce lidských práv za obyčejné kriminálníky anebo loutky v rukou cizích mocností. Jakkoli nejde o nové strategie, moderní technologie šíření informací spolu s klesající pozorností vlád vyspělých zemí jim dávají větší naději na úspěch. Problematika lidských práv vyžaduje novou mobilizaci vlád a mezinárodních institucí ve spolupráci s nevládními organizacemi, prioritizaci nejvážnějších situací a obnovení účinných sankcí proti porušovatelům lidských práv.“

Konferenci zahájil a diskusi s finalisty Ceny vedl výkonný ředitel Knihovny Václava Havla Michael Žantovský. Vedle finalistů a zástupce Oyuba Titieva se jí zúčastnily významné osobnosti z domova i zahraničí: Šimon Pánek (ředitel organizace Člověk

Alexander Čerkasov, zástupce vězněného Oyuba Titieva.

Adam Rajab, syn vězněného Nabeela Rajaba.

Rosa María Payá Acevedo.

v tísni, Česká republika), Edipcia Juliana Dubón Castro (obhájkyňe demokracie, Nikaragua), Mahienour El-Massry (právnička a občanská aktivistka, Egypt), Hülya Gülbahar (advokátka, Turecko), Tereza Engelová (moderátorka, Česká republika), Adam Michnik (historik a disident, Polsko), Dániel Berg (politik, Maďarsko), Juraj Šeliga (právnik a občanský aktivista, Slovensko), Erik Tabery (novinář, šéfredaktor týdeníku Respekt, Česká republika), Jakub Železný (novinář a moderátor, Česká republika). Závěrečné slovo pronesl Karel Schwarzenberg (zakladatel Knihovny VH a zastánce lidských práv, Česká republika).

Po skončení konference si hosté spolu s řečníky vyslechli koncert nazvaný *Pocta statečným*, který byl současně vyjádřením úcty všem, kteří čelili nebo jsou nuceni čelit některé z forem bezpráví.

V podání špičkových interpretů zazněla díla Bohuslava Martinů, Pavla Haase, Gideona Kleina a dalších autorů, kteří byli perzekvováni nacistickým nebo komunistickým režimem. Část koncertu propojila podia i publikum Prahy s Bratislavou prostřednictvím vysokorychlostního internetu.

Koncert se konal ve spolupráci s Hudební a taneční fakultou Akademie múzických umění v Praze a se sdružením CESNET.

Konference *Nesnesitelná lehkost zla* se uskutečnila ve spolupráci s Parlamentním shromážděním Rady Evropy, Nadačí Charty 77, Nadačí Dagmar a Václava Havlových Víze 97, Ministerstvem zahraničí ČR a Českou televizí.

Knihovna Václava Havla v zahraničí

- 1.–4. března **Varšava** (Polsko)
- 17.–18. března **Stockholm** (Švédsko)
- 2.–15. dubna **USA**
- 7.–8. května **Ženeva** (Švýcarsko)
- 16.–17. května **Bukurešť** (Rumunsko)
- 17. července – 2. srpna **USA**
- 21.–22. srpna **Vilnius** (Litva)
- 19. září **Drážďany** (Německo)
- 24.–29. září **Mexiko**
- 11.–13. října **Paříž** (Francie)
- 6.–11. listopadu **Toronto** (Kanada)
- 8.–9. listopadu **Cottbus** (Německo)
- 8.–9. listopadu **Brusel** (Belgie)
- 27.–28. listopadu **Brusel** (Belgie)

Domácí akce

11. duben

VZPOMÍNKY NA ROK 1918 – BOD ZVRATU PRO EVROPU

Jaký význam má rok 1918 pro dnešní evropskou politiku a společnost? Jakou roli sehrála historie v představách o Evropě 21. století?

Historici, novináři, učitelé a další řečníci ze sedmi evropských zemí porovnávali své pohledy a diskutovali nad současným významem roku 1918, a to zejména s ohledem na výklady připisované roku 1918 po dobu celého 20. století. Diskuse měla vést k lepšímu porozumění roku 1918, jeho následkům ze západní a středoevropské perspektivy a jak toto vnímání formuje dnešní názory, jakým způsobem se v jednotlivých zemích mění interpretace historie a potažmo její možný dopad na politiku mezi zeměmi EU.

Debatu pořádala Česká centra ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla, Centrem pro výtvarné umění BOZAR, Finským institutem pro Benelux, organizací Culture Action Europe a EU-NIC cluster Praha, Rakouským kulturním fórem, Slovenským institutem a Polským institutem Praha.

Úvodní projev: Karel Schwarzenberg a zástupci Českých center

I. panel *Vnímání roku 1918 ve „starých“ a „nových“ státech* moderovala historička Adéla Gjuričová, řečníci: György Csepeli, sociální psycholog (Maďarsko), Miroslav Michela, historik (Slovensko), Christoph Prantner, novinářka (Rakousko), Jan Hanzlík, historik (Česká republika).

II. panel *Vnímání roku 1918 v západní a střední Evropě* moderovala novinářka Pavlína Kvapilová, řečníci: Machteld Venken, docent Vídeňské univerzity (Belgie), Kalle Kallio, ředitel Werstas muzea práce (Finsko), Václav Kuneš, učitel historie (Česká republika) a historik Lukasz Jasina (Polsko).

12. duben

ZTÍŽENÁ MOŽNOST SOUSTŘEDĚNÍ NA JAŘE 1968

Před padesát lety, 11. dubna 1968, proběhla v Divadle Na zábradlí na dlouho dobu poslední premiéra hry Václava Havla *Ztížená možnost soustředění*.

Komponovaný večer byl věnován několika zdánlivě různým tématům tohoto „osmičkového“ jara: Ze Zábradlí odcházejí tvůrci tzv. zlaté éry slavného divadélka. Václav Havel se během pražského jara zapojuje – samozřejmě po svém – do demokratizačního procesu. Zároveň však balí kufry na velkou cestu do USA

REMEMBERING 1918 IN PRAGUE
1918 EUROPEAN DREAMS OF MODERNITY 100 YEARS ON

11/04/2018

<p>REMEMBERING 1918: TURNING POINT FOR EUROPE</p> <p>DEBATE / What is the meaning of the year 1918 in various European countries for today's politics and society and what role it played in imagining the 21st century? Historians, journalists, teachers and other speakers from seven European countries will address these issues.</p> <p>WHERE / Václav Havel Library START / 16:30</p> <p>Free entry. Registration required here.</p> <p>MORE INFORMATION / FACEBOOK</p>	<p>VZPOMÍNKY NA ROK 1918: BOD ZVRATU PRO EVROPU</p> <p>KONFERENCE / Jaký význam má rok 1918 v různých evropských zemích pro dnešní politiku a společnost a jakou roli sehrál v představách o Evropě 21. století? O tom budou hovořit historici, novináři, učitelé a další řečníci ze sedmi evropských zemí.</p> <p>KDE / Knihovna Václava Havla ZAČÁTEK / 16:30</p> <p>Vstup zdarma. Registrace nutná zde.</p> <p>VÍCE INFORMACÍ / FACEBOOK</p>
--	---

09-18/04/2018

<p>REMEMBERING 1918 THROUGH FILM</p> <p>FILM SCREENINGS / 5 film screenings of various European countries followed by debates with interesting guests</p> <p>09/04 / Italy / Greenery Will Bloom Again 10/04 / Latvia / Defenders of Riga 12/04 / Poland / Damaged 14/04 / Austria / New World 18/04 / Romania / A Century for Romania</p> <p>WHERE / Italian Institute Prague START / 18:30</p> <p>Free entry. Registration not required.</p> <p>MORE INFORMATION / FACEBOOK</p>	<p>VZPOMÍNKY NA ROK 1918 VE FILMU</p> <p>FILMOVÁ PROMÍTÁNÍ / 5 filmových promítání různých evropských států doplněných o debaty se zajímavými hosty</p> <p>09/04 / Itálie / Louky zase pokvetou 10/04 / Lotyšsko / Obránci Rigy 12/04 / Polsko / Panický Dulské 14/04 / Rakousko / Nový svět 18/04 / Rumunsko / Století pro Rumunsko</p> <p>KDE / Italský institut v Praze ZAČÁTEK / 18:30</p> <p>Vstup zdarma. Registrace není nutná.</p> <p>VÍCE INFORMACÍ / FACEBOOK</p>
---	---

Co-funded by the Europe for Citizens Programme of the European Union

COSE CENTRA / ČESKÁ CENTRA

BO ZAR

HOW MANY OF US ARE EUROPE

Logo: Illustration: Lukasz Jasina Design: @stefano.hartmann

50 let pražského jara a odhodlání ke svobodě

a západní Evropy. Navíc se ve svých tvůrčích plánech začíná víc a víc orientovat na filmovou tvorbu.

S divadelním historikem Martinem J. Švejdou jsme hovořili o jeho nových badatelských poznatcích z historie Divadla Na zábradlí. Představili jsme některé méně známé dokumenty této doby z archivu Knihovny Václava Havla. A bylo i divadlo. Ve druhé části večera zahráli studenti herectví AMU pod pedagogickým vedením Jaroslavy Šiktancové ukázkou ze *Ztížené možnosti soustředění*, komedie o muži, který není schopen se rozhodnout mezi manželkou a milenkou a jehož mysl ztrácí schopnost koncepčně o něco usilovat, ba vůbec se orientovat v čase.

18. duben

50 LET PRAŽSKÉHO JARA A ODHODLÁNÍ KE SVOBODĚ

Diskuse o situaci občanů v nedemokratických režimech a jejich odhodlání bojovat za svobodu, a to na příkladu pražského jara 1968. Jak je to dnes s právním státem a s demokracií, o tom hovořili zástupci veřejného života a čeští a němečtí politici.

Debatu moderovala Alexandra Mostýn.

Pořádalo Česko-německé sdružení právníků, Nadace Hannse-Seidela Praha, Knihovna Václava Havla a Ústav pro studium totalitních režimů.

Simultánně tlumočeno do češtiny a němčiny.

Program:

Hosty uvítal Michael Žantovský, ředitel Knihovny Václava Havla. Do tématu uvedli: Tilman Schmidt (prezident, Česko-německé sdružení právníků) a Ondřej Matějka (náměstek ředitele, ÚSTR). Úvodní slovo pronesl Robert Pelikán, ministr spravedlnosti v demisi.

PANEL I: Právní pozitivismus a odhodlání ke svobodě

Vystoupili: Petr Bohata (DTJV, druhý jednatel, Institut pro východní právo Mnichov, Řezno) „Právní vývoj směrem k pražskému jaru“, Michael Žantovský (ředitel, Knihovna Václava Havla) „Odkaz pražského jara 1968“, Friedrich Graf von Westphalen (advokát, předseda Karlovarských právnických dnů, Düsseldorf) „Rostoucí požadavky na legální jednání v EU – Uprchlická krize a postupy právního státu proti Polsku“

PANEL II: Zkušenosti a přístup k totalitarismu

Vystoupili: Blanka Mouralová (politoložka, ÚSTR) „Česká reflexe totalitarismu po roce 1989“, Lutz Quester (pamětník - „DDR“, Norimberk) „Životní příběh bývalého politického vězně z Budyšína“, a Markus Meckel (SPD, bývalý ministr zahraničí,

Berlín) „Praha 1968 – signály naděje a deprese do sousedních komunistických zemí“

PANEL III: *Politika dnes. Česko-německá perspektiva*

Vystoupili: Alexandra Mostýn (korespondentka TAZ v Praze) v rozhovoru s Klausem Brähmigem (bývalý člen Bundestagu, CDU, člen správní rady ČNFB), Hans Peter Friedrich (viceprezident a člen Bundestagu, CSU, bývalý ministr vnitra, Berlín) Závěrečné slovo pronesli Ernst Giese (advokát, Giese & Partner, Praha) a Martin Kastler (ředitel, Nadace Hannse Seidela, Praha)

25. duben

POLSKO-ČESKOSLOVENSKÁ SOLIDARITA

Setkání v lesích na střežené polsko-československé hranici. Společný zájem o osudy politických vězňů v obou komunistických státech. Výměna samizdatových tiskovin a informací. Fenomén Polsko-československé solidarity v sobě spojuje odvahu, přátelství i smysl pro humor. Nový český překlad knihy *Hranicím navzdory. Příběh Polsko-československé solidarity* (ÚSTR, 2018) byl pokřtěn za účasti dvou autorů, Łukasze Kamińskiego, polského historika a bývalého ředitele Institutu narodni pamęti (IPN), a Petra Blažka, českého historika, působilého v Ústavu pro studium totalitních režimů, a také řady polských a českých pamětníků.

Diskusi moderoval ředitel Polského institutu v Praze Maciej Ruczaj.

Jedinečná mezinárodní opoziční skupina vznikla v roce 1981, kdy zástupci polského Výboru na obranu dělníků (KOR) a Charty 77 podepsali tajnou dohodu o spolupráci. Symbolické je, že na publikaci věnované Polsko-československé solidaritě, iniciativě založené na sympatiích obou stran a sdružující názorově často odlišné osobnosti, se podíleli polští i čeští historici – Łukasz Kamiński, Petr Blažek a Grzegorz Majewski.

26. duben

VÝBOR NA OBRANU NESPRÁVEDLIVĚ STÍHANÝCH – SETKÁNÍ KE 40. VÝROČÍ VZNIKU

Důvodem k založení Výboru na obranu nesprávedlivě stíhaných v dubnu roku 1978 byla potřeba upozorňovat společnost doma i v zahraničí především na ty odpůrce totality, kteří nebyli veřejně známí, a tudíž při jejich pronásledování neexistovaly kampaně na jejich podporu.

V diskusích jsme se zabývali nejprve vznikem výboru, způsobem jeho práce a distribucí informací VONS do zahraničí, a dále reflexí dramatických událostí roku 1979, kdy se státní

Setkání ke 40. výročí založení Výboru na obranu nesprávedlivě stíhaných

26. dubna 2018, 17 hodin
Knihovna Václava Havla, Ostrovní 13, Praha 1
www.vaclavhavel-library.org

Pozvánka na setkání ke 40. výročí vzniku Výboru na obranu nesprávedlivě stíhaných.

Nesamozřejmý národ, zleva Petr Hlaváček, Erik Tabery a Petr Pithart.

moc rozhodla výbor zlikvidovat – v květnu bylo zatčeno šestnáct jeho členů a z nich bylo šest (mj. i Václav Havel) odsouzeno k několikaletému vězení.

Panel I. VZNIK VONS

Motivem k založení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných v dubnu 1978 byly mj. dobré zkušenosti z práce „Výboru za tři“ a snaha upozornit na případy lidí, kteří nebyli na Západě ani v Československu veřejně známí, takže je státní moc mohla pronásledovat bez rizika veřejných kampaní na jejich podporu. Hosté: Kamila Bendová, Anna Šabatová a Zofia Romaszewska. Debatu moderovala Petruška Šustrová.

Panel II. POKUS O ZNIČENÍ VONS A JEHO PŘEŽITÍ

V květnu 1979 se státní moc rozhodla zničit Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných – bylo zatčeno šestnáct jeho členů, deset neaktivnějších zůstalo ve vyšetřovací vazbě a šest bylo v zimě 1979 odsouzeno. Přihlásilo se však dvanáct nových členů a práce výboru pokračovala.

Hosté: Dana Němcová, Ján Čarnogurský, Jiří Gruntorád, Václav Malý a Jan Ruml.

Moderovala Petruška Šustrová.

10. květen

KNIHY (Z) KNIHOVNY VÁCLAVA HAVLA

Anglické vydání průvodce Zdeňka Lukeše *Praha Václava Havla*, stejně jako znovuobjevenou novelu Jiřího Křížana *Stín* či e-svazky legendárního rozhlasového pořadu *Hovory v Lánech* představili na veletrhu Svět knihy za účasti vzácných hostů redaktoři Knihovny Václava Havla.

21. květen

NESAMOZŘEJMÝ NÁROD?

Češi a jejich hledání politiky.

„... Češi jsou staří kabrňáci.“ Václav Havel, Český úděl? (1969)

Od doby, kdy se Češi zformovali jakožto moderní národ, se vynořuje tzv. česká otázka, která vlastně jen zakrývala zásadní problém: Nakolik je česká pospolitost sebevědomým politickým národem, jaký je vlastně český vztah k vlastní státnosti a obecně k politice? Jak se do její reflexe promítají vzlety i mizérie 20. století? A jak můžeme v tomto kontextu interpretovat dnešní politickou realitu, v níž se Češi občas projevují jako „nesamozřejmý národ“ a „opuštěná společnost“ stále hledající „privilegovaného viníka“ všech svých průšvihů? Proč jsou výrazy jako politický konsensus a občanská odpovědnost považovány v dnešním Česku za zradu či pošetilost? Jsou Češi sto

let od obnovení české státnosti ve formě demokratického a republikánského Československa politicky „nezralým“ národem, nebo jde jen o ošklivou pomluvu?

Nad aktuální problematikou české politické existence (v historickém kontextu) diskutovali historik a filozof Petr Hlaváček, politický myslitel a někdejší vrcholný politik Petr Pithart a novinář Erik Tabery.

Debatu moderoval Michael Žantovský.

29. květen

ZROD AKTIVISTY S REALISTICKÝM MYŠLENÍM – VÁCLAV HAVEL JAKO ČLOVĚK POLITICKÝ

Václav Havel prožíval události pražského jara stejně intenzivně jako mnozí jeho současníci. Na rozdíl od jiných se však nenechal strhnout ani oficiální rétorikou, ani líbivými slogany, ani utopickými představami o socialismu s lidskou tvář. K bouřlivému vývoji přistupoval obezřetně, s dávkou skepse a realismu.

O milnících tohoto období, od Havlova projevu na IV. sjezdu Svazu československých spisovatelů přes jeho úvahy o vzniku nezávislé politické strany, jeho role při vzniku Kruhu nezávislých spisovatelů, energického příspěvku k celonárodnímu odporu ve dnech po 21. srpnu 1968, až k jeho rekapitulující polemice o českém údělu s Milanem Kunderou hovořil Michael Žantovský s Karolem Sidonem, Petrem Pithartem, Janem Mervartem a dalšími hosty.

9. červen

PRAŽSKÁ MUZEJNÍ NOC

Václav Havel už svoji práci odvedl, jak se ke světu kolem nás postavíme my?

Předpremiéra série vzdělávacích videolekcí Každý může změnit svět, jejímž tématem jsou lidská práva skrze život a dílo Václava Havla. Desetiminutové lekce byly promítány postupně každých 30 minut jeden díl, průvodci lekcí jsou Emma Smetana a tanečnick Yemi.

Noc doplnila projekce z projektu Číst Havla, sestávajícího z krátkých videoukázek z díla Václava Havla, které ukazují, jak aktuální tyto texty stále jsou. Ve videích mohli návštěvníci vidět KOVYho, Do Thu Trang, Janka Rubeše, Adama Mišíka a další.

21. srpen

BESEDA S ÚČASTNÍKY PROTESTŮ PROTI INVAZI DO ČESKOSLOVENSKA V ROCE 1968

Maďarská filozofka Ágnes Hellerová, ruský matematik Pavel Litvinov, polská dokumentaristka Joanna Helanderová či krymsko-tatarský politik Mustafa Džemilev byli ve skupině zahraničních

Zrod aktivisty s realistickým myšlením, zleva Karol Sidon, Petr Pithart, Jan Mervart.

Ágnes Hellerová (Beseda s účastníky protestů proti invazi Československa 1968)

Pavel Litvinov (Beseda s účastníky protestů proti invazi Československa 1968)

Mustafa Džemilev (Beseda s účastníky protestů proti invazi Československa 1968)

hostů, kteří přijali pozvání Ústavu pro studium totalitních režimů a Knihovny Václava Havla k 50. výročí invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa.

Všichni hosté měli jedno společné – v zemích, které se invaze zúčastnily, se rozhodli pro veřejný protest proti ní. Za tento odvážný postoj zaplatili vyloučením ze studií či ze zaměstnání, nucenou emigrací, léty vyhnanství, vězení nebo pobytem v psychiatrických klinikách.

V Knihovně Václava Havla proběhla beseda tří významných myslitelů a hybatelů konce šedesátých let Ágnes Hellerové, Pavla Litvinova a Mustafy Džemileva. Tématem diskuse bylo srovnání společenských změn v roce 1968 a 2018 zejména v Maďarsku, USA a na Ukrajině. Moderoval Josef Pazderka.

Návštěva zahraničních hostů v ČR byla organizována Ústavem pro studium totalitních režimů ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla a podpořena finančně formou individuální účelové dotace Magistrátem hlavního města Prahy.

6. září

SRPEN 1968 V LIBERCI

Debata věnovaná tragickým událostem ze srpna 1968 v Liberci, kde za sebou vojska Varšavské smlouvy zanechala hned v prvních dnech okupace devět zavražděných a desítky raněných. Součástí tehdejšího odporu bylo i vysílání libereckého rozhlasu, ve kterém působili Václav Havel a Jan Třiška.

Pozvání přijali architekt Miroslav Masák, historička Markéta Lhotová a další hosté. Moderoval Tomáš Černý.

Pořádáno ve spolupráci se Severočeským muzeem v Liberci.

21. září

KNIHOVNA VH NA VELETRHU SVĚT KNIHY PLZEŇ

Stánek s knižní produkcí Knihovny Václava Havla a doprovodný program v podobě křtu nového titulu *Mé vzpomínky*, vzpomínek Václava Marii Havla, nevěšdní osobnosti, jejíž podnikatelský duch se přirozeně snoubil se společenskou odpovědností. Knihu lze číst i jako monumentální fresku počátku moderních českých dějin.

Hosté: Ivan M. Havel a Pavel Hájek

16. říjen

OD MÁNIČEK K UNDERGROUNDU. ČESKOSLOVENSKO 1970–1975

V pořadí již čtvrtá mezinárodní konference mapovala doslova kruciólní období českého undergroundu. Na konci roku 1969 by stěží kdokoliv uvěřil tomu, že o pouhých pět let později bude

napříč českými kraji existovat početné podzemní společenství, a to dokonce s vlastním „programem“.

Zatímco do května 1970 vystupují stále ještě psychedeličtí (The) Plastic People of the Universe, jakožto profesionální kapela pod uměleckým „dozorem“ Ivana Martina Jirouse „Magora“, již o dva roky později nastávají její první, nevyhnutelné konflikty s normalizační mocí, završující masové čistky napříč společností. „Magor“ samotný se rovněž poprvé ocitá v komunistickém vězení (od 28. července 1973 do 31. května 1974), a „jeho“ Plastici odehrají 1. prosince 1973 své fakticky poslední veřejné vystoupení; na další už mohlo chodit pouze pozvané publikum a riskovat problémy s bezpečností, což v plné míře potvrdilo brutální a šokující násilí vůči mladým lidem v Rudolfově 30. března 1974, kam se sjeli na (nekonaný) koncert Plastiků a DG 307. Nebylo náhodou, že nedlouho poté napíše Jirous zásadní text, Zprávu o třetím českém hudebním obrození (únor 1975), jimž nejen „definoval“ český underground, ale popsal již existující stav věcí. Do první poloviny sedmdesátých let 20. století spadají nejen „notoricky“ známé podzemní akce, jako například První festival „druhé“ kultury v Postupicích (1. září 1974), ale i bohatý a rozmanitý subkulturní život (nejen) v severních Čechách.

Nejen tomu, ale i mnoha dalším aspektům byla věnována konference, na níž vystoupili: Barbora Bothová, Jan Blüml, Jan Cholínský, Ladislav Kudrna, Martin Machovec, Petr Placák, František Stárek Čuňas, Michal Stehlík, Martin Tharp, Martin Valenta a Petra Veselá.

27. listopad

KDY TO PRASKNE? ZÍTRA TO SPUSTÍME!

Kde? V Teplicích, v Liberci, v Praze... ve všech krajích republiky. Hra Václava Havla *Zítřka to spustíme* je věnována Aloisi Rašínovi a dramatickým událostem noci z 27. na 28. října 1918, jež předcházely vyhlášení samostatnosti republiky. Na výzvu Knihovny Václava Havla, aby si studenti a žáci připomněli stoleté výročí vzniku Československa inscenováním hry *Zítřka to spustíme*, reagovaly desítky škol. Představení, která připravili a zahráli ve své obci nebo městě, pro nás natočili. Projekt vyvrcholil závěrečným divadelním happeningem v pražském Divadle v Dlouhé, kde se setkali tvůrci nejlepších školních inscenací.

Projekt se uskutečnil s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

5. prosinec

INŽENÝŘI HUMANITY: AMERICKÁ POMOC V ČESKOSLOVENSKU PO 1. SVĚTOVÉ VÁLCE

Ke stému výročí vzniku Československa a navázání novodobých československo-amerických vztahů si zasloužila své

Hrajte Havla aneb Zítřka to spustíme na škole!

Zajímá Vaše studenty (ať už základní, střední nebo základní umělecké školy) historie? Máte na škole divadelní či filmový kroužek, anebo učíte holky a kluky, které „jen“ baví (si) hrát? Ano? Pak Vás srdečně zveme, abyste spolu s Knihovnou Václava Havla tvůrčím způsobem oslavili 100. výročí vzniku Československa: zapojili se do divadelně vzdělávacího projektu *Zítřka to spustíme*.

Taneční studio Light (*Zítřka to spustíme*).

1. diskusní panel: *Dílo velké záchrany (Inženýři humanity).*

2. diskusní panel: *Amerika v Československu (Inženýři humanity).*

připomenutí humanitární a rozvojová pomoc, jež Spojené státy americké nově vzniklému československému státu v prvních letech jeho existence poskytly.

Cílem dvou diskusních panelů bylo otevřít debatu nad významem působení amerických neziskových, dobrovolnických a pomocných misí a organizací v Československu, zhodnotit jejich odkaz v rámci širšího pojmu „amerikanizace“ Československa, diskutovat politické pozadí jejich působení, ale rovněž se ptát na to, jak probíhala spolupráce mezi československou a americkou stranou, jaké hodnoty, ideály a know-how sem přinesly například Hooverova potravinová pomoc, křesťanské organizace YMCA a YWCA, Americký Červený kříž a mnohé další? Jak pomohl tento vysoce organizovaný humanitární smyslový Československu po materiální stránce a jak ovlivnil jeho občanský sektor?

Přivítání: Michael Žantovský, úvodní slovo: Stephen B. King, velvyslanec ambasády USA v ČR

1. panel „Dílo velké záchrany“: Hooverova potravinová pomoc Evropě a Československu

Hosté: Bertrand Patenaude (Hoover Institution – Stanfordova univerzita) a Halina Parafianowicz (Institut dějin a politických věd Univerzity v Białystoku), moderoval Michael Žantovský

2. panel „Amerika v Československu“: americké neziskové organizace a rozvoj občanského sektoru v Československu po 1. světové válce

Hosté: Milada Polišínská (Anglo-americká vysoká škola v Praze), Petr Chlápek (zástupce YMCA), Růžena Zaoralová a Roman Zaoral (Vyšší odborná škola zdravotnická – FHS UK), Marek Skovajsa (Sociologický ústav AV ČR, FHS UK), moderovala Jana Čechurová

Projekt se uskutečnil s laskavou finanční podporou velvyslanectví USA v Praze.

6. prosinec

O JAKÉ REPUBLICY SNÍŠ?

10. ročník esejistické soutěže

V roce 2018 obdržela Knihovna Václava Havla celkem 118 studentských esejů z 39 škol a 10 krajů České republiky. Téma 10. ročníku bylo „O jaké republice sníš?“

Téma bylo inspirováno stoletým výročím vzniku Československa a prvním novoročním prezidentským projevem Václava Havla (1. 1. 1990): „*Možná se ptáte, o jaké republice sním. Odpovím: o republice samostatné, svobodné, demokratické, o republice hospodářsky prosperující a zároveň sociálně spravedlivé, zkrátka o republice lidské, která slouží člověku, a proto má*

nadějí, že i člověk poslouží jí. O republice všestranně vzdělaných lidí, protože bez nich nelze řešit žádný z našich problémů – lidských, ekonomických, ekologických, sociálních a politických."

Slavnostní vyhlášení proběhlo za účasti studentů a pedagogů ze zapojených škol a porotců soutěže.

Projekt byl již třetím rokem po sobě podpořen grantem Ministerstva kultury ČR.

VÝSTAVY

**Od 25. února 2018 | Google Cultural Institute
(on-line platforma)**

Tváře vzdoru

(též jako samostatný projekt přístupný na adrese tvare-vzdoru.vaclavhavel-library.org)

Výstava symbolicky spuštěná 25. února 2018 – 70 let od vypuknutí komunistického puče v tehdejší Československu – přibližuje prostřednictvím fotografií Pavla Hrocha a textů Adama Drdy, Ludka Navary, Jiřího Peňáse a Jana Horníka osudy padesáti lidí, kteří se v letech 1938/39–1989 dokázal postavit proti zlu, riskovat život, dát přednost spravedlnosti a kulturnosti před vlastním klidem a pohodlím.

**23. května – 6. června 2018 | Národní knihovna
v Prištině (Kosovo)**

Oldřich Škácha: Prague '68 and Actress Dobroshi Jumping Joyfully for World Peace

Soubor černobílých fotografií „Praha 68“ je výmluvnou charakteristikou komunistické nadvlády ve střední Evropě v druhé polovině 20. století. S tím však působivě kontrastovaly barevné snímky od různých autorů z projektu kosovské herečky Arty Dobroshi. Šlo o oslavu radosti z obyčejného lidského gesta pojatého jako poselství míru, koncentrujícího se do okamžiku hereččina výskoku kdykoli a kdekoli společně se známými i neznámými lidmi. Vrcholem pomyslného trojúhelníku, jehož dva vrcholy tvoří na jedné straně bezmoc a zoufalství, na druhé radost a naděje, byl sám kritický divák.

**1. srpna – 30. září 2018 | ulice Na Příkopech, Blatná
Oldřich Škácha: Srpen 1968**

Unikátní soubor fotografií z prvních dnů okupace Československa v srpnu 1968 od reportážního a dokumentárního fotografa Oldřicha Škáchy (1941–2014), který je známý především portréty významných představitelů československé a české kultury, disentu a exilu.

**6.–30. srpna 2018 | Staroměstská radnice, Praha
Sovětská invaze – srpen 1968 očima
40 fotografií**

Výstava 190 fotografií zachycující očima čtyřiceti fotografů přelomové okamžiky československých dějin od srpna 1968 do jara 1969, na níž Knihovna VH poskytla snímky Oldřicha Škáchy v kurátorském výběru fotografky Dany Kyndrové.

**15. srpna – 16. září 2018 | České centrum fotografie, Praha
Oldřich Škácha: Okupace 1968**

Padesáté výročí vpádu vojsk Varšavské smlouvy do Československa bylo jedinečnou příležitostí k uspořádání výstavy uceleného souboru fotografií připomínajících jeden z nejtragičtějších okamžiků našich – ale i evropských – dějin druhé poloviny 20. století. Veřejnost se tak mohla seznámit s méně připomínanou částí díla Oldřicha Škáchy, které ani po pěti desetiletích neztratilo na uhrančivost a jehož autenticita varuje i před aktuálními formami ohrožení lidských práv a svobod.

**Od 21. srpna 2018 | Google Cultural Institute
(on-line platforma)**

Oldřich Škácha: Okupace 1968

On-line verze výstavy připravené ve spolupráci s Českým centrem fotografie – viz výše.

**10. října – 14. listopadu 2018 | Palác Lucerna, Praha
Ing Václav Havel – Zběšičky 1901**

Výstava zrestaurovaných unikátních fotografií z rodinného archivu, původně pořízených na skleněných deskách. Kurátor Ondřej Němec.

KLUB KNIHOVNY VÁCLAVA HAVLA

Klub Václava Havla je jednou ze stěžejních aktivit Knihovny pro veřejnost a součástí Světa Václava Havla. Jeho prostřednictvím se v prostorách Knihovny pořádají akce určené především studentům, zájemcům o literaturu, divadlo, soudobou historii, politickou diskusi a obecnější společenská témata.

Rodina a přátelé Václava Havla

14. únor

PAVEL TIGRID: VOLÁ LONDÝN

Václav Havel: „Od mládí byl pro mě Pavel Tigrid především důležitým a věrohodným zrcadlem moderních dějin. Byl nejen svědkem pohnutých dějin, ale i jejich spoluvůrcem. Tigrid byl jednou z našich jistot. Existuje jako idea, postoj, inspirace, měřítko.“ Pavel Tigrid (1917–2003) se ke své minulosti vracel s vrozenou střídmostí. Těsně po válce napsal dnes už pozapomenutý reportážní text *Volá Londýn*. V něm zachytil prožitek válečného Londýna, BBC i československého exilu. Text je doplněn ukázkami Tigridových dosud nepublikovaných relací pro válečné vysílání BBC a studií věnovanou kontextu Tigridova života ve válečném exilu i osudům Tigridových přátel a spoluputníků.

Knihu *Volá Londýn. Ze zákulisí československého vysílání z Londýna* vydal ke stému výročí narození Pavla Tigrida Ústav pro studium totalitních režimů. Titul uvedli a o Tigridově práci i životě hovořili editor Prokop Tomek (Vojenský historický ústav Praha), Petr Orság (vedoucí Katedry mediálních a kulturních studií a žurnalistiky Univerzity Palackého v Olomouci) a další hosté.

21. únor

ODKAZ OLGY HAVLOVÉ OČIMA MLADÉ GENERACE: KOHO SI VÁŽÍ DNEŠNÍ DVACETILETÍ?

Olga Havlová, někdejší první dáma České republiky, by se v loňském roce dožila 85 let. Lidé její jméno sice znají, ale většina z nich si na ni vzpomene v první řadě jako na manželku prezidenta Václava Havla. Jen někteří ji dokáží ocenit

jako osobu, která se celý život věnovala vytváření podmínek pro vznik občanské společnosti. Jako zakladatelka Výboru dobré vůle vždy bojovala za práva slabších a prostřednictvím nadace pomáhala lidem se zdravotním postižením, lidem opuštěným a společensky diskriminovaným. Jak vidí její odkaz dnešní mládí? Co pro ně Olga Havlová představuje? Mají vůbec dnešní dvacetiletí „své“ osobnosti, kterých si váží? Kdo jsou jejich vzory? Co si myslí o neziskových organizacích, dobrovolnictví, charitě a jak to dávají najevo? Mají pro ně ještě stejný význam pojmy, s nimiž se ztotožňovala Olga a Václav Havlovi – pravda a láska, soucit a pokora? A co si o vývoji společnosti a dnešních mladých lidech myslí ti, kdo prošli „Havlovým obdobím“ už v dospělém věku?

Hosty diskuze byli: Petruška Šustrová, spisovatelka a novinářka, Petr Fischer, novinář, Tereza Laubeová, absolventka Metropolitní univerzity v Praze, Jakub Čech, aktivista, student obchodní akademie v Prostějově, a Lenka Štěpánová, předsedkyně České středoškolské unie.

Uspořádala KVH a Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové.

2. říjen

OLGA

Dokumentární film OLGA (2014) známého režiséra Miroslava Janka je portrétem jedné z nejzajímavějších Češek 20. století. Policie ji nemohla zlomit a Hrad ji nezměnil. Olga pocházela z dělnických vrstev, přesto se stala podstatnou součástí českého kulturního a intelektuálního světa už v padesátých a šedesátých letech. Kriticky hodnotila texty svého manžela a podporovala ho v nejtěžších dobách po vzniku Charty 77. Film dokumentuje Olžin svět, její dobu, ale také její originální způsob myšlení.

Promítání snímku se uskutečnilo v rámci COURAGE-PAREVO Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů, který je jedním z vyvrcholení tříletého výzkumného projektu COURAGE: Kulturní opozice – porozumění kulturnímu dědictví disentu v zemích bývalého socialistického bloku.

29. listopad

JOSEF TOPOL: SEZÓNY SRDCE (COLLAGE IN ADAGIO)

Rozhovor Karla Hviždaly s Josefem Topolem vznikl v letech 2003–2005. Doplněn je korespondencí dramatikových prarodičů, rodičů i jeho vlastní, deníkovými záznamy, dobovými dokumenty a více než stovkou unikátních fotografií.

Knihu přivítala Marie Tomášová, o Topolově díle hovořili Milan Uhde a Lenka Jungmannová. O knize promluvil Karel Hviždala. Ukázky z knihy přečetla autorova vnučka Marie Topolová. Slovem provedl Jan Šulc.

Zahraniční osobnosti

22. únor

1968–2018, PRAHA – PAŘÍŽ: BOUŘÍCÍ SE EVROPA

V rámci debatního cyklu, zaměřeného na dědictví roku 1968 v soudobém kontextu, se v Knihovně Václava Havla představila francouzská historička Annette Wieviorka. Historik si nevybírám objekt svého výzkumu náhodou. To platí i o francouzské historičce a specialistce na šoa a dějiny Židů ve 20. století Annette, která se s obdivuhodnou energií věnuje historii genocidy během druhé světové války, která krutě zasáhla celou její rodinu. Jak vysvětlila v jednom z rozhovorů, její nadšení a zájem o historii se zrodily právě v roce 1968: „Protože právě historie nám umožňuje pochopit svět a dává nám možnost ho změnit.“

Debatu s Annette Wieviorkou, která působí v Association Primo Levi a vyučuje na francouzské univerzitě Paris-Nanterre, moderoval Luc Lévy, ředitel Francouzského institutu v Praze.

19. březen

DIVADLO V GHETTU A GULAGU: NA OKRAJI PEKLA

Přednáška litevského filozofa, antropologa a umělce Gintautase Mažeikise, o světě profesionálních divadel v gulazích Solovky (v letech 1923–1936) a Vorkuta (1943–1950) ve srovnání s divadly v ghettech ve Vilniusu a Varšavě.

Večer u příležitosti stého výročí narození Pavla Tigrida.

Debatu Odkaz Olgy Havlové očima mladé generace.

Cena Gratias Agit – O osmi statečných z Rudého náměstí 1968

19. březen

PROMĚNY OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI V POSTSOVĚTSKÉ LITVĚ

Příspěvek historika Egidijuse Aleksandravičiuse o současnosti a nedávné podobě litevské společnosti.

5. duben

OLIVIER GUEZ: ZMIZENÍ JOSEPHA MENGELEHO

Setkání s francouzským spisovatelem a novinářem Olivierem Guezem, loňským laureátem prestižní Renaudotovy ceny, kterou získal za román *Zmizení Josepha Mengeleho*, jenž je povtavou sondou do duše a života nechvalně proslulého „Anděla smrti“ po jeho útěku do Jižní Ameriky.

Kniha *Zmizení Josepha Mengeleho* vyšla na podzim roku 2018 také v českém překladu v nakladatelství Garamond.

Olivier Guez není jen spisovatel, ale také známý novinář a reportér. Ve Francii se dostal do povědomí veřejnosti díky knize *Impossible retour (Nemožný návrat)*, ve které reflektuje poválečné návraty židovského obyvatelstva do Německa. Další jeho známou knihou je *Chute du mur (Pád zdi)*, v níž společně s Jean-Marcem Goninem, současným šéfredaktorem deníku Figaro, vyzpovídali aktéry událostí, které vedly k pádu Berlínské zdi.

Pořádala Knihovna VH ve spolupráci s Francouzským institutem v Praze.

5. červen

DOMINIQUE CARDON: NOVÉ HRANICE INTERNETU

S nástupem internetu a s čím dál větším množstvím informací si klademe řadu zásadních otázek: Jak ovlivňují sociální sítě šíření informací a utváření si názoru? Jakou roli sehrály fake news a sociální sítě v demokratickém procesu v amerických volbách nebo při brexitu? Jak kontrolovat internetové obry typu Google, Facebook, Apple nebo Amazon?

Na tyto a další otázky odpovídal francouzský internetový expert a sociolog Dominique Cardon, ředitel MediaLabu Science-SPo Paris a autor řady vědeckých publikací.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Francouzským institutem v Praze.

7. červen

CENA GRATIAS AGIT – O OSMI STATEČNÝCH Z RUDÉHO NÁMĚSTÍ 1968

Na protest proti invazi vojsk Varšavské smlouvy v čele se Sovětským svazem do Československa se 25. srpna na moskevském Rudém náměstí pod československou vlajkou

sešli lingvista Konstantin Babickij, básník Vadim Delone, dělník Vladimír Dremļuga, anglista Viktor Fajnberg, básnířka a překladatelka Natalja Gorbaněvská, fyzik Pavel Litvinov, lingvistka Larisa Bogorazová a studentka Tatjana Bajevová. Během několika minut byli demonstranti napadeni a zatčeni. Československá vlajka byla zničena a transparenty zabaveny. Zadržení byli odsouzeni k několikaletým trestům vězení, k pobytu v pracovních táborech, psychiatrických léčebnách nebo ve vyhnanství...

U příležitosti udělení ceny Ministerstva zahraničí ČR Gratias agit přijali pozvání do Knihovny Václava Havla účastníci protestu Pavel Litvinov, Tatjana Bajevová a Viktor Fajnberg. Diskusi na téma dávného výročí i současných událostí vedli historik Adam Hradilek (Ústav pro studium totalitních režimů) a ředitel Knihovny Václava Havla Michael Žantovský.

4. říjen

PAVAO PAVLIČIĆ: DIXIELAND

Pavao Pavličić patří k nejuznávanějším spisovatelům současného Chorvatska. Jeho *Dixieland* je vrcholný chorvatský román devadesátých let – sleduje osudy osmi členů příležitostné vukovarské kapely až do tragického finále v roce 1991. Svým významem se může měřit s takovými díly, jakými jsou *Plechový bubínek* Güntera Grasse nebo *Ztracené kroky* Aleja Carpentiera. České vydání románu jsme uvedli za účasti autora. O knize dále promluvili literární kritici Julijana Matanović a Jan M. Heller a překladatel Jan Doležal.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Runa se záštitou Velvyslanectví Chorvatské republiky.

18. června

EVROPA MEZI XENOFÓBIÍ A INTEGRACÍ

Je pro Evropu migrace hrozbou či vítanou příležitostí? Proč máme tendenci posuzovat výhradně v evropském a nikoli světovém měřítku?

Nad těmito a dalšími otázkami souvisejícími s etnickou a náboženskou rozmanitostí, migrací a transformací z historické i současné perspektivy diskutovali Stathis Kalyvas (Oxford), Elmira Muratová (Krym), Paul A. Shapiro (Muzeum holocaustu) a Christian Voss (Humboldtova univerzita).

Akci moderovala historička Kateřina Králová (Institut mezinárodních studií FSS UK).

Tatjana Bajevová (*Osm statečných*).

Pavel Litvinov (*Osm statečných*).

Viktor Fajnberg (*Osm statečných*).

Izraelská spisovatelka a scenáristka Ajelet Gundar-Gošenová.

Simon Mawer: Pražské jaro.

8. říjen

AJELET GUNDAR-GOŠENOVÁ: PROBUDIT LVY

Jak řeší otázku migrace Stát Izrael.

Román *Probudit lvy* s tématem migrace do Izraele si získal od svého vydání renomé po celém světě. O knize a tématu debatovali izraelská spisovatelka Ajelet Gundar-Gošenová, reportér České televize pro Blízký východ Jakub Szántó a překladatelka Magdalena Křížová. Večer moderoval Michal Žantovský.

12. listopad

ANDRIJ LJUBKA: TVŮJ POHLED, ČIO ČIO SAN

Andrij Ljubka je ukrajinský spisovatel, básník, esejista a překladatel, jeden z nejnámějších autorů mladé generace. V roce 2017 za svou knihu *Saudade* obdržel cenu Jurija Ševeljova. Jeho básně vyšly i v českém časopise Psí víno.

Jeho nový román *Tvůj pohled, Čio Čio San* je psychologický thriller o současném životě na Ukrajině... kde nic neprobíhá beztrápně a kde se šťastné i kruté skutky minulosti odrážejí v životě budoucích generací.

Román představil sám autor. Večer moderoval Rostislav Prokopjuk.

23. listopad

SIMON MAWER: PRAŽSKÉ JARO

Simon Mawer, autor bestselleru *Skleněný pokoj*, se vrátil do Československa. Svou novelu *Pražské jaro* zasadil do bouřlivých šedesátých let. *Pražské jaro a studená válka, Dubčekův „socialismus s lidskou tvář“, československá mládež, která je plná nadějí a nových myšlenek. Za železnou oponou se v této chvíli nic nezdá být nemožným. Avšak obří kola politiky se dál točí v pozadí, sovětský vůdce Leonid Brežněv vyvíjí nátlak a Rudá armáda se shromažďuje na hranicích...*

Hosté večera: Simon Mawer, Kateřina Kadlecová a Lukáš Novák. Moderoval Petr Vizina.

28. listopad

BORIS CHERSONSKIJ: RODINNÝ ARCHIV. ZMIZELÁ VÝCHODNÍ EVROPA

Ukrajinský básník, publicista a lékař Boris Chersonskij, žijící v Oděse, uvedl v Knihovně Václava Havla první český překlad svého románu ve verších *Rodinný archiv*. Vychází v něm z historie svého slovansko-židovského rodu. Děj románu se odehrává v průběhu celého dvacátého století, převážně na území střední a východní Evropy. Najdeme zde nejen Oděsu, Lvov či Karlovy Vary, ale i Kolymu, Jeruzalém či Brooklyn.

Diskuse se zúčastnila také překladatelka knihy Džamila Stehlíková a básnířka Ljudmyla Chersonská, autorka koláží k *Rodinnému archivu*.

Diskuse

17. leden

MILADA BLEKASTADOVÁ: DOPISY V DOBĚ NESVOBODY

Korespondence Milady Blekastadové (roz. Topičové) s Janem Patočkou, Ludvíkem Vaculíkem a Julií Novákovou.

Milada Blekastadová po sobě zanechala tisíce stran korespondence s nejbližšími přáteli i předními osobnostmi české a norské vědy a kultury. Její dopisy i odpovědi svědčí nejen o profesních a osobních vztazích, ale i o době, ve které vznikaly.

Debatu o významu korespondence v době komunistické diktatury pořádala Knihovna VH ve spolupráci s Filosofickým ústavem AV ČR a spolkem Elg.

Účinkovali Věra Schifferová, Vladimír Urbánek, Jan a Ondřej Vaculíkoví.

V rámci večera byla uvedena i putovní výstava *Neviditelný most. Milada Blekastadová 1917–2003*.

29. leden

JE TŘEBA NEVYPUSTIT DUŠI: PROČ A JAK MLUVIT O DUŠEVNÍM ZDRAVÍ A PSYCHICKÝCH NEMOCECH?

Deprese a bipolární poruchy v Česku zažije více lidí než cukrovku nebo astma, úzkostné poruchy jsou ještě dvakrát častější (téměř jeden a půl milionu osob). Podle Světové zdravotnické organizace v bohatých zemích duševní onemocnění představují 40 % všech nemocí a přibližně každý čtvrtý člověk se s nějakou formou duševního onemocnění v průběhu svého života setká. O duševním zdraví však mluvíme daleko méně než o zdraví fyzickém.

První ze série tří večerů byla věnována tomu, proč a jak skupina mladých neurovědců, psychologů, studentů a psychiatrických pacientů řeší problém nedostatečné osvěty, stigmatizace a zanedbané prevence v oblasti duševního zdraví a nemocí v České republice. Řeč byla jak o iniciativě Nevypuť duši, tak i o inspiračních zahraničních kampaních. O tom, proč je potřeba zaměřit se na jazyk a slovník, který používáme, když o duševním (ne) zdraví mluvíme a jak se s použitím osobních příběhů nejlépe šíří fakta a boří mýty o duševním zdraví a nemocech.

Cyklus z dílny neziskové organizace Nevypuť duši, za kterou stojí tým mladých psychologů, neurovědců a studentů těchto

Milada Blekastadová s Janem Patočkou

Jiří Padevět a Petr Koura: *Studentský únor 1948.*

Je třeba nevypustit duši: Úzkostná story.

oborů. Zároveň ji tvoří i psychiatričtí pacienti a lidé se zkušeností s duševním onemocněním v mladém věku. Nevypust' duši šíří fakta, boří mýty a informuje Česko o duševním zdraví.

V debatě vystoupily Marie Salomonová a Zuzana Pacholíkova.

6. únor

NÁBOŽENSTVÍ A NÁSILÍ – KONFLIKTY NOVÝCH NÁBOŽENSTVÍ

Nová náboženská hnutí jsou hnutími protestu. Vznikají často z nespokojenosti s převládajícím společenským kodexem, mohou ale také vyjadřovat nesouhlas se stávající ideologií některého ze zavedených náboženství. Konflikty nových náboženství nejsou pouze záležitostí minulosti – právě tímto tématem se zabývá monografie Zdeňka Vojtíška *Nová náboženství a násilí*. O jedné z mnoha podob tohoto násilí, o pronásledování náboženství v Íránu a Číně, společně s autorem publikace diskutovali profesorka Hana Sodeyfi, která vyznává víru bahá'í, a Milan Kajínek ze společnosti praktikujících metodu Fa-lun-kung. Besedu moderoval religionista Pavel Hošek. Uspořádala KnVH ve spolupráci s nakladatelstvím Karolinum.

27. únor

STUDENTSKÝ ÚNOR 1948

Cesta československých komunistů k moci a následná destrukce státu se odehrávala minimálně od roku 1945. Únor 1948 byl vyvrcholením komunistických snah o převzetí moci a znamenal nejen popření všech principů, na kterých Československo stálo během první republiky, ale i totální rozvrat společnosti. Jednou z bezprostředních reakcí na komunistickou represí byl studentský pochod v únoru 1948.

Právě tímto tématem se zabývali spisovatel a nakladatel Jiří Padevět a historik Petr Koura.

28. únor

JE TŘEBA NEVYPUSTIT DUŠI: ÚZKOSTNÁ STORY

Některou z forem úzkostné poruchy trpí v České republice až milion čtyři sta padesát tisíc osob. Může se jednat o specifické fobie, ale i o panickou poruchu, obsedantně-kompulzivní poruchu, posttraumatickou stresovou poruchu nebo třeba sociální fobii. Druhý ze série tří večerů byl věnován vyprávění příběhů dvou mladých lidí, kteří se ve svém životě setkali s duševním onemocněním. Řeč byla právě o úzkostných poruchách. Nejprve byl pro návštěvníky připraven malý přehled toho, co všechno se může pod pojmem úzkostná porucha skrývat, jaké konkrétní projevy může nemoc mít, jak postiženého omezuje,

jak ovlivňuje jeho život a jakou pomoc může člověk s těmito obtížemi vyhledat. Dozvědět se mohli také, jaké to je mluvit o své nemoci otevřeně na přednáškách a workshopech třeba na středních školách.

Vystoupili: Klára Lampová a Martin Javůrka. Uspořádala KnVH ve spolupráci s organizací Nevypust duši.

1. březen

MEZI DVĚMA KIMY

Vystudovala koreanistiku a do země s nejtvrdí diktaturou současnosti se dostala hned dvakrát. Nina Špitálníková o svých zážitcích i zkušenostech, které by radši neměla, napsala knihu. Vypráví v ní nejen o tom, jak studovala na severokorejské univerzitě, jak ji zatkli kvůli zakázané jízdě metrem, ale hlavně o každodenním životě místních. Jaké další zážitky si Nina Špitálníková přivezla, jak tamní pobyt proměnil její přístup k životu, jak vypadá podnikání v komunismu nebo proč už se do KLR nikdy nepodívá? Diskusi moderovala novinářka a redaktorka publicistky České televize Michala Komrsková.

5. březen

PROČ TO JIŘÍ DRAHOŠ NEVYHRÁL?

Analytický pohled na prezidentskou kampaň mezi prvním a druhým kolem volby prezidenta. Nikoli očima politiků či kandidátů, ale odborníků, kteří se věnují společnosti, kampaním či komunikaci.

Zazněly názory Elišky Vyhnánkové, expertky v oboru sociálních médií; Lubomíra Kopečka, profesora politologie z Masarykovy univerzity v Brně; Daniela Prokopa, sociologa a analytika společnosti Medián, a Františka Vrabela, ředitele společnosti Semantic, která se zabývá měřením médií a jejich dopadu.

Debatou provázel Jaroslav Poláček, který se v posledních patnácti letech aktivně věnoval volebním kampaním a působí jako analytik institutu TOPAZ.

Uspořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s platformou TOPAZ.

6. březen

CENA FERDINANDA PEROUTKY: OHROŽENÁ INVESTIGACE?

Koupě společnosti Mafra Andrejem Babišem, následný odchod novinářů do menších, většinou tištěných periodik, nátlak na veřejnoprávní média kvůli jejich investigativním pořadům, ať už jde o Reportéry ČT, 168 hodin nebo případ Janka Kroupy v Českém rozhlase – to vše obracelo pozornost k významu investigativní žurnalistiky v české společnosti. Těmto tématům

Cena Ferdinanda Peroutky: Ohrožená investigace?

byl věnován diskusní večer, který každoročně pořádá Knihovna Václava Havla se Společností Ferdinanda Peroutky, která cenu udílí.

Pozvání přijala čerstvá nositelka Ceny a investigativní novinářka Českého rozhlasu, Jana Klímová, novináři Marek Wollner a Jiří Kubík. Večerem provázel Jan Pokorný.

12. březen

PETR NUTIL: MÉDIA, LŽI A PŘÍLIŠ RYCHLÝ MOZEK – PRŮVODCE POSTPRAVDIVÝM SVĚTEM

Autor knihy *Média, lži a příliš rychlý mozek*, Petr Nutil, je nezávislý žurnalista a spoluzakladatel publicistického webu Manipulátoři.cz, který se věnuje mediální manipulaci, propagandě a odhalování hoaxů. Kromě demaskování falešných zpráv se autor ve svých textech pouští po stopách psychologických fenoménů, které v člověku umlčují rozum, probouzí zlo a iracionalitu.

Moderování debaty o současném „postpravdivém světě“ se ujal Leoš Kyša, publicista a místopředseda Českého klubu skeptiků Sisyfos. Mezi hosty byli Michael Žantovský, ředitel Knihovny Václava Havla, Karel Strachota, zakladatel a ředitel vzdělávacího programu *Jeden svět na školách* společnosti Člověk v tísni, Josef Džubák, zakladatel webu Hoax.cz, Ondřej Fér ze zpravodajského portálu Info.cz a Kateřina Kadlecová z týdeníku Reflex. Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Grada.

20. březen

DEN PRO KUBU – HÁJÍME (SI) LIDSKÁ PRÁVA

Diskusní večer jsme uspořádali jako připomínku 18. března 2003, kdy došlo na Kubě k zatčení sedmdesáti pěti předních disidentů, kteří byli odsouzeni k mnohaletým trestům. Na svobodu se předčasně dostali až v roce 2010 a většina z nich odešla pod nátlakem vlády do exilu. Témata: Jaká je situace na Kubě dnes? Do jaké míry funguje přímá podpora opozice, která se snaží podkopat důvěryhodnost a pevnost autoritářského režimu zevnitř? Je snad lepší jednat s totalitními vůdci a vyvíjet na ně politický a ekonomický tlak, aby změnu nakonec uskutečnili sami? A jak je to s lidskými právy obyčejných Kubánců, kteří „chtějí jen obyčejně (pře)žít“ a kteří to s politikou už vzdali?

Diskuse se zúčastnili: Taťána Fischerová (Helsinský výbor), Martin Balcar (Amnesty International) a Peter Moree (Českobratrská církev evangelická).

23. březen

CEW 21 – MLČÍCÍ ŽENY

19. století nám umožnilo se scházet.

20. století nám přiznalo právo vzdělání, volby a krátkých sukni.

21. století budeme spoluvytvářet.

Ženský hlas schází ve veřejném prostoru, ale nás také zajímá, jakou kvalitu bude mít občanský prostor, kterého jsme součástí. Nechceme se zbytečně bát o budoucnost našich dětí a vnoučat. Svět pádí čím dál rychleji a ženy se potřebují na změny adaptovat a s nimi jejich rodiny a přítelkyně. Chtějí vytvořit prostor, kde mohou diskutovat mezi sebou i s okolním světem. Často mlčí, ale to neznamená, že nemají názor. Panelová diskuse se zakladatelkami think tanku CEW 21 – the Central European Women think tank for the 21st century.

V diskusi vystoupily Magda Vášáryová, Alexandra Alvar, Danuše Nerudová, Pavlína Hájková a Jana Michael. Večer moderovala Jana Spekhorstová.

27. březen

JE TŘEBA NEVYPUSTIT DUŠI: DUŠEVNÍ ZDRAVOVĚDA

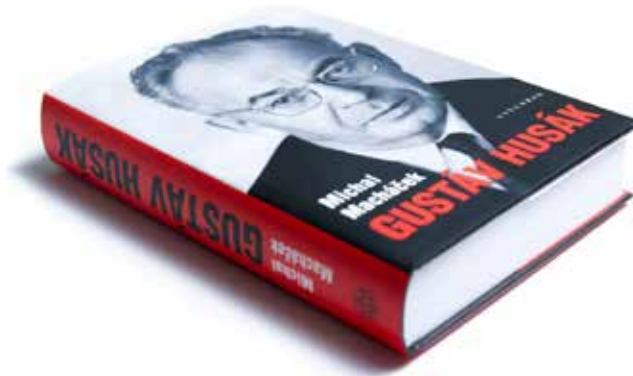
Třetí z večerů pod taktovkou projektu Nevypuště duši byl zaměřen na každodenní péči o duševní zdraví. Návštěvníci mohli zjistit, proč je důležité se o svoji duši starat. Organizátoři je seznámili s pár praktickými tipy, jak na to, pár slovy o relaxačních technikách a něco málo o syndromu vyhoření – tedy spíše o tom, jak mu díky duševní hygieně předcházet. Na závěr se dotkli i možností odborné pomoci v případě duševních obtíží.

V diskusi vystoupily Marie Salomonová a Zuzana Pacholíkova.

3. duben

MICHAL MACHÁČEK: HUSÁK

Jméno Gustáva Husáka je nejsilněji spojeno s obdobím tzv. normalizace 70. a 80. let, kdy přicházela na svět generace „Husákových dětí“. Nová Husákova biografie z pera historika Michala Macháčka sleduje dlouhou kariéru posledního prezidenta komunistického Československa od samých počátků, zaměřuje se na Husákův původ a rodinné zázemí, mládí, studia a vstup do Komunistické strany Československa, jeho působení za války a za Slovenského národního povstání, v poválečné politice, jeho odsouzení v procesu se slovenskými „buržoazními nacionalisty“, úspěšně završené úsilí o rehabilitaci a postupný návrat na mocenské výsluní. Stranou nezůstává ani Husákův osobní život, i zde přináší kniha nová zjištění. Symbol zatuhlosti a stagnace normalizační doby tak

Čína, křesťané, exodus a česká společnost.

v Macháčkově knize vystupuje jako osobnost mnohvrstevnatější, než jak bývá obvykle vnímána.

Kniha, vycházející z výzkumu dosud neznámých pramenů z českých, slovenských a ruských archivů i materiálů ze soukromého archivu rodiny Gustáva Husáka, je první ucelenou husákovskou monografií nejen v české historiografické produkci. Diskusi s autorem knihy Michalem Macháčkem, za doprovodu prezentace fotografického a filmového materiálu, moderovala historička Kristina Andělová. Ukázky z knihy četl Jáchym Topol.

3. květen

ČÍNA, KŘESŤANÉ, EXODUS A ČESKÁ SPOLEČNOST

Cílem besedy bylo zasadit do rámce současné české společnosti načrtnuté přítomnými hosty novodobý fenomén hledání nové vlasti a opouštění vlasti staré z náboženských důvodů. Účast na besedě přislíbili pod podmínkou anonymity i ti, kterých se to do značné míry osobně týká.

Diskutovali: Jan Fingerland (novinář a komentátor Českého rozhlasu), Zbigniew Czendlik (katolický kněz), Mikuláš Vymětal (evangelický farář), Jan Jandourek (sociolog, publicista a spisovatel), Ivan Štampach (religionista, teolog a vysokoškolský pedagog) a Aleš Weiss (Židovská obec, Praha).

Moderoval sinolog Martin Kříž.

15. květen

REFERENDA – VÝZVA PRO DEMOKRACII, NEBO KROK ZPĚT?

Jsou referenda zárukou lepší demokracie? Umožní občanům zapojit se do rozhodování? Nebo je to již jednou vyzkoušená a opuštěná cesta?

V debatě se setkali politici i odborníci, kteří se tomuto tématu věnují. Jedním z nich byl Tomáš Lebeda, politolog a expert na politické systémy. Právní pohled představil Jan Kysela, ústavní právník a odborník v oboru státovědy a politologie. O referendech rozhodují i politici, proto se naší diskuse zúčastnil i místopředseda TOP 09 Marek Ženíšek, který přednáší politologii na Západočeské univerzitě v Plzni, a člen České pirátské strany a místopředseda Poslanecké sněmovny Vojtěch Píkal.

Debatou provázel Jaroslav Poláček, který se v posledních patnácti letech aktivně věnoval volebním kampaním a působí jako analytik institutu TOPAZ.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s politickým institutem TOPAZ.

16. květen

VEN Z DĚČÁKU: V KOLIKA JSTE ODCHÁZELI Z DOMOVA VY?

Dětské domovy opouští každoročně zhruba tisíc mladistvých v 18 nebo ve 26 letech, pokud studují. Jak je pro ně tato životní fáze náročná? S jakými výzvami a úskalími se na této cestě setkávají? Jsou na takový krok dostatečně připraveni? Existují záchranné sítě, nebo pomocné organizace? Jak to vlastně celé funguje? V čem je to rozdílné od situace, kdy jste odcházeli z domova vy?

Nejenom tyto otázky snad byly zodpovězeny prostřednictvím debaty, které se zúčastnil Radek Laci z Vteřiny poté; Klára Chábová ze spolku Mimo domov; kurátor pro mládež Lukáš Bachura; ředitel Dětského domova Ondřej Výborný a Zdenka Marková z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Diskusí provedla Marie Froulíková.

22. květen

SMRT BEZ SPRAVEDLNOSTI. MRTVÍ RATAJSKÉHO LESA

Setkání nad knihou *Smrt bez spravedlnosti*.

Před třemi lety vzbudil pozornost román Aleše Palána *Ratajský les* nominovaný i na cenu Magnesia Litera. Do případu z roku 1952 se pustil i historik Martin Tichý, který se zamýšlel i nad otázkou, zda násilná smrt neznámé funkcionářky KSČ Anny Kvašové představuje stín protikomunistického odboje, či naopak nastoluje „mašínovské“ otázky. A jak je možné, že proces s takzvanou skupinou Landstöff a spol. – tedy „s vrahy“ Kvašové – se stal ukázkovým příkladem třídně pojímané spravedlnosti v době, kdy „třídní justice“ měla být již překonanou minulostí? A proč zapomínáme na to, že kolektivizace prosazovaná násilím vedla k nespočtu lidských tragédií a že represe s ní spojené se staly legitimním zdrojem odporu vůči komunistickému režimu?

Debaty se zúčastnili Martin Tichý a Aleš Palán.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů.

28. květen

DILEMA MĚSTSKÉHO LIBERÁLA: POSLEDNÍ ZHASNE?

Už do loňských voleb nebyl zdejší triumvirát demokratických středových stran lidovců, Starostů a TOP 09 v bůhvíjaké kondici a v nové sněmovně jim preference klesaly dál. Naopak vítěznému hnutí ANO voliči přibývali. Předpovídají tyto křivky konec proevropského politického středu v České republice?

Martin Tichý a Aleš Palán: *Smrt bez spravedlnosti / Mrtví Ratajského lesa*

Matky v ringu: Rodina, nebo profese?

Debatu s místopředsedy TOP09, STAN a KDU-ČSL moderovala Andrea Procházková. Hosté: Vít Rakušan, Marek Ženíšek a Jan Bartošek.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Názorováním.

20. červen

MATKY V RINGU: RODINA, NEBO PROFESE?

Existuje kompromis mezi prací a péčí o děti? Rodičovství znamená pro mnoho žen nutnost opustit pracovní trh, a to i na dost dlouhou dobu. Mnohdy ztrácí kontakt s oborem, snižuje se jejich kvalifikace a možnost opětovného plnohodnotného začlenění, což způsobuje i značná neflexibilita českého pracovního trhu. Některé ženy proto mateřství oddalují, rozhodují se mít méně dětí, nebo je nemají vůbec. Existují modely, které tvrdí, že znají způsob, jak umožnit, aby si žena nebo oba rodiče sami určili, jak kombinovat profesní a rodičovské potřeby a představy podle individuálních možností každé rodiny. Jaká je podoba těchto modelů, jak se osvědčily v zahraničí, jaká jsou jejich úskalí, zda jsou prospěšné jen pro rodiče nebo i jejich děti, a zda mohou uspět v českém prostředí. To jsou témata, která byla cílem naší diskuse o sladění rodinného a profesního života.

Hosté: Markéta Pekarová Adamová, poslankyně PČR, Jana Spekhorstová z české sekce Evropské unie žen, Marie Oujezdská, ředitelka Národního centra pro rodinu, Filip Pertold, ekonom, think-tank IDEA při CERGE-EI.

Debatou provázel Jaroslav Poláček, analytik institutu TOPAZ.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s politickým institutem TOPAZ.

3. září

CO POTŘEBUJÍ OHROŽENÉ DĚTI

Diskuse se zaměřila na analýzu současné situace ohrožených dětí v ČR v kontextu probíhajících změn v oblasti sociální a rodinné politiky. Dále pak na plnění mezinárodně právních závazků České republiky v oblastech ochrany lidských práv. Mezi pozvanými hosty byli odborníci, kteří se zasazují o kvalitní a důstojné podmínky v péči o ohrožené děti včetně jejich následné podpory v době dospívání a rané dospělosti. V debatě byl popsán současný stav včetně doporučení, která Česká republika v této oblasti pravidelně dostává od lidskoprávních mezinárodních organizací (Rada Evropy, Výbor pro práva dítěte OSN, Evropský soud pro lidská práva). Dalším tématem bylo představení funkčních a kvalitních služeb, které se snaží nejen o pomoc konkrétním dětem, ale podílejí se i na systémových změnách, které by měly přispět k zvýšené ochraně ohrožených dětí a jejich rodin do budoucnosti.

Hosté: Marie Oktábcová (Nadace J&T), Jana Luhanová (Routa), Alexandra Tichánková (Děti patří domů), Klára Chábová (Mimo domov), Tereza Jandová (Dětský domov Korkyně), Radek Laci (Vteřina poté) a Terezie Pemová (NIDAR). Moderoval Tibor A. Brečka.

Debatu organizoval Národní institut pro děti a rodinu, z. s., 1. Lékařská fakulta UK a Knihovna Václava Havla při příležitosti XXII. Světového kongresu ISPCAN (International Society for Prevention Child Abuse and Neglect).

10. září

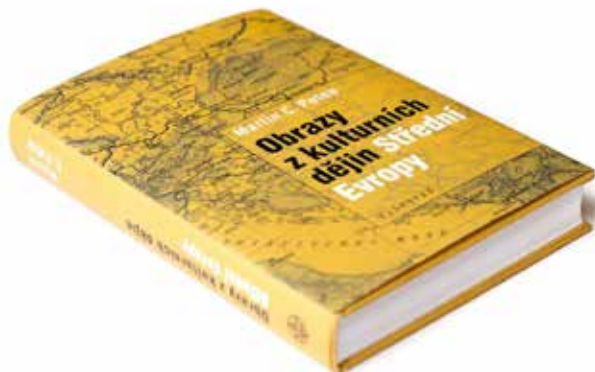
MARTIN C. PUTNA A RADKO MOKRYK – CO JE STŘEDNÍ EVROPA?

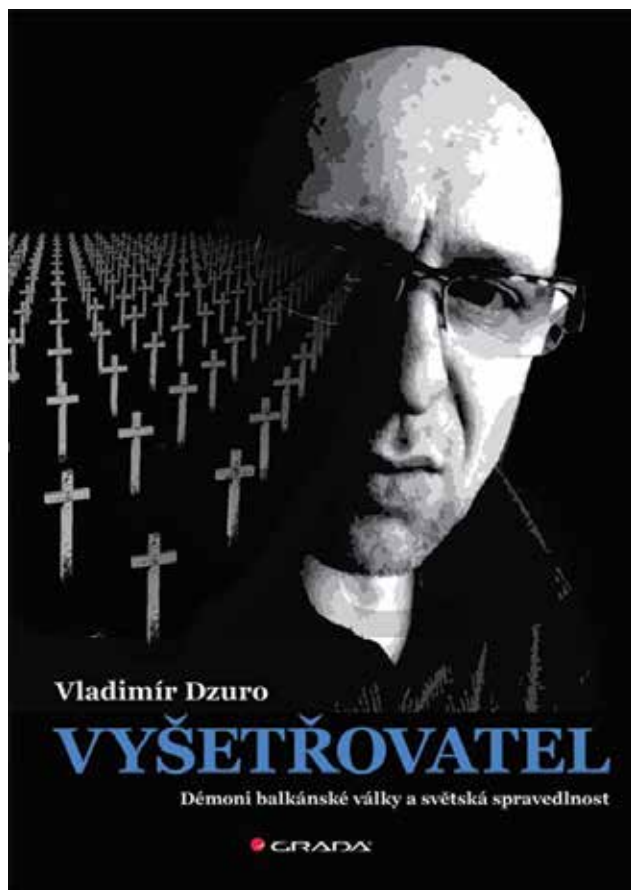
Státy, které se před více jak čtvrtstoletím vymanily z tzv. „socialistického tábora“, hledají dodnes vlastní identitu. Co je Střední Evropa? Jaká budoucnost čeká na Polsko a Maďarsko? Jak události na východních evropských hranicích ovlivňují dění na kontinentu? A kam vlastně patří Čechie?

O střední a východní Evropě diskutovali literární historik a profesor Martin C. Putna, který loni vydal knihu *Obrazy z kulturních dějin Střední Evropy* a také procestoval země bývalé Habsburské říše – od Vídně až po Halič a Balkán.

Diskuse byla doprovázena prezentací nového čísla časopisu NaVýchod.

S Martinem C. Putnou hovořil Radko Mokryk z Ústavu východoevropských studií FF UK a redaktor časopisu NaVýchod.

Vladimír Dzuro: *Občanská válka na Balkáně a válečné zločiny.*

14. září

SOUČASNÝ VIETNAM A MATKA HOUBA

V posledních letech se politická situace ve Vietnamu vyostřuje, téměř dvě stovky aktivistů jsou ve vězení a svobodná novinářina a angažovaná literatura je možná jen v podzemí.

Součástí večera byla předpremiéra filmu *Me Vang Nha – Když je Matka pryč* o disidentce a bloggerce Matce Houbě. Ta je jednou z dvě stě vietnamských vězňů svědomí, v roce 2016 byla odsouzena na deset let. Autor dokumentu Clay Pham se zaměřil především na osud rodinu politicky vězněné ženy, v tomto smyslu se ve vietnamském kontextu jedná o výjimečný dokumentární počín.

Dne 12. června 2018 prošel návrh zákona o kybernetické bezpečnosti vietnamským Národním shromážděním a vstoupí v platnost 1. ledna 2019. Podle tohoto zákona, budou mimo jiné společnosti provozující ve Vietnamu sociální média muset odstranit ze svých platformů nežádoucí obsah do čtyřadvaceti hodin poté, co je o to úřady požádají. Za těchto okolností se 28. června 2018 první a jediný dokumentární film *Když je Matka pryč* o rodině vězně svědomí představil divákům v Bangkoku. Druhé promítání bylo zrušeno thajskými úřady poté, co vietnamské úřady projevíly nevoli. Akci moderovala Kateřina Procházková.

Vystoupil vietnamista Ondřej Slowik a členka spolku Vãn Lang Mai Nguyenová.

17. září

VLADIMÍR DZURO: OBČANSKÁ VÁLKA NA BALKÁNĚ A VÁLEČNÉ ZLOČINY

Vladimír Dzuro byl první a po dlouhou dobu jediný Čech, který v úřadu hlavního žalobce Mezinárodního tribunálu v Haagu vyšetřoval válečné zločiny na Balkáně. Odkrýval masové hroby, vyslyšal a zatýkal strůjce utrpení a genocidy. Podílel se na prvním zatčení válečného zločince od norimberských procesů. Rozkrýval pozadí masakru u Vukovaru na farmě Ovčara. Jako vyšetřovatel se účastnil i mnoha dalších případů. Někdejší pražský kriminalista působil více jak devět let v týmu pověřeném vyšetřováním válečných zločinů Srbů v Chorvatsku a západní Bosně. Nyní vede kancelář Úřadu pro vnitřní záležitosti OSN v New Yorku. Kniha *Vyšetřovatel – Démoni balkánské války a světská spravedlnost*, kterou napsal, přinesla jeho unikátní svědectví.

Diskusi moderoval David Štáhlavský (publicista a moderátor, vedoucí Tvůrčí skupiny Publicistika, Český rozhlas)

Hosté: Michael Žantovský (ředitel, Knihovna Václava Havla), Anna Richterová (státní zástupkyně; v letech 1999–2008 zástupkyně obžaloby u Mezinárodního trestního tribunálu pro

bývalou Jugoslávií), Jan Pelikán (historik, Katedra jihoslovan-
ských a balkanistických studií, FF UK) a Martin Ježek (komentá-
tor událostí na Balkánu).

19. září

PROČ VOLBY DO SENÁTU NEJSOU O SENÁTU?

Jakou pozici má dnes Senát, co můžeme ovlivnit a proč volby
do Senátu bývají často jinou verzí komunálních voleb.

Do horní komory chodíme volit neradi. Volební účast je dlouho-
době nízká, přestože jsou tyto volby spojeny s volbami komu-
nálními či krajskými. Většina kandidátů vede svou kampaň, jako
by to byly svého druhu volby komunální. Často hovoří o tom,
co udělá pro svůj obvod, aniž by měli kompetenci a možnost
pomoci s rozvojem oblasti. Témata náležící Senátu zůstávají
opuštěna a tím se prohlubuje pocit, že je Senát k ničemu. Co je
příčinou tohoto stavu? Lze jej změnit?

Hosté debaty: ústavní právník Jan Kysela, bývalý senátor Karel
Schwarzenberg, Jakub Charvát z Metropolitní univerzity Praha
a Jiří Stodůlka, bývalý senátor a místopředseda Ústavně-prá-
vního výboru a bývalý předseda Komise Senátu pro Ústavu Čes-
ké republiky.

Debatou provázel Jaroslav Poláček, analytik institutu TOPAZ.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s politickým in-
stitutem TOPAZ.

24. září

JAK SI STOJÍ ČESKÁ REPUBLIKA V DROGOVÉ POLITICE?

Je naše oficiální drogová politika kvalitní a efektivní? A jaké jsou
její výzvy či případně hrozby? Lze vést racionální politickou de-
batu k tématu drog na legislativní úrovni?

Cílem panelové diskuse bylo otevřít téma funkčnosti drogové
politiky v České republice a jejího dopadu na veřejnost, uživa-
tele a odborníky.

Pozvání k diskusi přijali Jindřich Vobořil – bývalý koordinátor
protidrogové politiky, Viktor Mravčík – vedoucí Národního mo-
nitorovacího střediska pro drogy a závislosti, Robert Veverka –
předseda Legalizace.cz, Jan Horák – terapeut Renarkon
o.p.s. a zástupce Platformy pro komplexní přístup k užívání
drog a závislostem. Diskusí provedla Marie Froulíková.

1. říjen

PODZEMNÍ SYMFONIE PLASTIC PEOPLE

Kniha *Podzemní symfonie Plastic People* zachycuje osud roc-
kové skupiny The Plastic People of the Universe na pozadí po-
litzického vývoje v šedesátých až osmdesátých letech minulého

Podzemní symfonie Plastic People.

#JáDemokracie

století. V úvodu jsou přiblíženy dějiny kapely v letech 1968–1976 v rámci importu psychedelického rocku do Československa a prvních konceptů kulturních opozic. Analyzován je rovněž kontext politicky orientovaného disentu, především Charty 77 a dlouhodobé vazby kapely na Václava Havla. Následuje vznik Půlnoci a Domácí kapely, cesty do USA, snaha o legalizaci... až po rozpad skupiny. Kniha je zasvěceným pojednáním o legendární undergroundové kapele a její době; pojednáním, které přináší mnoho nového a leckteré dobře známé skutečnosti nasvěcuje z dosud neznámých úhlů.

Titul uvedli její autoři František Stárek Čuňas a Martin Valenta spolu s Vratislavem Brabencem a Jáchymem Topolem. Večer moderoval Petr Onufer.

10. říjen

DISKUSE FESTIVALU DEMOKRACIE A KNVH:

Festival Demokracie se konal jako doprovodný program konference Forum 2000 a v Knihovně Václava Havla uvedl diskusi o tom, co pro mladé lidi znamená svoboda a demokracie nebo debatu o postavení médií ve střední Evropě.

11.00–13.00

#JÁDEMOKRACIE: CO ZNAMENÁ DEMOKRACIE A SVOBODA PRO MLADÉ LIDI?

Svoboda a demokracie – dvě slova, která každý den slyšíme, čteme a vyslovujeme, ale co pro nás přesně znamenají? Vyzvali jsme středoškoláky, tedy mladé lidi, kteří se brzy zapojí do veřejného života jako voliči, aby nám v rámci soutěže #JáDemokracie poslali krátké videopříspěvky na toto téma. Podívali jsme se na vítězné video a v následné debatě rozebrali, jaké místo zaujímají demokracie a svoboda v hodnotách mladých lidí.

Moderovala Andrea Procházková, novinářka z týdeníku Respekt.

Účast: Václav Kříž, bývalý předseda, Mladí občané, Johanna Njedlová, spoluzakladatelka, Konsent.

Ve spolupráci s Forem 2000.

18.00–20.00

SVOBODA MÉDIÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY VE STŘEDNÍ EVROPĚ

Postavení médií veřejné služby ve střední Evropě se neustále zhoršuje. Lze udržet jejich svobodu a nezávislost v prostředí silných autoritativních vlád? Jak čelit pokušení moci plně ovládnout veřejný prostor?

Moderátor: David Smoljak, publicista, koordinátor platformy Svobodu médiím!

Účast: Adam Černý, novinář, Syndikát novinářů ČR, Martin Vadas, režisér, FITES, Daniel Raus, bývalý šéfredaktor ČRo, Vlastimil Venclík, člen Rady ČT, a Janek Kroupa, investigativní reportér.

Ve spolupráci s Forem 2000 a s organizací Svobodu médiím!

12. říjen

SENDVIČOVÁ GENERACE: HLEDÁNÍ ROVNOVÁHY MEZI PRACOVNÍM A RODINNÝM ŽIVOTEM

Až čtvrtina Čechů patří do tzv. sendvičové generace, kterou definuje souběžná péče o nezletilé děti a starší rodiče. V naprosté většině se jedná o ženy, které navíc pracují na plný úvazek.

Sendvičová generace čelí celé řadě výzev a problémů, protože péče o dvě generace je emočně, časově i finančně náročná. V situaci, kdy páry odkládají rodičovství a lidé se dožívají vyššího věku, se jedná o téma, které je třeba zohlednit v diskusi o rodinné politice, modernizaci pracovního trhu či zdravotní péče. Pozvání do debaty přijaly: Danuše Nerudová, rektorka Mendelovy univerzity v Brně, Markéta Pekarová Adamová, poslankyně (TOP 09), Walburga Lerchenfeld, německá politička CSU, a Doris Schulz, rakouská poslankyně OVP.

15. říjen

PO VELKÉ VÁLCE: EVROPSKÁ PAMĚŤ 1918–1923

Vytváření nové Evropy v letech 1918–1923 bylo komplikovaným a ne vždy mírovým procesem. Nestabilita budovaného systému byla jednou z příčin vypuknutí druhé světové války. Sto let po skončení Velké války se Evropská síť Paměť a solidarita rozhodla ve spolupráci s historiky z více než desítky zemí připravit exteriérovou výstavu, jejíž evropská pouť začala 15. října v Praze. Pokus o propojení národních pamětí, ve snaze najít společný nadnárodní diskurz, a zrození nové Evropy, to byla témata naší diskuse.

Hosté: Attila Pok (Maďarsko), Jan Rydel (Polsko) a Oldřich Tůma (Česká republika)

Debatu moderoval Michael Žantovský, ředitel Knihovny Václava Havla.

6. listopad

CAFÉ REPUBLIKA: ZTRÁTY A NÁLEZY PO ROCE 1918 – ZEMSKÁ ŠLECHTA

Vznik Československé republiky před sto lety neprovázelo jen vlastenecké nadšení, ale také obavy z budoucnosti.

CAFÉ REPUBLIKA

Café Republika: Ztráty a nálezy po roce 1918 – Zemská šlechta.

Neboj se vrátit domů

Národnostní menšiny, katolická církev, šlechta a mnozí další stáli před rozhodnutím, co teď. V nejistotě, jak se k nim nová republika zachová, si ale také museli položit otázku, jak se k novému státu zachovají oni.

Hosté: František Kinský a Wolfgang Czernin, zástupci dvou generací potomků šlechtických rodů, a Zdeněk Hazdra, historik a ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů. Moderovala Renata Kalenská.

Debatní cyklus ke stému výročí založení Československa společně připravily pro sezónu 2018/2019 Knihovna Václava Havla a Divadlo Husa na provázku.

14. listopad

NEBOJ SE VRÁTIT DOMŮ

Co se stane, pokud pacientovi o jeho zdravotním stavu lžeme? Má vážná choroba nějaký smysl? A proč umírající nezabíjet, jak si přejí zastánci eutanázie, ale respektovat jejich život až do přirozeného konce?

Nejen o těchto věcech hovořila v knize rozhovorů zakladatelka hospicového hnutí v ČR Marie Svatošová. Rozhovor s ní vedl spisovatel a novinář Aleš Palán.

Právě Svatošová před lety přišla s myšlenkami hospicové paliativní péče. Byla to ona, kdo iniciovala vznik prvního českého hospicu. A je to stále ona, kdo neúnavně jezdí po republice s hospicovými přednáškami a je rádkyní hospicům nově vznikajícím. Marie Svatošová v knize mluví také o své rodině, studiu medicíny, vlivu, jež na ni měl páter Ladislav Kubiček či o svém trapistickém fan clubu.

Na otázky odpovídali MUDr. Marie Svatošová i Aleš Palán.

22. listopad

NÍZKOUHLÍKOVÁ REVOLUCE: BUDOUCNOST ZELENÉ ENERGIE

Nízkouhlíková ekonomika je součástí energetické politiky a tím i politiky udržitelného rozvoje. Je reakcí na klimatické změny a pomáhá odpovědně a dlouhodobě zachovat kvalitu života pro nás i budoucí generace. Zahrnuje oblasti udržitelné dopravy a mobility a inteligentních systémů distribuce, skladování a přenosu energie. Nízkouhlíková ekonomika je úsporná a sociálně inkluzivní. Vyžaduje celospolečenské vize, spolupráci s průmyslem, investice do vědy a výzkumu a propojení společnosti, občanů, průmyslu, výzkumu, politiky a veřejné správy. Jak vypadá debata v České republice, kde jsou naše silné stránky, kde naše slabiny a jaké ponaučení si můžeme vzít ze zahraničí, to byla témata naší diskuse. Hosté: Luděk Niedermayer, europoslanec; Martin Hausenblas,

autor projektu Liftago, podnikatel a filantrop, Christina Bache, výzkumná pracovnice Martens Centre v Bruselu, a Eva Palaczková, politická poradkyně Evropské lidové strany. Moderovala Lucie Tungul, politoložka a analytička, TOPAZ. Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s politickým institutem TOPAZ.

3. prosinec

AŽ PŘIJDE VÁLKA. PROČ ČEŠTÍ NACIONALISTÉ MILUJÍ RUSKO?

Projekce dokumentu *Až přijde válka* režiséra Jana Geberta (2018), následovaná debatou, které se zúčastnili Josef Pazderka, Ondřej Soukup, Libor Dvořák a Jan Gebert. Večer moderovala Ivana Svobodová z týdeníku Respekt.

Záměrem debaty bylo poukázat na podobnost myšlenkového světa středoevropských nacionalistů s režimy, které jim jsou inspirací – Novorusko a Rusko. Jsou organizace jako Slovenští branci podobné polovojenským jednotkám z Donbasu? V čem je pro středoevropské nacionalisty přitažlivý Putinův model vládnutí? Existuje ideová nebo i materiální podpora středoevropských nacionalistů z Ruska?

Až přijde válka: Petr vede život na první pohled spořádaného evropského teenagera – žije s rodiči, má dívku, dostal se na vysokou. Jeho skutečný život je ale jinde – v čele domobrany Slovenskí Branci, čítající dvě stě mladých lidí, s oddíly po celém Slovensku. V horských lesích je nechává podřízovat drsným pravidlům a trestům, jež spíše než vojenský výcvik připomínají hru na diktaturu. Šéf domobrany věří, že jeho modelová organizace má budoucnost. Je odhodlaný uniformu jednou odložit a se svou vizí oslovit celou společnost – a stát se velkým politikem. Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s PINK, Bonton-Film a KineDok.

10. prosinec

CAFÉ REPUBLIKA: ZTRÁTY A NÁLEZY PO ROCE 1918 – CÍRKVE

Vznik Československé republiky před sto lety neprovázelo jen vlastenecké nadšení, ale také obavy z budoucnosti. Národnostní menšiny, katolická církev, šlechta a mnozí další stáli před rozhodnutím, co teď. V nejistotě, jak se k nim nová republika zachová, si ale také museli položit otázku, jak se k novému státu zachovají oni.

Hosté: Tomáš Halík, katolický kněz a teolog, Zdeněk Susa, evangelický kazatel, lékař a poutník, a Jaroslav Šebek, historik, Historický ústav AV ČR.

Moderovala Renata Kalenská.

Café Republika: Ztráty a nálezy po roce 1918 – Církev.

Příběh Neratova. Od rozbořeného kostela po pivovar.

Debatní cyklus ke stému výročí založení Československa připravila Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Divadlem Husa na provázku.

11. prosinec ZNOVU PŘED 100 LETY – SVĚDECTVÍ ZAKOPANÉHO DENÍKU

9288 kilometrů. Tolik měří nejdelší železnice světa, transsibiřská magistrála. Na sklonku první světové války tuto legendární trať ovládli českoslovenští legionáři. S deníkem jednoho z nich – Jana Kouby – se přesně po sto letech vydala po jeho stopách pravnučka Ina.

O své cestě Ina Píšová vydala knihu *Transsibiřská odysea*, nejen o ní se bavila společně s Ivanem Šternem a se dvěma redaktory z Českého rozhlasu, kteří transsibiřskou magistrálu také projeli, Ivanem Studeným a Davidem Štáhlavským, který se ujal moderování.

13. prosinec PŘÍBĚH NERATOVA. OD ROZBOŘENÉHO KOSTELA PO PIVOVAR

Vysídlená a doslova vylidněná vesnice, rozbořený kostel, ve kterém rostly stromy... Tak začíná neratovský příběh, tak potkal poprvé v životě Neratov mladý, tajně vysvěcený kněz, Josef Suchár. Oslovil dvě rodiny, které se v Orlických horách natrvalo usadily. Spolu s dalšími přáteli založili občanské sdružení, obklopili se lidmi potřebnými a handicapovanými – a s nimi vybudovali novou vesnici. Příběh splněných vizí a dnes největšího zaměstnavatele handicapovaných v regionu. Debaty se účastnil farář Mons. Josef Suchár, ředitelka Základní školy speciální Broňa Havlíková a manažer spolku Neratov Antonín Někviinda. Úvodní slovo přednesl textař, spisovatel a kulturní antropolog Michal Horáček.

Moderovala Veronika Sedláčková.

Na závěr besedy jsme společně se zástupci Karmelitánského nakladatelství pokřtili novou knihu *Zázrak v Neratově – Josef Suchár v rozhovoru s Tomášem Kutilem*.

Besedu pořádal Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla.

Debaty s Respektem

Debaty na aktuální společenská a politická témata, pořádané ve spolupráci s týdeníkem Respekt, moderovali Silvie Lauder, Andrea Procházková a Ondřej Kundra.

9. leden

HLEDÁ SE PREZIDENT

Co rozhodne prezidentskou volbu? A je česká společnost volbou skutečně rozdělena na nesmiřitelné tábory? Debatu o budoucím prezidentovi na pozadí historických zkušeností moderoval Ondřej Kundra.

Pozvání k diskusi přijali Jana Hamanová, socioložka (výzkumná společnost SC&C), Jan Kysela, ústavní právník, a Lubomír Kopeček, politolog a autor knihy *Miloš Zeman – Příběh talentovaného pragmatika*.

13. únor

JAK DÁL S VEŘEJNOPRÁVNÍMI MÉDII?

Prezidentská debata na ČT jasně ukázala, proč potřebujeme silná a nezávislá veřejnoprávní média. Jenže, právě Česká televize a Český rozhlas jsou dnes pod enormním tlakem. Jak tyto tlaky vypadají? A ubrání se jim ČT a ČRo?

Diskusi nad těmito otázkami vedla Silvie Lauder.

Hosté: Nora Fridrichová (Česká televize), Filip Rožánek (šéfredaktor časopisu Marketing & Media), Adam Černý (předseda Syndikátu novinářů) a Michael Rozsypal (moderátor stanice Český rozhlas Plus)

13. březen

POPRAVA JÁNA KUCIACA

Slovenskem otrásla vražda investigativního novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky. Tamní společnost se hroutí a zároveň probouzí. V co může tragická událost vyústit?

Na tyto a další otázky se pokoušeli odpovědět Lukáš Fila, šéf vydavatelství N Press, novinář Luboš Palata (MF Dnes), který dlouhodobě působil ve slovenském deníku Pravda, a Ivana Svobodová z časopisu Respekt, která sledovala situaci na Slovensku.

Diskusi moderoval Ondřej Kundra.

10. duben

„VYTRYSKLA SAMA ZE SRDCE LIDU“. CO ŘÍKÁ O ČEŠÍCH JEJICH HYMNA A JE NUTNÉ JI MĚNIT?

Snahou o „rozpoutání debaty“ se dnes zaštiťuje kdekdo.

Českému olympijskému výboru se to společně se skladatelem Milošem Bokem skutečně povedlo, když představili alternativní verzi státní hymny. Málokomu se líbila, rozpoutala se však cenná diskuse o poselství Škroupovy a Tylovy písně Kde domov můj.

RESPEKT

Hledá se prezident.

Mladí Češi, kteří mění Česko víc než politici

Sranda musí bejt, i kdyby se všichni urazili

Diskutovat přišli Miloš Bok, hudební skladatel a autor nové úpravy hymny; Ivan Klánský, děkan Hudební fakulty AMU; Jarmila Gabrielová, hudební historička z FF UK; Petr Fischer, šéfredaktor Českého rozhlasu Vltava, a Radek Baborák, hornista a dirigent. Debatu moderovala Silvie Lauder.

9. květen MLADÍ ČEŠI, KTEŘÍ MĚNÍ ČESKO VÍC NEŽ POLITICI

Jsou úspěšní ve svých civilních profesích, a přesto mají potřebu se veřejně angažovat. Debata s mladými Čechy, kteří zkoušejí změnit svoji zemi.

V diskusi vystoupili Do Thu Trang, bloggerka, autorka blogu Asijatka, Ladislav Zibura, cestovatel, spisovatel a copywriter, Adam Mišík, zpěvák a herec, a kajakář Vavřinec Hradilek. Moderoval Ondřej Kundra.

18. červen SRANDA MUSÍ BEJT, I KDYBY SE VŠICHNI URAZILI

Můžeme se smát všemu? Nebo má humor mít nějaké hranice? A kdo je určí? O humoru černějším než černém přišli debatovat novinář Jindřich Šídlo, stand-up komik Nikola Džokič, grafik Tomáš Břínek, filmová kritička Jindřiška Bláhová a Adéla Elbel, rapperka a komička.

Debatu moderovala Silvie Lauder.

11. září ZA VŠÍM HLEDEJ JÁDRO

Tahle vláda rozhodne největší energetickou zakázku – dostavbu jaderné elektrárny Dukovany. Nejde ale jen o jádro, tendr bude mít dopad především na další geopolitické směřování Česka. Kam se Česko v dalších letech vydá?

Hosty byli: Dana Drábová – předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, Jan Mládek – bývalý ministr průmyslu a obchodu (ČSSD), Ivan Gabal – politik, kandidát do Senátu PČR za Zelené, Václav Bartuška – zvláštní vyslanec ČR pro otázky energetické bezpečnosti

Moderoval Ondřej Kundra.

16. říjen STO LET ČESKOSLOVENSKA

Slavíme století nezávislosti a máme příležitost se nejen ponořit do historie, ale také reflektovat současnost. Přežil některý z ideálů, na nichž byl samostatný stát vybudován? T. G. Masaryk řekl, že „humanita je program český“ – platí to stále?

Hosté: spisovatel a nakladatel Jiří Padevět, ekonom Filip Matějka a historik a právník Jakub Rákosník. Debatu moderovala Silvie Lauder.

13. listopad

MÁME DÁL ZŮSTÁVAT V AFGHÁNISTÁNU

Máme dál zůstat v Afghánistánu, jaký to dává smysl, a nenastal již čas obratu?

Debatu mimo jiné o západním společenství, hrdinství a obecněji o zahraničním působení české armády. A také o tom, jak hodně může armáda do těchto debat promlouvat.

Diskutovali: Petr Pavel, Ivo Zelinka a František Šulc
Moderoval Ondřej Kundra.

Máme dál zůstat v Afghánistánu?

11. prosinec

NEPORAZITELNÝ ANDREJ BABIŠ – PROČ VLÁDNÍ KRIZE PREMIÉRA POSILUJÍ?

Tuzemská politická scéna si během listopadu nečekaně prošla vládní krizí. Problémy v Babišově kabinetu odstartovala reportáž televize Seznam, která opět rozvířila debatu ohledně vyšetřování podezření z dotačního podvodu v případě proslulého rekreačního sídla Čapí hnízdo, jenž je v očích veřejnosti neodmyslitelně spojeno s osobou premiéra. Podle průzkumů veřejného mínění se ale ukazuje, že hnutí ANO a podpora Andreje Babiše díky politické krizi naopak stoupla. A na rozbouranou situaci v menšinovém kabinetě nakonec více doplatila koaliční ČSSD. Co se děje v hlavě českého voliče? A proč se opozici stále nedaří konkurovat fenoménu hnutí ANO?

Hosté: Martin Kratochvíl, sociolog agentury MEDIAN, Alžběta Králová, marketingová konzultantka z Institutu politického marketingu, a Lukáš Jelínek, politolog a expert na ČSSD z Masarykovy demokratické akademie.

Moderovala Andrea Procházková.

Rusové v Praze.

RUSKO, UKRAJINA A BĚLORUSKO

30. leden

RUSOVÉ V PRAZE

O „ruské stopě“ v Česku kdysi a dnes.

Meziválečné Československo bylo důležitým centrem ruského exilu, k jehož představitelům patřili významní učenci, literáti a intelektuálové. Zatímco Češi jásali v květnu roku 1945 nad příchodem Rudé armády, pro ruské (ukrajinské a běloruské) exulanty, často již československé občany, znamenal konec světové války další katastrofu – smrt, věznění, gulag. Situace byla o to bolestnější, že se o jejich osudech nesmělo hovořit, neboť památka na

NaVýchod: Konflikty ve východní Evropě a na Kavkaze.

nekomunistické „Rusko mimo Rusko“ byla pro sovětsko-ruský imperiální narativ nepřijatelná. Kdo byli tito Rusové? Jaké bylo tehdejší česko-ruské soužití? Jak dnešní Rusko hledí na svou minulost? A jací Rusové (Východoevropané) dnes žijí v Praze a Česku? Jsou pro nás obohacením, výzvou, či hrozbou?

Impulsem k debatě se stala nová kniha *Rusové v Praze. Ruští intelektuálové v meziválečném Československu*. Nad problematikou proměn ruské přítomnosti v Praze a Česku diskutovali Alexej Kelin, člen Rady vlády ČR pro národnostní menšiny, novinář Ondřej Soukup a slavista Mychajlo Fesenko. Debatu moderoval historik a filozof Petr Hlaváček.

26. březen

ZROZENÍ STÁTU: DVĚ VYTOUŽENÉ REPUBLIKY – BNR A ČESKOSLOVENSKO

Obě republiky vznikly před sto lety, v roce 1918, ze stejných historických pohnutek. Proč je čekal jiný osud? Co víme o setkání prezidenta Masaryka a premiéra Luckěviče? Jak se žilo v Praze dvěma prezidentům BNR?

BNR (Běloruská lidová republika) byla vyhlášena v Minsku 25. března 1918, o pár měsíců dříve než Československo. Nově zrozený stát stihl vydat své pasy, začal zakládat své vojenské oddíly a snažil se o diplomatické uznání, a to i ze strany Československa. Všechny plány a naděje však zanedlouho rozdrtil nástup bolševiků.

O historických souvislostech hovořili badatelé Michal Plavec a Daniela Kolenovská, spoluautoři knihy *Běloruská emigrace v meziválečném Československu*, a Ivonka Survilla, předsedkyně exilové Rady BNR v Kanadě.

Debatu v češtině a angličtině moderovala novinářka Alena Kovářová Tichanovičová.

Spolupořádala Knihovna Václava Havla a běloruský spolek Skaryna.

23. duben

ČASOPIS NAVÝCHOD: KONFLIKTY VE VÝCHODNÍ EVROPĚ A NA KAVKAZE

Obnovený časopis NaVýchod se již třetí rok věnuje kulturním a politickým událostem na východ od České republiky. Region, který se v průběhu posledních let stal dějištěm etnických i válečných konfliktů: ruská agrese na Ukrajině, anexe Krymu, „zmražené“ Podněstří, neutuchající napětí v arménsko-ázerbájdžánských vztazích, válka v Náhorním Karabachu, Abcházii a Jižní Osetii.

Prezentace časopisu byla doprovázena diskusí. O neklidných územích debatovala Petra Procházková, která se dlouhodobě

věnuje dění v regionu a jako novinářka a očitý svědek podávala zprávy o konfliktech na Donbasu, v Osetii, Abcházii, Gruzii, Náhorním Karabachu a Afghánistánu.

Večer moderoval Radko Mokryk z Ústavu Východoevropských studií FF UK a redaktor časopisu NaVýchod.

4. červen

ELMIRA LYAPINA – TATAŘI V RUSKU

O deklarovaných lidských právech a skutečné situaci turkických menšin v Rusku.

O právu používání tatarštiny jako mateřského jazyka a také o historii Krymských Tatarů a jejich současném životě se svými hosty hovořila Elmira Lyapina, předsedkyně spolku KITAP – Tatarská a Turkická asociace v Praze.

Obrazovým doprovodem bylo dílo Servera Abkerimova, ilustrace ze života Krymských Tatarů.

22. říjen

OD NADĚJE K BEZNADĚJI NEBO OD BEZNADĚJE K NADĚJI DEMOKRATIZACE KAVKAZU

Panelová diskuse o současném dění v Arménii, Ázerbájdžánu a Gruzii, v níž se svými postřehy vystoupili: Mikayel Zolyan (Arménie), Tinatin Khidasheli (Gruzie) a Arzu Geybullová (Ázerbájdžán).

Diskusi organizovala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Prague Civil Society Centre.

12. listopad

IVANA RYČLOVÁ: ZVOLILI SVOBODU

Literární historička Ivana Ryčlová zmapovala ve své knize s názvem *Zvolili svobodu* osudy tvůrců ruské kultury 20. století, kteří vyjadřovali nesouhlas se sovětsko-orwellovskou skutečností, v níž žili.

Šalamov, Solženicyn, Galič, Siňavskij, Ratušinská a mnozí další... přičemž do složitých životních cest osobností, s nimiž autorka čtenáře seznamuje, se různou měrou promítly jejich odmítavé postoje k okupaci Československa sovětskými vojsky v roce 1968. Tragickým se stal osud Anatolije Marčenko, jenž pro své nekompromisní postoje – mj. mediální vystoupení na obranu svobody naší země – strávil většinu života v gulagu, kde za nevyjasněných okolností v polovině osmdesátých let zemřel.

O knize vydané Centrem pro studium demokracie a kultury promluvil spisovatel Milan Uhde, diskusi za účasti autorky vedl Ondřej Černý, generální ředitel Českých center.

Ivana Ryčlová: *Zvolili svobodu.*

Ilona Ferková: *De mek jekh, L'ida! / Ještě jedno, Lído!*

Romové

12. červen

NUCENÁ STERILIZACE ROMSKÝCH ŽEN

Diskuse se zaměřila na analýzu politiky nucených sterilizací romských žen v České (Československé) republice v kontextu eugeniky a sociálního státu.

Mezi pozvanými hosty byli badatelé zabývající se nucenou sterilizací romských žen v komunistickém Československu i akademici, kteří se diskriminačními praktikami vůči romským ženám věnují v celoevropském měřítku a s důrazem na současnou situaci. Dalším důležitým tématem diskuse byly kompenzace obětem, proto jsme k účasti pozvali i zástupce lobbistických skupin a obětí.

Účastníky veřejné diskuse byli Gwendolyn Albert, Celia Donert, Elena Gorolová a Angéla Kóczé. Setkání moderoval Jan Grill.

Debatu organizovalo Pražské fórum pro romské dějiny při Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, Seminář romistiky, Katedra středoevropských studií Filozofické fakulty UK a Knihovna Václava Havla.

4. prosinec

ILONA FERKOVÁ: DE MEK JEKH, L'IDA! / JEŠTĚ JEDNO, LÍDO!

Nakladatelství romské literatury KHER uvedlo v Knihovně Václava Havla dlouho vyhlíženou novinku Ilony Ferkové o Kaštánkovi, životním smolaři, který žije na ulici a v herně na náměstí vypráví romským štamgastům příběhy za pivo. Kniha o těžkém životě, který si lze prozářit příběhy, a o tom, že i bezdomovci a gambleři mají svou hrdost.

Hostem Ilony Ferkové byl výtvarník Martin Zach, o hudební doprovod se postaral Marek Miko z Bengas, za nakladatelství KHER promluvil jeho zakladatel Lukáš Houdek a večerem a následnou debatou provedla Karolína Ryvolová.

Večery s polskými reportéry

Cyklus debat a autorských čtení, započatý v roce 2016.

23. leden

BOLESTNĚ BLÍZKÁ VÁLKA

Vyvražďování probíhající jen pár stovek kilometrů od české hranice. Genocida odehrávající se v devadesátých letech dvacátého století uprostřed Evropy. Můžeme krutou jugoslávskou válku pochopit, popsat? Polský reportér Wojciech Tochman

a český novinář Jan Urban se o to ve svých reportážních knihách pokusili.

Večer moderovala překladatelka Lenka Kuhar Daňhelová.

„O válce v Bosně vznikly tisíce depeší, reportáží, výstav, knížek, alb, dokumentárních i hraných filmů. Ale jakmile válka skončila, reportéři sbalili své kamery a hned odjeli do jiných válek,“ píše v knize *Jako bys jedla kámen* (2002) Wojciech Tochman, který se do Bosny vracel opakovaně a mluvil především s ženami, jejichž osudy vypovídají o povaze války více než statistiky a politické analýzy. Zkušený reportér je autorem mnoha reportážních knih z Polska, ale také z filipínských chudinských čtvrtí nebo rwandské genocidy. V roce 2015 mu byla udělena cena Amnesty International za jeho práci propagující a chránící lidská práva. Tochmanovu knihu vydalo v roce 2017 nakladatelství Absynt.

Novinář, disident a signatář Charty 77 Jan Urban byl válečným zpravodajem v Bosně a Hercegovině, kam také pomáhal dovážet humanitární pomoc. Urbanova kniha *Všem sráčům navzdory: válka, o které nechcete nic vědět* vyšla česky poprvé v roce 1997 v nakladatelství G plus G, podruhé ji vydalo v nakladatelství Absynt v roce 2017. „Sarajevo je pro mě středem světa. Jeho svědomím a budoucností,“ říká v ní Urban.

30. květen

NOVINÁŘ UPROSTŘED VÁLKY

Váleční reportéři se každodenně střetávají se smrtí, násilím a utrpením konkrétních lidí. Domů by přitom měli posílat zprávy z často vzdálených a nesrozumitelných konfliktů jako nestranní pozorovatelé. Diskuse Piotra Góreckého, bývalého válečného zpravodaje polské televize, a novinářky Markéty Kutilové, která již několik let v Sýrii a Iráku dokumentuje válku proti Islámskému státu.

Piotr Górecki působil v letech 1990–1995 jako korespondent v Praze, po roce 2004 pak pracoval po celém světě jako televizní válečný zpravodaj, tři roky vedl na TVP Info vlastní pořad věnovaný aktuálním a klíčovým událostem ze zahraničí. Za svou reportáž věnovanou afghánskému politikovi a vojevůdci Ahmadu Masúдови získal cenu Polské tiskové kanceláře.

Markéta Kutilová se účastnila jako projektová koordinátorka zahraničních misí Člověka v tísní v Íránu nebo na Haiti. Je spoluautorkou knihy *Islámskému státu na dostřel* a televizních reportáží o boji proti ISIS v Sýrii a Iráku. Členka novinářského sdružení Femisphera, které se v rozvojových zemích a válečných oblastech soustřeďuje na situaci žen a dětí.

30. říjen

AFGHÁNSKÁ MODLITBA ZA DÉŠŤ

Stát, jehož území bylo součástí prastarých říší již v osmém století před naším letopočtem, je dnes spojen především s jedním slovem: Tálibán. O zemi, kde již desítky let probíhá komplikovaný ozbrojený konflikt, hovořili polský reportér Wojciech Jagielski a mladá novinářka Fatima Rahimi, která jako dítě se svou rodinou musela uprchnout z afghánského Herátu a žije v současné době v Česku.

Wojciech Jagielski se do Afghánistánu vypravil mnohokrát, výsledkem jeho cest je kniha *Modlitba za déšť*, která se věnuje období mezi jarem 1992 a podzimem 2001 a sleduje afghánské režimy i plány a zájmy světových mocností. V roce 2003 byla nominována na literární cenu Nike. Česky ji vydalo nakladatelství Absynt.

Pohled ceněného a zkušeného polského reportéra se v diskusi doplňoval se zkušenostmi Fatimy Rahimi – dramatickým útekem z Afghánistánu, půlroční cestou do neznáma, zážitky z prvních let v uprchlických táborech, životem a studiem v Česku, ale také názory na aktuální situaci v Afghánistánu.

Večer moderovala polonistka a překladatelka Michala Benešová.

21. listopad

VOLYŇ – POLSKÁ A ČESKÁ PAMĚŤ

Stejně místo, jiné vzpomínky? Češi a Poláci, ale také Ukrajinci nebo Židé byli ve volyňských vesnicích sousedy. Malebná a úrodná krajina se ale stala v první polovině 20. století dějištěm krvavých bojů, přesunů hranic i obyvatel.

Když jedni zabíjejí, druzi přicházejí s pomocí, zní motto knihy polského reportéra Witold Szabłowského *Spravedliví zrádci* (2018), v níž se autor vydal po stopách tzv. volyňského masakru, etnické čistky polských obyvatel na Ukrajině v letech 1943–44.

S polským novinářem hovořil básník a překladatel Josef Mlejnek, autor knihy *Volyň tam v dáli* (2015), jehož předci žili na Volyni, a malíř Rostislav Zárybnický, který se narodil v roce 1936 ve Sklíni a v roce 1947 byl spolu se svou rodinou repatriován do Československa.

LITERÁRNÍ VEČERY

4. leden

ČTENÍ PRO JOSEFA ŠKVORECKÉHO

Josef Škvorecký, jeden z nejvýznamnějších českých poválečných spisovatelů a zakladatel exilového nakladatelství '68 Publishers, zemřel před šesti lety, 3. ledna roku 2012. Z jeho knih

četla plejáda osobností, milovníků jeho díla, znalců a čtenářů. Večer zahájil Jáchym Topol. Ve spolupráci se Společností Josefa Škvoreckého a PEN klubem.

11. leden

**MILOŠ DOLEŽAL:
JÍZDA NA SKLE OCHCANOU STRÁNÍ**

Uvedení nové knihy. Střepy a střepiny z vysočinského maloměsta normalizačních sedmdesátých a osmdesátých let v ČSSR.

Reálsocialismus v schizofrenických disproporcích, v absurditě a banalitě: starý svět dožívá kdesi na okraji, kariériste se chopí příležitostí, výklad dějin je lživě překroucen a nad náměstím se vznáší hvězda, srp a kladivo.

Četl autor a Miroslav Hanuš, promluvil Petr Adámek, na fagot zahrál Michal Hrubý.

18. leden

**OSTATNĚ POSLEDNÍ SLOVO
JSEM NEŘEKL**

Slavnostní uvedení románu Josefa K. Šlejhara *Cvrček mého krbu*.

V nejrozsáhlejší a knižně doposud nevydané próze se Josef K. Šlejhar, známý především jako autor novely *Kuře melancholik*, vyrovnává se svým manželstvím a potažmo i se světem jako takovým. Na ploše více než sedmi set stran nebývale sugestivním až živočišným jazykem vrší obrazy společných dní, obecné úvahy, vzpomínky, pocity. S téměř stenografickou přesností tak zaznamenává sled událostí, které předcházely jeho životnímu ztroskotání. Vztekem i pokorou, milostným horováním i patriarchální pýchou, hrubostí i něhou znovu a znovu snáší důkazy proti vlastnímu osudu. Obžalovává ho, vystavuje mu účet. S umanutostí sobě vlastní si připravuje závěrečnou řeč před velkou porotou, která se nikdy nesešla a nesejde. Což nic ani v nejmenším nemění na skutečnosti, že *Cvrček mého krbu* je výjimečné, strhující čtení.

Večerem provázal editor Pavel Hájek a znalec Šlejharova díla Jaromír Typlt.

Ukázky z románu četl herec Lukáš Jůza.

Ostatně poslední slovo jsem neřekl.

24. leden

EUGEN BRIKCIUS: POSTILA

Všestranný umělec a spisovatel, mystifikátor, dadaista a char-tista, Eugen Brikcus, se knižně představuje po devatenácté. Tentokrát *Postila*, tedy výklad: života i díla, obecně i konkrétně. Šestatřicet minutových románů s ilustracemi Ellen Jilemnické. Knihu uvedl autor doslovu Tomáš Kubíček, profesor české

Bosenský básník, prozaik, překladatel a knihovník Adin Ljuca.

literatury a ředitel Moravské zemské knihovny v Brně. Následovala diskuse s autorem, kterou moderoval Radim Kopáč. Vybrané ukázky četl autor.

Host: Andreas Schmidinger, ředitel Rakouského kulturního fóra

8. únor

JEDEN BÍLÝ DEN ADINA LJUCA

Bosenský spisovatel Adin Ljuca ve své nové knize *Jeden bílý den* vypráví o člověku, který se nechtěně ocitl v extrémní situaci války, nemoci a ztráty, kterou nahlíží pohledem zbaveným jakéhokoli patosu a melancholického závoje. Skládá důmyslnou mozaiku ze střípků lidských osudů, komorní příběh o muži a ženě, jimž válečná zkušenost sebrala nejen veškerou iluzi, ale také mnohé blízké.

Adin Ljuca byl po vypuknutí války v Bosně a Hercegovině při obraně Maglaje raněn. Od konce roku 1992 žije v Praze. Řadu let působil jako knihovník ve Slovanské knihovně. Publikoval básnické sbírky *Hidžra* a *Stalaktit* a sbírku povídek *Vytetované obrazy*.

Knihu *Jeden bílý den* přeložil František Šístek, přední český balkanista, který na téma obrazy a stereotypy Balkánu, česko-jihoslovenské vztahy, problematika nacionalismu, fenomén uprchlictví, ale ovšem i na literární témata vedl debatu s autorem.

12. únor

SVĚTLANA ALEXIJEVIČOVÁ: DOBA Z DRUHÉ RUKY. KONEC RUDÉHO ČLOVĚKA

Setkání nad audioverzí knihy laureátky Nobelovy ceny za literaturu pro rok 2015.

Doba z druhé ruky je zcela výjimečná kniha mimořádné autorky, nositelky nejprestižnějších ruských, evropských i amerických literárních cen. Konec komunistického režimu a následující rozpad sovětského impéria přinesl jeho občanům po počátečních nadějích zklamání, frustraci a dezorientaci. Text je mozaikou desítek skutečných hlasů, které Světlana Alexijevičová zaznamenala na magnetofon při rozhovorech s nejrůznějšími lidmi a literárně zpracovala. Vyprávějí o tom, jak věřili sovětskému systému, jak zabýjeli a umírali pro jeho ideu, mluví o tajemstvích a hrůzách komunismu, o stalinském gulagu, válkách, Černobylu... a také nabízí hlubokou sondu do ruské společnosti a pomáhá porozumět jejímu současnému vývoji.

Čtenáře nutí zamyslet se, co je to Rusko a proč je neschopné rychlejší modernizace. Proč se obliba autokrata Putina pohybuje kolem 85 % a proč sedmdesát procent Rusů považuje

Stalina za velkého muže. Je to kniha o tom, proč je velkoruský šovinismus nejen stále živý, ale, žel bohu, i stále militantnější. Z knihy četli Helena Dvořáková, Hana Kofránková a Apolena Veldová.'

Moderoval Aleš Vrzák, režisér audioverze, a překladatel Libor Dvořák. Jako host vystoupil Vladimír Pistorius, vydavatel knižní podoby.

Uspořádala KnVH ve spolupráci s nakladatelstvím Radioservis.

15. únor

ZTRACENÍ V PŘEKladu II

Obec překladatelů a Knihovna Václava Havla svolali setkání nakladatelů a překladatelů. U kulatého stolu debatovali o tom, jak si nakladatelé vybírají k překladu zahraniční literaturu, jakým způsobem si pro její překlad vybírají překladatele nebo jak funguje spolupráce mezi překladatelem a redaktorem.

Hosté: Jindřich Jůzl z nakladatelství Odeon, Anna Rezková Horáčková z nakladatelství Paseka, Petr Januš z nakladatelství Rubato. Za překladatele Tereza Semotamová a Jovanka Šotolová.

Moderovala hispanistka Blanka Stárková.

20. únor

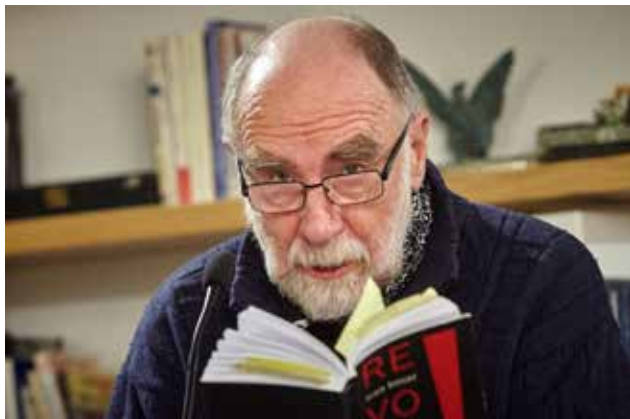
OBJEKT JULEK

Uvedení výjimečné komiksově knihy, která je poctou Julku Vargovi – těžce nemocnému disidentovi, který byl postrachem StB. Julek Varga v devíti letech, po očkování proti žloutence, těžce onemocněl a byl připoután na lůžko. Všem navzdory se vydal do boje nejen s vážnou nemocí (režim rodině zakázal vycestovat na léčení do Švýcarska), ale i s totalitní mocí. Přijal křesťanskou víru, začal studovat teologii a filozofii. Šumperský byt Vargových se stal centrem, kde se setkávali disidenti, někdejší političtí vězni, intelektuálové, mezi jinými charismatického Julka navštěvovali například Dominik Duka, Josef Zvěřina, Oto Mádr nebo Václav Malý. Julia Vargu brzy začala sledovat Státní bezpečnost – ještě na jaře 1989 na něj založila spis Julek. Teprve po revoluci v roce 1989 se Julek poprvé dostal k zahraničním lékařům, jeho nemoc už však postoupila příliš daleko. Zemřel ve třiatřiceti letech.

Komiks o Julkovi začal připravovat režisér Ondřej Elbel před čtyřmi lety. Na ilustracích pracoval výtvarník Martin Jabůrek, který však v únoru 2015 nečekaně zemřel. Na jeho práci proto navázali jeho kamarádi: Butula-Cichá, Chalánková, Estrada, Karpíšek a Matyska. Večer moderoval Petr Vizina.

Uspořádala KVH ve spolupráci s nakladatelstvím Větrné mlýny.

Ivan Binar: *Revoluce!*

8. březen

MAGNESIA LITERA I

Spolek Litera uvedl v Knihovně Václava Havla autorská čtení spisovatelů, kteří byli nominováni v některé z kategorií výročních knižních cen.

Četli Jana Šrámková z knihy pro děti *Bratři v poli*, Ondřej Hanus ze sbírky básní *Volné verše*, Ondřej Horák z novely *Nebožtík* a Josef Pánek z románu *Láska v době globálních klimatických změn*.

Moderoval Pavel Mandys z pořádajícího spolku Litera.

14. březen

MAGNESIA LITERA II

Spolek Litera uvedl v Knihovně Václava Havla autorská čtení spisovatelů, kteří byli nominováni v některé z kategorií výročních knižních cen.

Z knihy *Opuštěná společnost* (nominace na Literu za publicistiku) četl Erik Tabery, ze sbírky *49°27'45.249''N, 17°58'36.107''E* přečetla debutující básnířka Anna Prstková (DILIA Litera pro objev roku), z románu *Lapači prachu* Lucie Faulerová a z povídkové sbírky *Bílá zvířata jsou velmi často hluchá* Ivana Myšková (obě Litera za prózu).

Moderoval Pavel Mandys z pořádajícího spolku Litera.

15. březen

IVAN BINAR: REVOLUCE!

Autorské čtení z nového románu Ivana Binara. *Revoluce!* je bolestně humorná kniha o tom, jak se radostná procházka lesem může rázem změnit v existenciální horor. Stačí k tomu málo: v hlubokém lese za zvuků něžných hlásek dravých ptáků se obyčejný slušný mladý muž setká se dvěma horlivými policisty plnícími úkol, jímž je vytvoření a odhalení vnitřního nepřítele...

Chartista a spisovatel Ivan Binar byl v sedmdesátých letech vězněn za pobuřování, kterého se měl dopustit při muzikálu *Syn pluku*. V emigraci byl redaktorem rádia Svobodná Evropa. Po návratu se stal spisovatelem na volné noze. Je jedním z mála současných autorů, kteří se zabývají tím, co lze označit jako křesťanské kořeny naší civilizace. Život, jakkoliv strastiplný, pro něj má smysl; pomsta není řešení, způsobí nanejvýš řetězení dalších nespravedlností. Binar ve svých románech často střídá velmi bizarní nebo snová prostředí, snaha dobrat se podstaty lidské existence je však u něj neměnná.

Z knihy četl a večerem provázel autor. Jako host vystoupil Jiří Šlupka Svěrák.

21. březen

MAGNESIA LITERA III

Spolek Litera uvedl v Knihovně Václava Havla autorská čtení spisovatelů, kteří byli nominováni v některé z kategorií výročních knižních cen.

Z knihy *Planeta Nippon* (nominace na Literu za publicistiku) četli Anna Křivánková, Antonín Tesař a Karel Veselý, z básnické sbírky *Začátek eposu* (nominace v kategorii Moleskine Litera za poezii) Michal Jareš a z knih *Kdo zabil Snížka?* (nominace na Literu za knihu pro děti a mládež) a Nejlepší pro všechny (nominace na Literu za prózu) Petra Soukupová.

Moderoval Pavel Mandys z pořádajícího spolku Litera.

22. březen

HANA FREJKOVÁ: DIVNÝ KOŘENY

Ludvík Frejka, otec herečky a zpěvačky Hany Frejkové, byl v roce 1952 ve vykonstruovaném procesu s Rudolfem Slánským a protistátním spikleneckým centrem obžalován ze špiónáže a velezrady, odsouzen k smrti a popraven.

Haně bylo tehdy sedm let a její život byl touto tragédií navždy poznamenán, a to tím více, čím méně toho o svém otci a celé rodinné historii věděla. Příběh své rodiny skládala už pak jako dospělá řadu let. Vyhledávala příbuzné, probírala rodinnou korespondenci, ale především pátrala v archivech ministerstva vnitra. O své složité cestě za desítky let starými událostmi a souvislostmi, a o tom, co na této nesnadné pouti objevila, napsala knihu s výmluvným názvem *Divný kořeny*.

K uvedení audioknihy *Divný kořeny* zazněly písně skupiny *Ji-diš ve třech* (Hana Frejková, Marianna Borecká, Milan Potoček, Slávek Brabec).

Uspořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Radioservis.

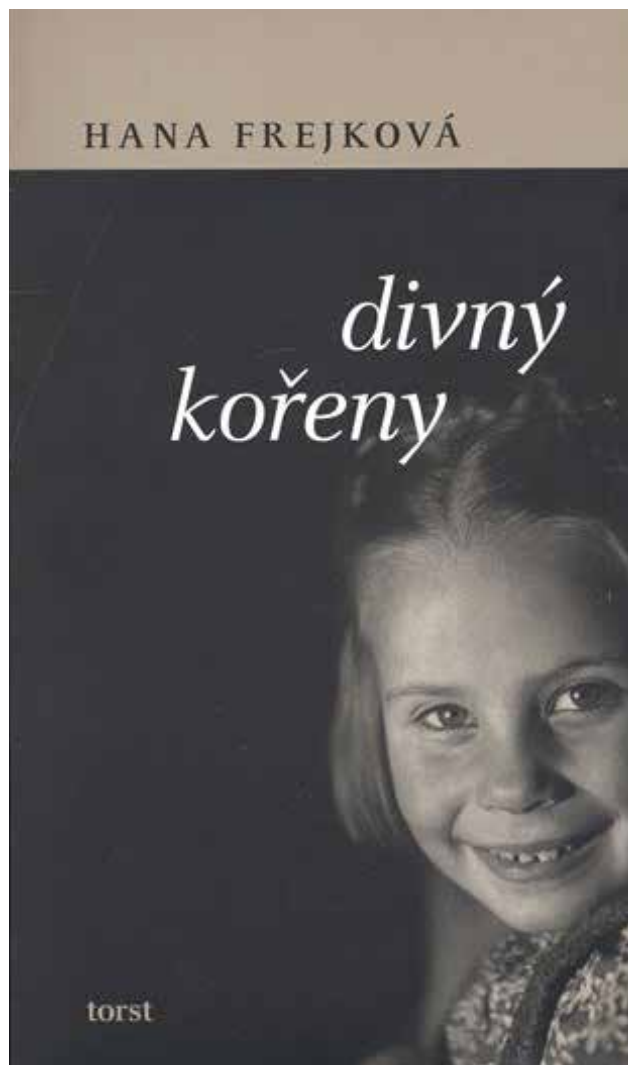
28. březen

MAGNESIA LITERA IV

Spolek Litera uvedl v Knihovně Václava Havla autorská čtení spisovatelů, kteří byli nominováni v některé z kategorií výročních knižních cen.

Z románu *Ke dnu* četla Anna Bolavá, z básnické sbírky *Obcházení ostrova* Milan Děžinský, z biografie *Magor a jeho doba* Marek Švehla a z knihy pro mládež *Transport za věčnost* František Tichý.

Moderoval Pavel Mandys z pořádajícího spolku Litera.

6. duben

ALEŠ PALÁN A JAN ŠIBÍK: RADĚJI ZEŠILET V DIVOČINĚ

Šumavští poustevníci, samotáři, jejichž názory a životy se nepodobají vůbec ničemu, co znáte. Osm rozhovorů, které s lidmi žijícími dlouhodobě mimo civilizaci vedl spisovatel Aleš Palán, přináší pohled do světa, o jehož existenci nic nevíme. Setkáváme se zde s divokými zvířaty, krutými zimami, dokonce s přízraky. Smyslem knihy, doplněné fotografiemi Jana Šibíka, je ponor do tajuplných zákoutí krajiny, ale i lidské duše. Do dlouhodobé samoty a odloučenosti, do paralelního světa, který tomu našemu klade velmi znepokojující otázky.

9. duben

KADAVÝ, NÁSTUP!

Slavnostní uvedení novely Jiřího Křížana *Stín*. *Stín* je silně autobiografickým příběhem osiřelého venkovského chlapce vychovávaného bezmála starosvětsky spravedlivým dědečkem, prostřihávaným „blbeckými“ historkami z náhradní vojenské služby. Vyprávěním, které dává téměř fyzicky pocítit, jaké to je vyrůstat na okraji společnosti jako politickou zvůlí ocejchovaný „třídní nepřítel“ a neplnohodnotný „bývalý člověk“.

Jiří Křížan (1941–2010) byl jedním z nejosobitějších českých filmových scenáristů druhé poloviny 20. století (např. *Stíny horkého léta*, 1977, r. František Vlácil, *Signum laudis* 1980, r. Martin Hollý; či *Je třeba zabít Sekala*, 1998, r. Vladimír Michálek) a výrazný představitel předlistopadové opozice (iniciátor lednové petice za propuštění Václava Havla z vězení, jeden ze zakládajících členů Občanského fóra).

O autorovi a jeho životních peripetiích promluvil Karel Schwarzenberg a dcery Rebeka Bartůňková a Barbora Křížanová. Ukázky četl herec Pavel Rímský. Večerem provázal editor knihy Pavel Hájek.

24. květen

BEATRICE LANDOVSKÁ: AUTORSKÝ VEČER POEZIE

Básně Beatrice Landovské z osmdesátých let jsou méně známou součástí česky psané poezie z roků totality. Autorka vydávala své verše v strojopisných edicích určených okruhu přátel a známých z neoficiálního kulturního společenství disentu a undergroundu. Převažujícím tématem jsou existenciální trable a erotické féerie, o které v kurážném životě nouze nebývá.

Během večera zazněly texty/verše/písně undergroundových, zcela zakázaných a dávno zaniklých kapel, k vidění byly filmy i fotografie z oněch legendárních dob. Básnířku uvedli Jáchym Topol a Vít Kremlička.

7. červen

PŘEČTU TI BÁSEŇ, POSLOUCHEJ

Již tradiční čtení poezie v rámci 11. ročníku festivalu Stranou – evropští básníci naživo. Čeští, polští, rakouští, rumunští a slovinští autoři představili svou tvorbu.

Hosté: Mircea Dan Duta, Katarina Gomboc, Markéta Hejná, Milan Hrabal, Barbara Korun, Andrej Makuc, Hana Mžourková, Jani Oswald, Jurij Paljk, Ana Porenta, Simona Racková a Jan Štolba. Večerem provázeli Lenka a Peter Kuharovi.

13. červen

PETR BORKOVEC: NIKDO NEMILUJE MUŽE, KTERÝ SE UPALUJE V ZRCADLE

Čtení z básnické sbírky *Herbář k čemusi horšímu* a z knihy povídek *Lido di Dante*. Sbíрка významného současného básníka i prozaika Petra Borkovce *Herbář k čemusi horšímu* je něco mezi atlasem a skládkou.

Povídky souboru *Lido di Dante* nás přivádějí do malého letoviska několik kilometrů od Ravenny, v němž se ulice jmenují podle postav *Božské komedie*. To místo je zářivé a krásné (moře a pláže, vodní ptáci v lagunách, ústav pro výzkum dun a báječný prosluněný borovicový les na pobřeží) i temné (prastará nudistická pláž, agresivní naturisté, ropné vrty, transvestité, prostituty, bary plné zlodějů a strašidelný borovicový les, v němž Dante rozepsal *Peklo*). Dvanáct textů tvoří malého průvodce po místě, v němž se světlo a stín střídají trochu rychleji, než jsme čekali.

14. červen

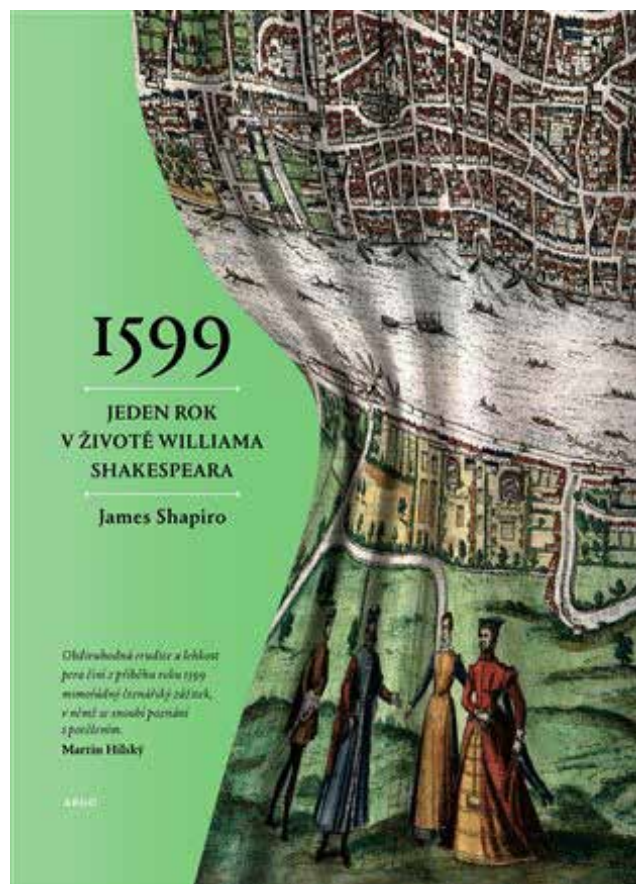
KATEŘINA HILSKÁ A MARTIN HILSKÝ: SHAKESPEARE 1599

William Shakespeare je většinou vnímán jako autor takzvané „nadčasový“, přesahující svou dobu, promlouvající k divákům minulým i současným o univerzálních tématech. James Shapiro jej však ve své knize *1599 – Jeden rok v životě Williama Shakespeara* zobrazuje jako autora silně ovlivněného dobovými politickými i kulturními událostmi.

V přelomovém roce 1599, kdy Shakespeare napsal drama *Jindřich V.*, *Julius Caesar*, *Jak se vám líbí* i *Hamlet*, se otevřelo divadlo Globe, hrabě z Essexu byl vyslán na trestné tažení do Irska a celá země se obávala nového střetu se španělskou Armadou.

O „časovém Shakespeareovi“ debatovali překladatelka knihy Kateřina Hilská a překladatel kompletního Shakespeareova díla, profesor Martin Hilský.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Argo.

12. září

TEREZA BOUČKOVÁ: ZÁVOD S ČASEM

„Vybrala jsem texty, o nichž si myslím, že jsou nadčasové a dobré a obstojí bez dalšího jako literatura. Pominula jsem fejetony vyložené politické, neboť strašně rychle zestárnou. I tak se v téhle knížce zrcadlí doba, kterou žijeme. Píšu o ní se smutkem i rozčarováním. A především s humorem a ironií!“

Novou knížku Terezy Boučkové *Závod s časem /99 nejrychlejších fejetonů/* uvítali Pavel Kohout, Jiří Bouček, Vincenc Bouček a šéfredaktor Odeonu Jindřich Jůzl.

1. říjen

KAREL PECKA – DEVADESÁT

Uvedení knihy *Souhvězdí Gulag* Karla Pecky, výboru z díla spisovatele, politického vězně a disidenta, a zároveň setkání přátel, čtenářů, obdivovatelů, spoluvězňů, kolegů a kolegyně, pořádané u příležitosti jeho nedožitých narozenin. Zazněly vzpomínky na Karla Pecku, ale také písně a básně.

Pozvání přijali spisovatel Jiří Stránský, vydavatel výboru Daniel Pagáč, psychiatr a pedagog Cyril Höschl, socioložka Jiřina Šiklová, spisovatelka Hana Gerzaničová, historik Petr Blažek, kardinál Dominik Duka a další.

Večer moderovali Jiří Padevět a Jáchym Topol.

5. říjen

MIHAIL SEBASTIAN: JAK JSEM SE STAL CHULIGÁNEM

Skandál, který vyvřel roku 1934 kolem vydání románu *Už dva tisíce let / Jak jsem se stal chuligánem* tehdy sedmadvaceti-letého rumunského spisovatele Mihaila Sebastiana, překročil hranice literatury a stal se roznětkou aféry, která rozdmýchala dobové antisemitské vášně. Román samotný kvazi deníkovou formou mapuje události, společenské klima a atmosféru rumunské bohémy v letech 1922–1933. Snaží se také popsat a vymezit postavení židů, pozici jedince vůči mase, intelektuála vůči světu, rozehrává metafyzické téma osamocení. Přičemž druhdy skandální a převratné dílo, které je už dávno klasikou, působí pozoruhodně aktuálně i dnes. Diskusi o knize a jejím autorovi vedla překladatelka Hana Herrmannová s filozofem a spisovatelem Ciprianem Vâlcanem a profesorem Michaelem Finkenthalem.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Rumunským kulturním institutem a nakladatelstvím Herrmann & synové pod záštitou Velvyslanectví Státu Izrael.

18. říjen

O KRÁLI ŠKRÁBALOVI ČILI O IVANOVI KRASOPISCI

V březnu roku 1945 napsal Hugo Vavrečka svému vnukovi, Ivanu M. Havlovi, pohádku *O králi Škrábalovi čili o Ivanovi Krasopisci*. Krátce nato text pohltil vír poválečných událostí, a tak se ke svému adresátovi dostává až nyní, po více než sedmdesáti letech. A to u příležitosti oslavy osmdesátých narozenin Ivana M. Havla. Knihu uvedli a gratulace předali: Jana Wohlmuth Markupová, která text znovuobjevila v baťovském archivu ve Zlíně a k novému vydání jej připravila, ilustrátor Jan Laštovička, redaktor Pavel Hájek a mnozí další.

O králi Škrábalovi čili o Ivanovi Krasopisci.

23. říjen

BÁSNÍCI MORAVY – RAUBÍŘSKÉ ZPĚVY A MORYTÁTY

Zvláště pro KnVH komponovaný večer autorského čtení olomouckého prozaika, výtvarníka a dramaterapeuta Milana Valenty a jeho přátel básníků – Rudy B. Berana, Miroslava Demela a Michala Růžičky.

Rebelové verše z moravských vísek a měst vytvářejí originální, svébytná díla, spojuje je ovšem kuriózní fakt, že je těsně před převratem v roce 1989 strana a vláda zakázala na věčné časy a nikdy jinak. Autorské texty doprovodilo vlastní tvorbou moravské folkrockové uskupení Střemkoš.

24. říjen

MIŘENKA ČECHOVÁ: MISS AMERIKA

Kniha *Miss AmeriKa* je fiktivním dokumentem pojednávajícím o ilegální východoevropské migrantce McKenzie Tomski, která sarkasticky glosuje svá setkávání s New Yorkem, jeho obyvateli, tamějšími trendy i sama se sebou. Krátké syrové povídky napsala Miřenka během svého uměleckého pobytu v New Yorku. Inspirována městem, fascinována lidmi a jejich příběhy, ohromena možnostmi i absurditami, podává Miřenka prostřednictvím McKenzie Tomski nekompromisně upřímnou zprávu o stavu světa. Svou novou knihu představila performerka Miřenka Čechová v rozhovoru se Zdenkou Součkovou, ředitelkou festivalu Americké jaro.

Večer se uskutečnil ve spolupráci Knihovny Václava Havla a Ozvěň festivalu Americké jaro.

25. říjen

LADISLAV HEJDÁNEK: ČEŠI A EVROPA

Filozof a mluvčí Charty 77 Ladislav Hejdánek píše v nové knize o naléhavých tématech dneška. Mimo jiné o neklidné „davové

Věra Jirousová: *Tweety 1956–1963*.

duši“ podléhající pseudovůdcům, o hrozbách nacionalismu a úkolech národa.

Knihu uvedl její editor Jan Hron, jako hosté vystoupili Martin Palouš a Jiří Pehe.

5. listopad

VĚRA JIROUSOVÁ: TWEETY 1956–1963

Druhá půlka padesátých let. Stalin před nedávnem zemřel. Skrz Libeň projíždí vlak. V dělnické periferii Prahy stále žijí a pracují dělníci. Za jedním rozsvíceným oknem pozoruje okolní svět malá školačka. Co se jí dnes přihodilo a co ji čeká zítra? Říkají o ní, že je epes krotitelka tygrů...

Tobiáš Jirous a autor originálních ilustrací Matěj Lipavský uvedli knihu Věry Jirousově z dob, kdy se tak ještě nejmenovala. Nečekaně objevené deníky z padesátých let ukazují formující se osobnost, která později svým postojem ovlivnila druhé. Na povrch se tak vynořil text z hlubokého podzemí, které předcházelo undergroundu.

5. listopad

ZTRACENÍ V PŘEKLADU III: BEZ REDAKCE TO NEJDE!

Díváte se do tiráže knih? Je vám jasné, co dělá odpovědný redaktor, co editor, co korektor? Nezaměňují někteří nakladatelé redakci za korekturu? Vědí vůbec dnešní redaktoři, v čem spočívá jejich úloha? A vědí překladatelé, co mají a mohou od redaktora chtít? Jaké jsou nebo by měly být kompetence a odpovědnost těch, kdo se podílejí na vzniku překladové knihy? Kdo má odpovědnost za konečný text?

O procesu vzniku překladové knihy od koupě autorských práv po prodej v knihkupectví se hovořilo na besedě redaktorů a nakladatelů, tentokrát se zaměřením na vztah překladatel – redaktor – nakladatel.

Besedy se účastnili Jan Zelenka, anglista a bývalý redaktor nakladatelství Odeon, Jitka Jindřišková, nordistka a redaktorka, Petr Eliáš, anglista a šéfredaktor nakladatelství Albatros Media, a Filip Tomáš, bohemista a nakladatel (Akropolis).

Moderovala hispanistka, překladatelka a redaktorka v jedné osobě Anežka Charvátová.

Ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla pořádala Obec překladatelů.

19. listopad

KDYBY SMUTEK DÝMAL

Okupace Československa očima finské básnířky Eevy-Liisy Mannerové.

Úzkost, beznaděj, příchod barbarů, obláčky po střelivu. Vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa v srpnu 1968 šokoval celý svět a dostalo se mu odezvy i v zahraniční beletrii. V intenzivní lyrické podobě se k tragickým událostem vyjádřila významná finská modernistická básnířka Eeva-Liisa Mannerová sbírkou *Kdyby smutek dýmal* (*Jos suru savuaisi*, 1968). Dedikovala ji svému příteli Václavu Havlovi, jehož dramata v šedesátých letech překládala do finštiny a o jehož osudu k ní v prvních dnech okupace doléhaly jen kusé neověřené zprávy.

O kontextu vzniku sbírky a jejím ohlasu ve Finsku, jedinečném vztahu Eevy-Liisy Mannerové k české a slovenské kultuře a finských politických, společenských i kulturních reakcích na okupaci Československa hovořili překladatel Michal Švec a historička Barbora Skálová. Besedu doplnilo čtení ze sbírky *Kdyby smutek dýmal*, jejíž texty po padesáti letech od svého vydání zazní v češtině vůbec poprvé.

V rámci večera byl také uveden český překlad románu *V domě básnířky*, v němž autorka Helena Sinervo poetickou formou zpracovala život Eevy-Liisy Mannerové.

Akci uspořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Finským velvyslanectvím v Praze v rámci celoročního projektu Skandinávského domu „Severská literatura v srdci Evropy 2018“, který podpořilo Ministerstvo kultury ČR a Magistrát hl. m. Prahy.

26. listopad

IVAN MARTIN JIROUS – MÁGA

Křest knihy *Mága* a projekt digitalizace Jirousova díla.

Ústředním tématem *Mágy* je básník Ivan Martin Jirous. Kniha je neobvyklou kombinací deníkových zápisků Jirousovy dcery Františky Jirousové a její kamarádky Jany Bauerové. Jirousovi říkají *Mága*, podle jeho přezdívky *Magor*, a zaznamenávají události let 1997–2011 z Prostředního Vydří, z Prahy a Staré Říše.

Deníky zachycují některé momenty Jirousova života, které se jinému médiu uchovat nepodařilo, například Jirousův vztah ke zvířatům nebo jeho dojetí nad hudbou. Záznamy ukazují Jirouse z devadesátých let v jiném světle, než jak ho tehdy veřejnost často vnímala – jako opilce a provokatéra. Knihu jsme uvedli za přítomnosti obou autorek. Ve druhé části večera jsme představili projekt Městské knihovny v Praze, která postupně vydá všechna básnická díla Ivana Martina Jirouse jako e-knihy. O plánech a výhledech hovořil za MK Richard Olehla. Večerem provázel Aleš Palán.

Ivan Martin Jirous – Mága.

Poslechová diskotéka Vladimíra Hanzela.

Blanka Fišerová: Desatero podle Dagmar – DERNIÉRA.

Divadlo, fotografické večery, hudba a film

22. leden

VÁCLAV HAVEL: PRASE A ELA, HELA A STOP

O tom, jak dramatik zoufale sháněl prase na zabijačku a jak staré dámy stopují. Vinoř čte Havla, scénické čtení zábavných „drobností“ připravilo Divadlo Prima den. Členky divadla přizvaly ke spolupráci kamarády ze své domovské městské části a vznikl příjemný, v podstatě sousedský počín. I takhle jde číst Havla – doma v kuchyni nebo u souseda na zahradě.

Četli a hráli: David Smoljak, Robert Rytina, Markéta Kilingerová a Barbora Marysková. Spolupráce: Václava Zahradníčková a Jana Bačová-Kroftová

31. leden

POSLECHOVÁ DISKOTÉKA VLADIMÍRA HANZELA

Vladimír Hanzel byl čtrnáct let tajemníkem Václava Havla – jak disidenta, tak prezidenta, a kromě jiného jeho expertem přes hudbu. Měl na starosti oficiální i neoficiální kontakt s muzikanty. Organizoval např. hudební večírek s Billem Clintonem v Redutě (1994), byl spoluorganizátorem historicky prvního rockového megakonzertu u nás – vystoupení Rolling Stones na strahovském stadiónu (1990), podílel se a byl na jeho osobních setkáních s The Velvet Underground, Bobem Dylanem, Tinou Turner, Pink Floyd, Sinéad O'Connor, Stingem, Lou Reedem a mnoha a mnoha dalšími.

Nejen o tomto tématu byly hudební ukázky a vyprávění Vladimíra Hanzela.

26. únor

BLANKA FIŠEROVÁ: DESATERO PODLE DAGMAR – DERNIÉRA

Nezůstávejme lhostejnými k naší minulosti, může se totiž velmi snadno a rychle opakovat...

Desatero podle Dagmar bylo scénickým čtením z knihy Dagmar Šimkové *Byly jsme tam taky*. Jde o velmi osobní, autentické svědectví o komunistických věznicích, v nichž autorka strávila čtrnáct let. Vzpomínkám nechybí nadhled ani inspirující a patřičná neoblomnost v názorech. Vypovídá o době a absurdnosti i zřůdnosti komunistického režimu daleko více než pár řádek v učebnicích dějepisu.

Knihu do podoby scénického čtení transformovala Blanka Fišerová, která je také jeho jedinou aktérkou, a vystoupení si vždy zachovává improvizací charakter. Zazněly nejen úryvky z knihy, ale také útržky angažované básnické tvorby nebo citace z dobových dokumentů.

16. – 19. duben

FESTIVAL AMERICKÉ JARO V KNIHOVNĚ VH

Mezinárodní festival Americké jaro představil publiku začínající americké a české umělce. Ke stému výročí založení Československa a stému výročí česko-amerických vztahů, se v rámci festivalu uskutečnily tři diskuse a jedno scénické čtení v Knihovně Václava Havla.

Spolupřádali: Ústav pro česko-americké vztahy a Knihovna VH.

16. duben

ČESKO-AMERICKÉ VZTAHY PO ROCE 1918

Před sto lety podpořily Spojené státy americké založení Československa. Zavazuje nás tato historická skutečnost k něčemu do budoucna? A lze žít jen z tradice silného spojení po roce 1989? O současnosti česko-amerických vztahů diskutovaly osobnosti, které se Amerikou nechaly inspirovat ve svých profesních životech.

Moderoval Daniel Anýž, hosté: Jiří Schneider, Vit Smetana, Václav Pecha

17. duben

ČESKO-AMERICKÉ VZTAHY PO ROCE 1989

Česko-americké vztahy a geopolitika v letech velkých „osmiček“ (1918, 1938, 1948 a 1968). Mohlo být něco jinak? A co můžeme čekat od turbulentního prezidentství Donalda Trumpa?

Moderoval Daniel Anýž. Hosté debaty: Michael Žantovský, Ondřej Kania a Miřenka Čechová.

18. duben

VEČER VĚNOVANÝ H. G. SKILLINGOVI

Vzpomínkové setkání přátel a kolegů kanadského historika, znalce českých a slovenských dějin, podporovatele Charty 77 a nositele Československého řádu Bílého lva nad jeho stále aktuálním odkazem. Hosty byli Jiřina Šiklová, Miroslav Kusý a Vilém Prečan. Moderoval David Vaughan.

19. duben

DRAHÁ MAMA / DEAR ALICE

Scénické čtení z dopisů výjimečných žen blízkých TGM – Charlotty a Alice Masarykových. Účinkovaly: Daniela Kolářová a Marie Málková. Dramaturgie: Lucie Němečková. Režie: Zuzana Burianová. Po čtení následovala debata s Marií Neudorffovou – českou historičkou, která se dlouhodobě zabývá masarykovskou tematikou.

Česko-americké vztahy po roce 1989.

Drahá mama / Dear Alice.

Šenkyřík, Jirous, Vtípil: *I vši*.

24. duben

ŠENKYŘÍK, JIROUS, VTÍPIL: *I VŠI*

Básně Ivana Martina Jirouse zhudebňoval Tomáš Šenkyřík patnáct let.

„Nahrávku jsme zavezli Magorovi do Prostředního Vydří, ale nebyl doma, a tak jsem ji položil na parapet za okno. Asi po dvou letech jsem Magora potkal v Roxy a on nadšeně mluvil o tom, jak jsem ji zhudebnil. Byl jsem z toho v euforii...“ Po několika dalších setkáních Magor Tomášovi dovolil zhudebnit cokoli z jeho básní. Album *I vši*, které vyšlo na podzim roku 2014, obsahuje čtrnáct skladeb v produkci Tomáše Vtípila. V Knihovně VH zahráli: Tomáš Šenkyřík, Tomáš Vtípil, Marie Puttnerová a Tomáš Hradil.

30. květen

PAVEL HROCH: *TVÁŘE VZDORU*

Cyklus fotografií Pavla Hrocha.

České 20. století bylo dlouhé a kruté, společnost se s ním dodnes nevyrovnala. Lidé, kteří byli pro tento cyklus Pavlem Hrochem portrétováni, se v letech 1938/39–1989 dokázali postavit proti zlu, riskovat život, dát přednost spravedlnosti a kulturnosti před vlastním klidem a pohodlím. Každý z nich patří k menšině, která svým dílem přispěla k dobré tradici, k tomu, že máme dnes na co navazovat.

O tom, jak „své lidi“ vyhledával a jak je zachycoval... a co pro něj osobně tento cyklus znamená, hovořil Pavel Hroch s Víktorem Portelem.

13. září

T. G. MASARYK – PŘECEŇOVANÝ, NEBO PODCEŇOVANÝ?

Fenomén Masaryk a jeho význam dnes, aneb Filmový večer s hostem.

Idealizujeme si „prezidenta Osvoboditele“ jako národní modlu? Nebo jej naopak přehlízíme a jeho odkaz by zasloužil větší pozornost?

Hraný dokument Věry Chytilové a unikátní dobové záběry z Národního filmového archivu připomenuly osobnost T. G. M.

Pozvání k následné diskusi přijal náměstek ředitele Národního muzea a autor výstavy *Fenomén Masaryk* docent Michal Stehlík.

První ze tří večerů na téma *Slavní evangelíci: Masaryk, Horáková, Palach* u příležitosti stého výročí Českobratrské církve evangelické moderovala redaktorka publicistiky Českého rozhlasu Magdaléna Trusinová.

4. říjen

STOPY VE SNĚHU

Zakázaná literatura byla do komunistického Československa pašována různými způsoby. Jedním z fyzicky nejnáročnějších bylo přenášení desítek kilogramů knih z Polska přes vysokohorské průsmyky v Tatrách. Na Slovensko se takto, s pomocí zdatných mladých dobrovolníků, dostávala převážně náboženská literatura. Co se stalo, pokud byl pašerák přistižen a zatčen? A jak reagovali polští pohraničníci, v jejichž zemi bylo šíření náboženské literatury zcela běžné?

Po promítání filmu *Stopy ve sněhu* (2015) následovala diskuse s režisérem Slavomírem Zrebným a kulturním historikem Eduardem Burgetem z Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

Promítání snímku se uskutečnilo v rámci COURAGE-PAREVO Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů, který je jedním z vyvrcholení tříletého mezinárodního výzkumného projektu COURAGE: Kulturní opozice – porozumění kulturnímu dědictví disentu v zemích bývalého socialistického bloku.

9. říjen

Diskuse Festivalu demokracie a Knihovny VH

Festival Demokracie se konal jako doprovodný program konference Forum 2000 a v Knihovně Václava Havla uvedl diskuse o hodnotách mezigeneračních vztahů v současné společnosti, kulatý stůl s novináři (S)tisk doby anebo debatu o tom, zda načeš čas na první českou prezidentku.

I. HODNOTA MEZIGENERAČNÍCH VZTAHŮ V SOUČASNÉ SPOLEČNOSTI

Každá generace se od té předchozí v něčem liší, dochází tak ke střetům, nepochopení, o to více, pokud se k tomu přidá zrychlený vývoj společnosti jako takový. Mohou si tyto generace vlastně vůbec ještě rozumět? Potřebují se a jsou pro sebe stále takovou inspirací, jako tomu bylo dříve? Jaký je obraz seniorů v dnešní společnosti, a naopak jak o dnešní společnosti přemýšlí senioři? Jaké ve společnosti panují vzájemné předsudky, jak vznikají a k čemu vedou?

Hosté: Tereza Komárková, ředitelka a programová vedoucí spolku Duhový tandem, Zdeněk Svoboda, ředitel Nadačního fondu Lepší senior, Michaela Stachová, ředitelka Nadace Krása pomoci, Marcela Nevšímalová, zakladatelka a ředitelka Nadačního fondu Moje velké přání. Ve spolupráci s Forem 2000 a s organizací Duhový tandem.

Vzpomínka na Lou Reeda – Koncert Fernanda Saunderse.

II. (S)TISK DOBY

Kulatý stůl s novináři a komentátory zastupujícími různá média o aktuálních politických, ekonomických a sociálních otázkách. Pro Festival demokracie proběhla debata zahraničních novinářů a korespondentů, kteří diskutovali o „post-truth“ médiích, dezinformacích a sociálních sítích.

Hosté: Natalia Churikova (RFE/RL), Daniel Anýž (Hospodářské noviny a Aktuálně.cz), Nedim Dervisbegovic (RFE/RL) a Todd Nesbitt (UNYP). Moderovala Daniela Retková. Ve spolupráci s Forem 2000 a s Centrem současného umění DOX.

III. ČAS NA PRVNÍ ČESKOU PREZIDENTKU

Téměř sto let po získání volebního práva pro ženy je čas na první českou prezidentku. Proč jsme ještě nikdy v čele země neměli ženu? Čelí ženy v politice bariérám? Co můžeme udělat pro to, aby se v nadcházejících prezidentských volbách objevilo více žen mezi kandidáty? Rovnost žen a mužů v politickém rozhodování představuje nedílnou součást demokratických hodnot a demokratické společnosti.

Hosté: Michal Horáček, kandidát v prezidentských volbách 2018, Veronika Šprincová, ředitelka, Fórum 50 %, o.p.s. Ve spolupráci s Forem 2000, s Forem 50 % a Českou ženskou lobby.

11. říjen

ODHODLÁNÍ V DÍLE MILADY HORÁKOVÉ

Výjimečná žena, která se nesklonila před silou žádného režimu. Tváří i tvář pronásledování i smrti dokázala obstát před vlastním svědomím.

Dokument *Případ Dr. Horáková* (1990) nabídl autentické záběry a připomněl vykonstruovaný soudní proces i poslední dny jejího života. V novém světle Miladu Horákovou následně představila historička Dana Musilová, která promluvila o jejím životním díle a službě.

Druhý z večerů na téma *Slavní evangelíci: Masaryk, Horáková, Palach* u příležitosti stého výročí Českobratrské církve evangelické.

Moderovala redaktorka publicistiky Českého rozhlasu Magdaléna Trusinová.

26. říjen

VZPOMÍNKA NA LOU REEDA – KONCERT FERNANDA SAUNDERSE

Vystoupení Fernanda Saunderse, amerického zpěváka, skladatele, producenta a virtuózního hráče na basovou kytaru. Déle než třicet let stál po boku Lou Reeda, zakladatele legendárního

uskupení Velvet Underground, od jehož smrti uplynulo pět let. Fernando Saunders stál po Reedově boku také při památném koncertě v Bílém domě na přání Václava Havla.

Vystoupili: Fernando Saunders, Karel Holas, Igor Ochepovsky, Jiří Zabýstrzan a Zdeněk Puchmeltr ml. Večer uvedl Tomáš Turek.

3. listopad

PSÍ VOJÁCI: HUDBA NA PLÁTNĚ

Hudba na plátně se přesně po roce vrátila do Knihovny Václava Havla. Osm obrazů autorky Sáry Svobodové inspirované písněmi a texty Filipa Topola a Psích vojáků a komorní oslava 39. výročí jejich prvního oficiálního koncertu, který proběhl 3. listopadu 1979 na Pražských jazzových dnech.

Psí vojáci: Hudba na plátně.

15. 11.

KINEMATOGRAF: JAN PALACH

Odmítnutí zla tichým protestem, aneb Filmový večer s hostem. Film *Jan Palach* (2018) přibližuje poslední měsíce studenta, který položil svůj život za to, aby hlasitě promluvil do života odevzdaného Československa. Nesmířil se s nesvobodou, a dvacet let poté vyústil jeho čin ve svobodu nás všech.

Hostem druhé části večera byl historik Jakub Jareš a představitel hlavní role Viktor Zavadil, který „Palachovými očima“ sledoval měnící se atmosféru ve společnosti a ztvárnil jeho uvažování i rozhodování.

Závěrečný večer na téma *Slavní evangelíci: Masaryk, Horáková, Palach* u příležitosti 100. výročí Českobratrské církve evangelické moderovala redaktorka publicistiky Českého rozhlasu Magdaléna Trusínová.

17. listopad

NOC DIVADEL 2018 – MOC BEZMOCNÝCH

V loňském roce padl termín Noci divadel na den 29. výročí 17. listopadu 1989. Proto se velice hodilo propojit téma historického zvratu, společenské změny, téma revoluce s divadlem. V osobnosti Václava Havla se tato dvě témata propojují – úspěšný dramatik a esejista, zároveň bojovník za lidská práva a první prezident demokratického Československa. V Knihovně Václava Havla proběhly 17. listopadu dvě simultánní akce:

Moc bezmocných – Divadlo Feste Brno

Experimentální inscenace (režie: Jiří Honzík) se neodehrávala v divadelních budovách, nýbrž ve veřejném prostoru měst. „Putovní“ divadelní a hudební performance na téma textů Václava Havla *Moc bezmocných*, *Dopisy Olze* a monologů z jeho her,

Dagmar Voňková (Šafrán v krásných dobách folku).

Jaroslav Hutka (Šafrán v krásných dobách folku).

Vladimír Merta (Šafrán v krásných dobách folku).

jež proběhla během procházky z Ostrovní ulice, přes Národní třídu a Obývák Václava Havla na nábřeží a k restauraci Vltava na náplavce u řeky a zpět kolem domu U dvou tisíc, kde Václav Havel bydlel.

Od divadla k moci

Hostům, kteří procházku nestihli, nabídl archiv Knihovny Václava Havla dokumentární film česko-francouzského režiséra Karla Prokopa *Od divadla k moci*. Snímek mapuje cestu kulísáka, dramaturga a začínajícího autora z pražského divadélka Na zábradlí do čela nové demokratické republiky. Vznikl těsně po sametové revoluci a přináší dnes již unikátní záběry, rozhovory a ukázky z inscenací her Václava Havla v podání předních francouzských umělců.

12. prosinec

JIŘÍ ČERNÝ: ZA ČASŮ ŠAFRÁNU

Poslechový pořad Jiřího Černého byl věnován fenoménu písničkářského sdružení Šafrán. Hudební publicista Jiří Černý byl u toho, když se naše městské písničkářství na konci šedesátých let rodilo, vystupoval s folkaři ze Šafránu na stejných pódiiích a s mnohými léta spolupracoval. Večer byl věnován jeho pohledu na zásadní osobnosti našeho folku a jejich tvorbu.

Akci zorganizovala Knihovna Václava Havla jako doprovodný program výstavy *Od ucha k uchu aneb Fenomén Šafrán*.

17. prosinec

ŠAFRÁN V KRÁSNÝCH DOBÁCH FOLKU

Předvánoční setkání písničkářů ze Šafránu (Vladimír Merta, Jaroslav Hutka, Petr Lutka, Dagmar Voňková, Vladimír Veit, Oskar Petr ad.), kteří vzpomínali nejen na své začátky před téměř padesáti lety a na vrcholnou éru československého folku, ale také zahráli a odpovídali na dotazy z publika.

Setkání osobností bývalého písničkářského sdružení Šafrán v Knihovně Václava Havla bylo chápáno jako doprovodný program výstavy *Od ucha k uchu aneb Fenomén Šafrán*. Výstavu v budově Klementina pořádaly Národní knihovna ČR a nakladatelství Galén pod záštitou Anny Šabatové – ombudsmanky, spolu s Českým centrem Mezinárodního PEN klubu, Knihovnou Václava Havla a Seznamem.cz

Vzdělávání

Vzdělávací projekty Knihovny Václava Havla cílí na žáky základních škol, studenty středních a vysokých škol a skrze odkaz Václav Havla motivují mladou generaci k zamyšlení se nad otázkami občanské společnosti, demokracie a lidských práv. Knihovna Václava Havla funguje v oblasti vzdělávání i jako virtuální komunita nabízející on-line vzdělávací zdroje, které jsou přístupné školám v celé České republice i mimo ni. Využíváme možností moderních technologií, především videa, a spolupracujeme se zajímavými mladými osobnostmi českého veřejného prostoru.

ČTENÁŘSKÁ KAMPAŇ ČÍST HAVLA

V roce 2018 pokračovala Knihovna Václava Havla ve čtenářském projektu www.cisthavla.cz / www.facebook.com/cisthavla/, v němž seznamuje žáky a studenty s Václavem Havlem jako literátem formou krátkých videoukázek. V průběhu roku 2018 bylo natočeno a zveřejněno 6 videoukázek, v nichž vystupují zajímavé tváře českého veřejného prostoru jako Barbora Poláková, Ben Cristovao nebo Janek Rubeš. Mladým čtenářům jsme přiblížili tři prezidentské projevy Václava Havla, jeho přední esej Slovo o slovu a dva životopisné texty mapující historické události nástupu komunismu v roce 1948 a normalizace sedmdesátých let.

Projekt se od svého vzniku v roce 2017 těší velkému zájmu škol i odezvě široké veřejnosti na sociálních sítích. Je do něj zapojeno téměř 120 pedagogů ze základních a středních škol z celé ČR. Facebookový profil má přes 2 400 sledujících. Sledovanost videoukázek dosáhla téměř 350 000 zhlédnutí. Knihovna Václava Havla v projektu pokračuje i v roce 2019.

E-LEARNINGOVÝ KURZ KAŽDÝ MŮŽE ZMĚNIT SVĚT: LIDSKÁ PRÁVA V ŽIVOTĚ A DÍLE VÁCLAVA HAVLA/ MAN OF INSPIRATION: HUMAN RIGHTS THROUGH THE LIFE AND WORK OF VÁCLAV HAVEL

Knihovna Václava Havla zveřejnila na podzim roku 2018 nový on-line vzdělávací kurz Každý může změnit svět / Man of Inspiration www.vaclavhavel.cz/elearning/. Na pozadí životního

příběhu Václava Havla jsou v něm mladí diváci provázeni hlavními historickými milníky československé historie 2. poloviny 20. století. Šestidílná série akcentuje téma boje za lidská práva a následně budování občanské společnosti po sametovém převratu. Kurz je zaměřen na studenty středních škol a prvních ročníků vysokých škol.

Série je natočena dynamickým youtube stylem a kombinuje mluvené slovo moderátorů s archivními materiály a vzpomínkami pamětníků, mezi nimiž je i bývalá ministryně zahraničních věcí USA Madeleine Albrightová. Moderátory českých lekcí jsou zpěvačka a moderátorka Emma Smetana a tanečnick Yemi. Jedná se o první digitální výukový zdroj Knihovny Václava Havla, který je k dispozici i v anglické verzi. Tou provází rodilí mluvčí a je určena zahraničnímu publiku, ať už studentům zabývajícím se středoevropským prostorem a lidskoprávní problematikou, tak zájemcům ze zemí, v nichž je otázka dodržování lidských práv aktuální.

Projekt postoupil do finále inovativních vzdělávacích projektů ceny EDUINA 2018 udělované každoročně společností EDUin.

ZÍTRA TO SPUSTÍME

Divadelně vzdělávacím projektem si Knihovna Václava Havla připomněla 100. výročí založení Československa a kreativní způsobem podpořila školy v oslavách této historické události. Na naši výzvu naskoušelo celkem 20 školních a amatérských

studentských spolků z celé České republiky hru Václava Havla *Zítřka to spustíme* a během října 2018 ji odehrálo ve škole či místním kulturním centru.

Všechny zapojené soubory se na závěr setkaly v Divadle v Dlouhé. Společná akce, jíž se zúčastnilo přes 270 žáků, studentů a pedagogů, měla formu komponovaného pásma z živých a filmových ukázek, v nichž se představila všechna amatérská představení.

Projekt podpořilo grantem Ministerstvo kultury ČR.

KNIHOVNIČKY VH

Cílem nově vznikajícího projektu je vytvoření celorepublikové sítě základních a středních škol, které s naší podporou aktivně šíří myšlenkový odkaz Václava Havla. Knihovnička Václava Havla obsahuje celou ediční řadu nakladatelství Knihovny Václava Havla, jež čítá přes 60 položek, a je umístěna ve školní knihovně.

Projekt má vlastní logo a jednotnou vizuální identitu na všech školách. V roce 2018 získalo Knihovničku prvních sedm škol.

SOUTĚŽ O NEJLEPŠÍ STUDENTSKÝ ESEJ 2018

O jaké republice sníš?

Eseje Václava Havla, jako je *Moc bezmocných* či *Slovo o slovu*, se staly klasickými texty české literatury. Smyslem studentské soutěže je pěstovat žánr eseje v českém jazyce – ne ve smyslu napodobování esejí Václava Havla, ale ve smyslu havlovské odvahy pojmenovávat nepříjemné problémy a hledat jejich nekonvenční řešení. Téma 10. ročníku bylo inspirováno 100 letým výročím vzniku Československa a prvním novoročním prezidentským projevem Václava Havla (1. 1. 1990): „*Možná se ptáte, o jaké republice sním. Odpovídám: o republice samostatné, svobodné, demokratické, o republice hospodářsky prosperující a zároveň sociálně spravedlivé, zkrátka o republice lidské, která slouží člověku, a proto má naději, že i člověk poslouží jí. O republice všestranně vzdělaných lidí, protože bez nich nelze řešit žádný z našich problémů – lidských, ekonomických, ekologických, sociálních a politických.*“

V roce 2018 jsme obdrželi celkem 118 studentských esejů z 39 škol a 10 krajů České republiky, což je historicky nejvyšší číslo. Nejlepší práce vybírala pětičlenná porota, v níž v roce 2018 zasedli: překladatel Viktor Janiš

architekt Petr Hájek
literární kritička Eva Klíčová
spisovatelka Natálie Kocábová
novinářka Kateřina Šafaříková

Přehled oceněných

1. místo Marie FRYDLOVÁ, Gymnázium Oty Pavla, Praha
2. místo Barbora KOLLÁROVÁ, Gymnázium Jana Nerudy, Praha
3. místo Kateřina ŠVIHELOVÁ, Mensa Gymnázium, Praha

Dále porota udělila dvě čestná ocenění

Josef POLÁŠEK, Gymnázium Jana Keplera, Praha
Alžběta DUBINOVÁ, Gymnázium a SOŠ Nová Paka

Slavnostní vyhlášení proběhlo 6. prosince 2018 v Knihovně Václava Havla za účasti studentů a pedagogů ze zapojených škol a porotců.

Již potřetí soutěž podpořilo grantem Ministerstvo kultury ČR.

WORKSHOP HAVEL V KOSTCE

V interaktivním workshopu studenti středních škol a žáci druhého stupně základních škol čtou a zpracovávají Havlovy texty, sdílejí své názory na havlovská témata (např. disent, svědomí, absurdita) a propojují je s vlastní zkušeností.

Lektorka Nina Rutová vede workshop metodou „čtením a psaním ke kritickému myšlení“.

STÁLÁ EXPOZICE KNIHOVNY VÁCLAVA HAVLA

Expozice nazvaná *Havel v kostce* přibližuje návštěvníkům životní osudy Václava Havla kolážemi fotografií a citátů. Dotykové obrazovky prostřednictvím podrobnějších informací i zvukových záznamů vřazují jednotlivé kapitoly – rodina, divadlo, disent a prezidentství – do širších kulturněhistorických souvislostí. Velkoplošná interaktivní mapa umožňuje návštěvníkům učinit si plastickou představu o globální, světové „stopě“ Václava Havla. Základní a střední školy jsou v rámci komentované prohlídky expozice kombinované s interaktivními úkoly seznamované se životem a myšlenkami Václava Havla.

VÁCLAV HAVEL TADY A TEĎ

Jsou myšlenky prvního polistopadového prezidenta stále živé? Mají k dnešku skutečně co říci? Je zájem o Václava Havla výhradně věcí „pražské kavárny“? Jak k odkazu Václava Havla vlastně přistupovat? A jakou roli v tomto přibližování života

a díla jedné z nejvýraznějších osobností českých dějin 20. století hraje Knihovna Václava Havla?

V regionech se konala série debat s výkonným ředitelem Knihovny VH Michaelem Žantovským.

ÚNOR

Liberec – Jeronýmovo gymnázium, Krajský úřad (přednáška pro pedagogy)

Domažlice – Gymnázium J. Š. Baara

Prachatice – Gymnázium Prachatice

BŘEZEN

Olomouc – Univerzita Palackého

Kroměříž – Gymnázium

Velké Pavlovice – Ekocentrum Trkmanka, Gymnázium

Mikulov – Gymnázium a střední odborná škola

ČERVEN

Česká Lípa – Gymnázium, Centrum textilního tisku

ZÁŘÍ

Třeboň – Gymnázium

České Budějovice – Coworking Center

ŘÍJEN

Ostrava – 1st International School of Ostrava,

Gymnázium Ostrava – Hladnov, Gymnázium Olgy Havlové

LISTOPAD

Moravské Budějovice – Gymnázium a střední odborná škola

Žďár nad Sázavou – Knihovna Matěje Josefa Sychry

Havlíčková Borová – Základní škola

Třebíč – Katolické gymnázium

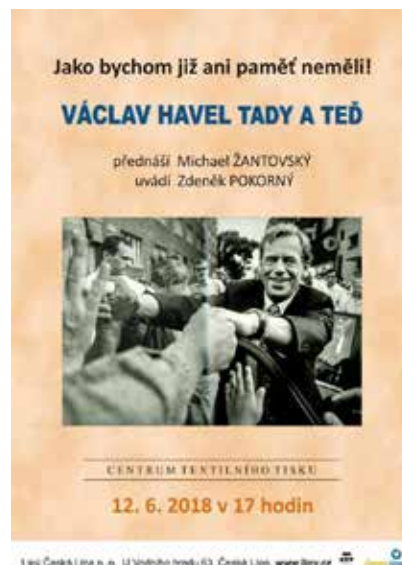
Horní Počernice – Divadlo

PROSINEC

Nučice – Základní škola a Mateřská škola

Yemi A. D. a Emma Smetana, moderátoři české verze e-learningové minisérie Každý může změnit svět.

Návštěvnost, sociální sítě, média

V roce 2018 jsme uspořádali celkem 153 klubových akcí pro širokou veřejnost, jejich celková návštěvnost dosáhla 10 416 osob, průměrná návštěvnost večera tak činila 68 osob. Za vysokou návštěvností stojí snaha o trvalé zkvalitňování našich programů a hledání stále nových, aktuálních témat a způsobů jejich prezentace.

Vedle toho jsme uspořádali dvě velké konference – na jaře to byly Evropské dialogy Václava Havla, kterých se zúčastnily bezmála dvě stovky mladých lidí z celé České republiky, na podzim konferenci na počest laureáta Ceny Václava Havla 2018, kterou vidělo včetně následujícího koncertu téměř 450 osob.

Pátého října jsme představili nový vzhled a doménu webových stránek – www.vaclavhavel.cz. Doménu nám bezplatně poskytl dlouholetý přítel a spolupracovník Václava Havla pan Vladimír Hanzel. Stránky jsou nyní modernější a uživatelsky příjemnější, což se odrazilo na jejich vyšší návštěvnosti. Na stránkách lze nalézt měsíční programy, aktuality, informace o projektech Knihovny, video a fotodokumentaci jednotlivých akcí, ale také vstup do elektronického archivu Dokumentačního centra. Měsíční návštěvnost stránek se pohybuje kolem 10 000 jednotlivých návštěv.

Na vlně zájmu z předchozího roku se nesl i v roce 2018 populárně-naučný projekt zaměřený na mladé lidi – čtenářská kampaň Číst Havla. Projekt má vlastní webovou stránku – www.cisthavla.cz – i facebookový profil, sledovanost jednotlivých videí v rámci kampaně běžně dosahovala sledovanosti v řádech tisíců. Mladé lidi oslovily především jejich charismatické vzory z řad populárních osobností – k těm z loňského roku (Youtuber Kovy, scénárista Janek Rubeš, herečky Anna Fialová ad.) přibyli v roce 2018 Ivan Trojan s Martinem Myšičkou či Bára Poláková a mnozí další.

Komunikace je v naší práci velmi důležitá, snažíme se reagovat na nejnovější trendy. V roce 2018 jsme dále zintenzivnili činnost v oblasti multimédií. O to všechno se Knihovna stará

především vlastními silami. Z většiny akcí je pořizován videozáznam, který je posléze zveřejněn na YouTube kanálu Knihovny. Z nejzajímavějších akcí připravujeme videosestřihy, na naše pořady vytváříme poutavé teezery. YouTube kanál ke konci roku 2018 zaznamenal 126 000 zhlédnutí po celkových 1 300 000 minut.

Knihovna byla též aktivní na sociálních sítích. Na svém facebookovém profilu měla ke konci roku již 31 000 fanoušků (pro srovnání – ke konci roku 2017 jejich počet činil 28 000). Zprávy Knihovny na Twitteru sledovalo na konci roku 5 100 sledujících (oproti 4 138 sledujících ke konci roku 2017). Roste i zájem na síti Instagram.

Knihovna rozesílá každý týden elektronický newsletter s programem a příležitostně upoutávky na jednotlivé akce. K odběru se lze přihlásit na webových stránkách. Na konci roku 2018 dosáhl celkový počet celkem 14 500 registrovaných odběratelů newsletteru.

Knihovna Václava Havla se v médiích monitorovaných firmou Newton Media prezentovala v 810 článcích a relacích. Největší pozornost vzbudila tradičně Cena Václava Havla za lidská práva 2018. Ze statistik je zřejmé, že se mnoho informací přesunulo z monitorovaných médií na sociální sítě (viz výše).

Finanční přehledy

Náklady 2018

(v tisících Kč)

Dokumentační centrum	3 745
Publikace	2 629
Svět Václava Havla	765
Evropské dialogy Václava Havla	542
Cena Václava Havla	615
Klub	4 489
Vzdělávání	2 115
Hele, Havel	42
Administrativní a režijní náklady	3 239

CELKEM

18 181

Přehled vývoje celkových nákladů

2010	7 553
2011	10 952
2012	14 423
2013	17 877
2014	17 881
2015	17 369
2016	19 684
2017	18 518
2018	18 181

Příjmy z darů, dotací a vlastní činnosti 2018

Výnosy z vlastní činnosti	
Příjmy z prodeje výrobků (knihy, pohlednice, plakáty, komise)	1 080
Prodej služeb	1 116
Úroky a kurzové rozdíly	46
Ostatní výnosy	23

CELKEM

2 265

Přijaté finanční dary 2018

Fondation Zdenek et Michaela Bakala	11 700
VHLF	289
Letiště Praha	300
VŠEM	200
P3CHEM s.r.o.	155
Jiří Kejval	120
Ostatní dárci	205

CELKEM

12 969

Dotace použité v roce 2018

Státní fond kultury –	20
Edice divadelní hry VH – studentská řada	
Magistrát hl. m. Prahy – klubový program	600
Ministerstvo kultury ČR – literární večery	399
Ministerstvo kultury ČR – esejistická soutěž	40
Ministerstvo kultury ČR – Zítřka to spustíme	70
Magistrát hl. m. Prahy –	200
účelová dotace – Nejsme v tom sami	
Ministerstvo zahraničních věcí ČR – Cena VH za LP	200
Velvyslanectví USA – Každý může změnit svět	50
Velvyslanectví USA – American Relief Administration in Czechoslovakia	139

CELKEM

1 718

Fundraising a vlastní příjmy

V roce 2018 Knihovna Václava Havla dále zintenzivnila snahy o diverzifikaci finančních zdrojů ve všech oblastech příjmů.

Hlavním zdrojem finančních prostředků v roce 2018 byla dlouhodobá podpora programů a provozu ze strany Fondation Zdeněk et Michaela Bakala. V roce 2018 se příspěvek z nadace snížil meziročně o 0,8 mil. Kč na 11,7 mil. Kč. Oproti tomu se zvýšil objem prostředků získaných formou darů od ostatních dárců, v roce 2018 se jednalo o částku 1 269 tis. Kč (oproti 1 186 tis. Kč v roce 2017).

Knihovna Václava Havla byla úspěšná v mnohých grantových řízeních na rok 2018. Prostředky na klubový program poskytli formou grantu v oblasti kultury Magistrát hl. města Prahy v celkové výši 600 tis. Kč. Grant MHMP významně napomohl zintenzivnění veřejného programu Knihovny VH v roce 2018. Vedle grantu na celoroční činnost klubu KnVH podpořil Magistrát hl. m. Prahy formou individuální účelové dotace ve výši 200 tis. Kč projekt „*Nesjme v tom sami*“, díky kterému Knihovna pozvala ve spolupráci s ÚSTR do ČR žijící účastníky protestů proti sovětské okupaci v roce 1968 ze zemí východní Evropy.

Na veřejné večery zaměřené na literaturu byl určen grant ve výši 399 tis. Kč, který Knihovna získala z prostředků Ministerstva kultury ČR. Tento grant rozšířil nabídku večerů zaměřených na oblast literárního žánru. Díky podpoře ve výši 70 tis. Kč ze strany Ministerstva kultury ČR Knihovna uskutečnila studentský projekt „*Zítřka to spustíme*“, který byl hravou oslavou stého výročí založení republiky (www.vaclavhavel.cz/cs/vzdelavani/zitřka-to-spustime).

Jako každý rok Ministerstvo kultury přispělo ve výši 40 tis. Kč na další ročník soutěže o nejlepší studentský esej, kterou Knihovna Václava Havla pořádá pro žáky středních škol z celé ČR. Ministerstvo zahraničních věcí ČR se v roce 2018 finančně podílelo na uspořádání mezinárodní Konference na počest laureáta Ceny Václava Havla za lidská práva grantem ve výši 200 tis. Kč. Velvyslanectví USA v Praze podpořilo částkou 139 tis. projekt „*American Relief Administration in Czechoslovakia*“, který měl připomenout hospodářskou pomoc USA nově vzniklému československému státu před 100 lety. V neposlední řadě podpořil

Státní fond kultury ČR celkovou částkou 90 tis. (z toho v roce 2018 využito 20 tis. Kč) vydání studentské řady vybraných divadelních her VH (vyjde v roce 2019).

V roce 2018 Knihovna dokončila víceletý vzdělávací e-learningový program „*Každý může změnit svět*“ (podtitul *Lidská práva, občanská společnost a občanská zodpovědnost prostřednictvím života a díla Václava Havla*). Projekt v české a anglické verzi je zaměřen na starší školní věk, středoškoláky i vysokoškolské studenty, v roce 2016 se jej podařilo zahájit díky velkorysé dotaci získané z prostředků americké nadace Rockefeller Brothers Fund – 885 tis. Kč v letech 2016–2017. Grantem ve výši 10 000 USD (212 tis. Kč) na roky 2017–2018 podpořilo projekt také Velvyslanectví USA v Praze. V roce 2018 bylo využito zbývajících 50 tis. Kč z grantu Velvyslanectví USA a projekt byl uveřejněn.

Nejvýznamnější soukromí dárci v roce 2018: Společnost Letiště Praha společnost Letiště Praha, Vaclav Havel Library Foundation, Vysoká škola ekonomie a managementu v Praze (VŠEM) či společnost P3CHEM.

Výnosy z vlastní činnosti se v roce 2018 vyšplhaly k částce 2 265 tis. Kč (v roce 2017 to bylo 2 255 tis. Kč). Tržby z prodeje vlastních výrobků, především knih, činily 1 080 tisíc Kč (oproti 1 224 tis. Kč v roce 2017). Na prodejích v roce 2018 se podílela především novinka z vydavatelství Knihovny Václava Havla, kompletní vzpomínky otce Václava Havla Václava Marii Havla, která vyšla pod názvem „*Mé vzpomínky*“ na podzim 2018 a do konce roku se téměř celý náklad ve výši dva tisíce kusů prodal.

Nezanedbatelné příjmy získala Knihovna v roce 2018 díky institucionální spolupráci. Projekt Evropské dialogy Václava Havla kofinancovalo stejně jako ve všech předchozích ročnících Zastoupení Evropské komise v Praze, již potřebí projekt získal podporu od společnosti Sekyra Group.

Účetní závěrka a zpráva auditora k 31. prosinci 2018

ROZVAHA

ROZVAHA dle 504/2002 Sb. ve znění pro rok 2016

Obchodní firma nebo název účetní jednotky

Knihovna Václava Havla, o.p.s.
Ostrovní 129/13

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky

Praha 1
11000

k. **3 1 . 1 2 . 2 0 1 8**

v tisících Kč

IČ	2	7	1	6	9	4	1	3
----	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

otisk podacího razítka

Označ.	AKTIVA	číslo řádku	Účetní období		
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni	
A.	Dlouhodobý majetek celkem	A.I.+...+A.IV.	001	+2 261	+2 014
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	A.I.1+...+A.I.x	002	+2 369	+2 426
A. I. 1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	účet 012	003		
2.	Software	účet 013	004	+825	+825
3.	Ocenitelná práva	účet 014	005		
4.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	účet 018	006		
5.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	účet 019	007	+1 544	+1 601
6.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	účet 041	008		
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	účet 051	009		
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	A.II.1+...+A.II.x	010	+2 266	+2 267
A. II. 1.	Pozemky	účet 031	011		
2.	Umělecká díla, předměty a sbírky	účet 032	012	+1 277	+1 277
3.	Stavby	účet 021	013		
4.	Hmotné movité věci a jejich soubory	účet 022	014	+989	+990
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	účet 025	015		
6.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	účet 026	016		
7.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	účet 028	017		
8.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	účet 029	018		
9.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	účet 042	019		
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	účet 052	020		
A. III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	A.III.1+...+A.III.x	021		
A. III. 1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	účet 061	022		
2.	Podíly - podstatný vliv	účet 062	023		
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	účet 063	024		
4.	Zápůjčky organizačním složkám	účet 066	025		
5.	Ostatní dlouhodobé zápůjčky	účet 067	026		
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	účet 069	027		
A. IV.	Oprávy k dlouhodobému majetku celkem	A.IV.1+...+A.IV.x	028	-2 374	-2 679
A. IV. 1.	Oprávy k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	účet 072	029		
2.	Oprávy k softwaru	účet 073	030	-825	-825
3.	Oprávy k ocenitelným právům	účet 074	031		
4.	Oprávy k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	účet 078	032		
5.	Oprávy k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	účet 079	033	-708	-975
6.	Oprávy ke stavbám	účet 081	034		
7.	Oprávy k samostatným hmotným movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí	účet 082	035	-841	-879
8.	Oprávy k pěstitelským celkům trvalých porostů	účet 085	036		
9.	Oprávy k základnímu stádu a tažným zvířatům	účet 086	037		
10.	Oprávy k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	účet 088	038		
11.	Oprávy k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	účet 089	039		
B.	Krátkodobý majetek celkem	B.I.+...+B.IV.	040	+5 478	+4 597
B. I.	Zásoby celkem	B.I.1+...+B.I.x	041	+2 708	+2 683
B. I. 1.	Materiál na skladě	účet 112	042		
2.	Materiál na cestě	účet 119	043		

Označ.	AKTIVA	číslo řádku	Účetní období		
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni	
3.	Nedokončená výroba	účet 121	044	+155	+74
4.	Polotovary vlastní výroby	účet 122	045		
5.	Výrobky	účet 123	046	+2 411	+2 469
6.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	účet 124	047		
7.	Zboží na skladě a v prodejnách	účet 132	048	+142	+140
8.	Zboží na cestě	účet 139	049		
9.	Poskytnuté zálohy na zásoby	účet 314	050		
B. II.	Pohledávky celkem	B.II.1+...+B.II.x	051	+856	+956
B. II. 1.	Odběratelé	účet 311	052	+159	+386
2.	Směnky k inkasu	účet 312	053		
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	účet 313	054		
4.	Poskytnuté provozní zálohy	účet 314 - f. 51	055	+685	+554
5.	Ostatní pohledávky	účet 315	056		
6.	Pohledávky za zaměstnanci	účet 335	057		+3
7.	Pohledávky za institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	účet 336	058		
8.	Daň z příjmů	účet 341	059		+7
9.	Ostatní přímé daně	účet 342	060		
10.	Daň z přidané hodnoty	účet 343	061	+2	
11.	Ostatní daně a poplatky	účet 345	062		
12.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	účet 346	063		
13.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávných celků	účet 348	064		
14.	Pohledávky za společnosti sdružené ve společnosti	účet 358	065		
15.	Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí	účet 373	066		
16.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	účet 375	067		
17.	Jiné pohledávky	účet 378	068		
18.	Dohadné účty aktivní	účet 388	069	+10	+6
19.	Opravná položka k pohledávkám	účet 391	070		
B. III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	B.III.1+...+B.III.x	071	+1 570	+646
B. III. 1.	Peněžní prostředky v pokladně	účet 211	072	+39	+12
2.	Ceniny	účet 213	073		+13
3.	Peněžní prostředky na účtech	účet 221	074	+1 531	+621
4.	Majetkové cenné papíry k obchodování	účet 251	075		
5.	Dluhové cenné papíry k obchodování	účet 253	076		
6.	Ostatní cenné papíry	účet 256	077		
7.	Peníze na cestě	účet 261	078		
B. IV.	Jiná aktiva celkem	B.IV.1+...+B.IV.x	079	+344	+312
B. IV. 1.	Náklady příštích období	účet 381	080	+344	+312
2.	Příjmy příštích období	účet 385	081		
	AKTIVA CELKEM	A.+B.	082	+7 739	+6 611

Označ.	PASIVA	číslo řádku	Účetní období		
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni	
A.	Vlastní zdroje celkem	A.I.+...+A.II.	001	+1 486	+126
A. I.	Jmění celkem	A.I.1.+...+A.I.x	002	+1 486	+126
A. I. 1.	Vlastní jmění	účet 901	003	+66	+66
2.	Fondy	účet 911	004	+1 420	+60
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	účet 921	005		
A. II.	Výsledek hospodaření celkem	A.II.1.+...+A.II.x	006	+0	+0
A. II. 1.	Účet výsledku hospodaření	účet +/-963	007	xxxxxxxxxxxx	+0
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	účet +/-931	008		xxxxxxxxxxxx
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	účet +/-932	009		
B.	Cizí zdroje celkem	B.I.+...+B.IV.	010	+6 253	+6 485
B. I.	Rezervy celkem	B.I.1.+...+B.I.x	011		
B. I. 1.	Rezervy	účet 941	012		
B. II.	Dlouhodobé závazky celkem	B.II.1.+...+B.II.x	013	+3 744	+3 744
B. II. 1.	Dlouhodobé úvěry	účet 951	014		
2.	Vydané dluhopisy	účet 953	015		
3.	Závazky z pronájmu	účet 954	016		
4.	Přijaté dlouhodobé zálohy	účet 955	017		
5.	Dlouhodobé směnky k úhradě	účet 958	018		
6.	Dohadné účty pasivní	účet 389	019		
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	účet 959	020	+3 744	+3 744
B. III.	Krátkodobé závazky celkem	B.III.1.+...+B.III.x	021	+2 318	+2 671
B. III. 1.	Dodavatelé	účet 321	022	+478	+688
2.	Směnky k úhradě	účet 322	023		
3.	Přijaté zálohy	účet 324	024		

Označ.	PASIVA	číslo řádku	Účetní období		
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni	
4.	Ostatní závazky	účet 325	025	+301	+302
5.	Zaměstnanci	účet 331	026	+382	+433
6.	Ostatní závazky vůči zaměstnancům	účet 333	027		+1
7.	Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	účet 336	028	+202	+396
8.	Daň z příjmů	účet 341	029	+33	
9.	Ostatní přímé daně	účet 342	030	+64	+163
10.	Daň z přidané hodnoty	účet 343	031		+22
11.	Ostatní daně a poplatky	účet 345	032		
12.	Závazky ze vztahu k státnímu rozpočtu	účet 346	033		+98
13.	Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávných celků	účet 348	034		
14.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	účet 367	035		
15.	Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	účet 368	036		
16.	Závazky z pevných termínovaných operací a opcí	účet 373	037		
17.	Jiné závazky	účet 379	038	+94	+18
18.	Krátkodobé úvěry	účet 231	039		
19.	Eskontní úvěry	účet 232	040		
20.	Vydané krátkodobé dluhopisy	účet 241	041		
21.	Vlastní dluhopisy	účet 255	042		
22.	Dohadné účty pasivní	účet 389	043	+764	+550
23.	Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	účet 249	044		
B. IV.	Jiná pasiva celkem	B.IV.1+...+B.IV.x	045	+191	+70
B. IV. 1.	Výdaje příštích období	účet 383	046	+1	
2.	Výnosy příštích období	účet 384	047	+190	+70
	PASIVA CELKEM	A.+B.	048	+7 739	+6 611

Okamžik sestaven **21.6.2019**

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky:

Právní forma
účetní jednotky:

Předmět činnosti nebo účel:

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

VZZ dle 504/2002 Sb. ve znění pro rok 2016

Obchodní firma nebo název účetní jednotky

Knihovna Václava Havla, o.p.s.
Ostrovní 129/13

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky

Praha 1
11000

k. **3 1 . 1 2 . 2 0 1 8**

Od: **1.1.2018** Do: **31.12.2018**

v tisících Kč

IČ	2	7	1	6	9	4	1	3
----	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

otisk podacího razítka

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Běžné období		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
A.	Náklady	A.I.+...+A.VIII.	001	+18 181	+18 181
A. I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	A.I.1+...+A.I.x	002	+9 271	+9 271
A. I. 1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	účetv 501, 502, 503	003	+287	+287
2.	Prodané zboží	účet 504	004	+4	+4
3.	Opravy a udržování	účet 511	005	+21	+21
4.	Náklady na cestovné	účet 512	006	+259	+259
5.	Náklady na reprezentaci	účet 513	007	+297	+297
6.	Ostatní služby	účet 518	008	+8 403	+8 403
A. II.	Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	A.II.1+...+A.II.x	009	-126	-126
A. II. 7.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	účetv 561, 562, 563, 564	010	-126	-126
8.	Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	účetv 571, 572	011		
9.	Aktivace dlouhodobého majetku	účetv 573, 574	012		
A. III.	Osobní náklady	A.III.1+...+A.III.x	013	+8 530	+8 530
A. III. 10.	Mzdové náklady	účet 521	014	+6 435	+6 435
11.	Zákonné sociální pojištění	účet 524	015	+2 095	+2 095
12.	Ostatní sociální pojištění	účet 525	016		
13.	Zákonné sociální náklady	účet 527	017		
14.	Ostatní sociální náklady	účet 528	018		
A. IV.	Daně a poplatky	A.IV.1+...+A.IV.x	019	+1	+1
A. IV. 15.	Daně a poplatky	účetv 531, 532, 538	020	+1	+1
A. V.	Ostatní náklady	A.V.1+...+A.V.x	021	+104	+104
A. V. 16.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	účetv 541, 542	022		
17.	Odpis nedobytné pohledávky	účet 543	023	+6	+6
18.	Nákladové úroky	účet 544	024		
19.	Kursově ztráty	účet 545	025	+40	+40
20.	Dary	účet 546	026		
21.	Manka a škody	účet 548	027	+1	+1
22.	Jiné ostatní náklady	účet 549	028	+57	+57
A. VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	A.VI.1+...+A.VI.x	029	+395	+395
A. VI. 23.	Odpisy dlouhodobého majetku	účet 551	030	+395	+395
24.	Prodaný dlouhodobý majetek	účet 552	031		
25.	Prodané cenné papíry a podíly	účet 553	032		
26.	Prodaný materiál	účet 554	033		
27.	Tvorba a použití rezerv a opravných položek	účetv 556, 559	034		
A. VII.	Poskytnuté příspěvky	A.VII.1+...+A.VII.x	035		
A. VII. 28.	Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	účetv 581, 582	036		
A. VIII.	Daň z příjmů	A.VIII.1+...+A.VIII.x	037	+6	+6
A. VIII. 29.	Daň z příjmů	účet 591	038	+6	+6
	Náklady celkem		039	+18 181	+18 181
B.	Výnosy		040	+17 751	+17 751
B. I.	Provozní dotace	B.I.1+...+B.I.x	041	+1 718	+1 718
B. I. 1.	Provozní dotace	účet 691	042	+1 718	+1 718
B. II.	Přijaté příspěvky	B.II.1+...+B.II.x	043		
B. II. 2.	Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	účet 681	044		
3.	Přijaté příspěvky (dary)	účet 682	045		
4.	Přijaté členské příspěvky	účet 684	046		
B. III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	účetv 601, 602, 603	047	+1 767	+1 767

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Běžné období		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
B. IV.	Ostatní výnosy	B.IV.1+...+B.IV.x	048	+14 266	+14 266
B. IV. 5.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	účetv 641, 642	049		
6.	Platby za odepsané pohledávky	účet 643	050		
7.	Výnosové úroky	účet 644	051	+1	+1
8.	Kursové zisky	účet 645	052	+46	+46
9.	Zúčtování fondů	účet 648	053	+14 197	+14 197
10.	Jiné ostatní výnosy	účet 649	054	+22	+22
B. V.	Tržby z prodeje majetku	B.V.1+...+B.V.x	055		
B. V. 11.	Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	účet 652	056		
12.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	účet 653	057		
13.	Tržby z prodeje materiálu	účet 654	058		
14.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	účet 655	059		
15.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	účet 657	060		
	Výnosy celkem		061	+17 751	+430
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	B. - A.I.1-...-A.VII.x + C. x.	062	-424	+430
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	B. - A. + D. x.	063	-430	+0

Okamžik sestaven 21.6.2019	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky:
Právní forma účetní jednotky: Předmět činnosti nebo účel:	

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2018 (v tisících Kč)

1. Charakteristika a hlavní aktivity

Založení a charakteristika společnosti

Knihovna Václava Havla, o.p.s. ("společnost") vznikla dne 26. července 2004 zápisem do obchodního rejstříku vedeného u Městského soudu v Praze, oddíl O, vložka 338.

Hlavním účelem zřízení společnosti jsou archivní, archivně badatelské, dokumentační a knihovnické činnosti zaměřené na dílo Václava Havla a dokumenty či věci s jeho působením související, jejich odborná analýza a s tím související vzdělávací a popularizační aktivity.

Sídlo společnosti

Knihovna Václava Havla, o.p.s.
Ostrovní 129/13, Nové Město
110 00 Praha 1
Česká republika

Identifikační číslo

271 69 413

Členové správní rady k 31. prosinci 2018

Gabriel Eichler (předseda)
Michaela Bakala (místopředseda)
Dagmar Havlová
Božena Jirků
Martin Palouš
Jacques Rupnik
Nina Smitová
Iva Brožová
Milan Šimečka

Statutárním orgánem společnosti je ředitel společnosti pan Michael Žantovský.

Členové dozorčí rady k 31. prosinci 2018

Luděk Niedermayer
Mgr. Emil Holub
Ondřej Jonáš

Zakladatelé společnosti

Dagmar Havlová
Miloslav Petrušek

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2018 (v tisících Kč)

Karel Schwarzenberg

Zakladatelé společnosti se při založení společnosti zavázali ke vkladům v celkové výši 3 tis. Kč. Tyto vklady jsou plně splaceny a nejsou zapsány v rejstříku obecně prospěšných společností.

Změny v rejstříku obecně prospěšných společností

V roce 2018 nedošlo k žádným změnám v rejstříku obecně prospěšných společností.

2. Zásadní účetní postupy používané společností

- (a) Způsob zpracování účetních záznamů, způsob a místo jejich úschovy

Účetnictví je vedeno externí společností VGD, s.r.o. v systému Byznys VR. Účetní doklady jsou uloženy v sídle zmíněné účetní společnosti.

- (b) Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je evidován v pořizovací ceně. Dlouhodobý hmotný majetek v pořizovací ceně do 40 tis. Kč a dlouhodobý nehmotný majetek do 60 tis. Kč není vykazován v rozvaze a je účtován do nákladů v roce jeho pořízení.

V následující tabulce jsou uvedeny metody a doby odpisování podle skupin majetku:

Majetek	Metoda	Doba odpisování
Kancelářské vybavení, nábytek	Lineární	3 roky
Software	Lineární	5 let
Ostatní nehmotný majetek	Lineární	6 let

- (c) Přepočty cizích měn

Společnost používá pro přepočet transakcí v cizí měně denní kurz ČNB. V průběhu roku účtuje společnost pouze o realizovaných kurzových ziscích a ztrátách.

Aktiva a pasiva v zahraniční měně jsou k rozvahovému dni přepočítávána podle kurzu devizového trhu vyhlášeného Českou národní bankou. Nerealizované kursové zisky a ztráty jsou zachyceny ve výsledku hospodaření.

- (d) Zásoby

Nedokončená výroba a hotové výrobky (knihy) zahrnují materiálové, mzdové a ostatní přímé náklady. Úbytek nedokončené výroby a hotových výrobků je oceňován metodou váženého aritmetického průměru.

Zboží je oceňováno v pořizovacích cenách. Pořizovací cena zahrnuje cenu pořízení a vedlejší pořizovací náklady (např. dopravu). Úbytek zásob je oceňován metodou váženého aritmetického průměru.

Knihy pořízené pro účely činnosti archivu knihovny jsou evidovány v podrozvahové evidenci a jsou účtovány do nákladů po dobu pěti let.

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2018 (v tisících Kč)

(e) Přijaté a poskytnuté dary

Společnost účtuje o finančních prostředcích přijatých na základě darovacích smluv na účet Fondy, ze kterého jsou tyto přijaté finanční prostředky zúčtovány dle charakteru jejich použití následujícími způsoby:

- do výkazu zisku a ztráty ve prospěch účtu Zúčtování fondů do výše nákladů vynaložených na jednotlivé projekty (střediska) nebo provozní činnost v daném účetním období;
- proti bankovnímu účtu v případě poskytnutí finančních prostředků na projekty třetích stran, které byly vybrány v rámci jednotlivých projektů společnosti.

3. Dlouhodobý majetek

(a) Dlouhodobý nehmotný majetek

	Software	Ostatní nehmotný majetek	Celkem 2018	Celkem 2017
Pořizovací cena				
Zůstatek k 1.1.	825	1 544	2 369	2 369
Přírůstky	--	57	57	--
Úbytky	--	--	--	--
Přeúčtování	--	--	--	--
Zůstatek k 31.12.	825	1 601	2 426	2 369
Oprávký				
Zůstatek k 1.1.	825	708	1 533	1 269
Odpisy	--	267	267	264
Oprávký k úbytkům	--	--	--	--
Přeúčtování	--	--	--	--
Zůstatek k 31.12.	825	975	1 800	1 533
Zůstatková hodnota 1.1.	--	836	836	1 100
Zůstatková hodnota 31.12.	--	626	626	836

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2018 (v tisících Kč)

(b) Dlouhodobý hmotný majetek

	Kancelářské vybavení, nábytek	Umělecká díla, předměty a sbírky	Celkem 2018	Celkem 2017
Pořizovací cena				
Zůstatek k 1.1.	989	1 277	2 266	2 748
Přírůstky	91	--	91	47
Úbytky	-90	--	-90	-529
Přeúčtování	--	--	--	--
Zůstatek k 31.12.	990	1 277	2 267	2 266
Oprávký				
Zůstatek k 1.1.	841	--	841	1 225
Odpisy	128	--	128	145
Oprávký k úbytkům	-90	--	-90	-529
Přeúčtování	--	--	--	--
Zůstatek k 31.12.	879	--	879	841
Zůstatková hodnota 1.1.	148	1 277	1 425	1 523
Zůstatková hodnota 31.12.	111	1 277	1 388	1 425

4. Účty v bankách

Finanční prostředky jsou vedeny na běžných účtech denominovaných v CZK, USD a EUR. Zůstatek na bankovních účtech k 31. prosinci 2018 činí 621 tis. Kč (2017 – 1 531 tis. Kč).

5. Pohledávky a závazky

(a) Pohledávky

Pohledávky činí celkem 956 tis. Kč (2017 – 856 tis. Kč), ze kterých 42 tis. Kč (2017 – 82 tis. Kč) představují pohledávky po lhůtě splatnosti. Poskytnuté provozní zálohy představují zejména zálohy na služby spojené s nájmem ve výši 283 tis. Kč (2017 – 394 tis. Kč) a jistinu k nájmu ve výši 271 tis. Kč (2017 – 271 tis. Kč).

(b) Závazky

Krátkodobé závazky činí celkem 2 671 tis. Kč (2017 – 2 318 tis. Kč), ze kterých 302 tis. Kč (2017 – 24 tis. Kč) představují závazky po lhůtě splatnosti.

Dlouhodobým závazkem společnosti k 31. prosinci 2018 je bezúročná půjčka poskytnutá společnosti v lednu 2011 ve výši 3 744 tis. Kč (2017 – 3 744 tis. Kč) na zajištění provozu, která je splatná 10. ledna 2020.

6. Náklady příštích období

Náklady příštích období činí celkem 312 tis. Kč (2017 – 344 tis. Kč) a představují zejména časové rozlišení nákladů pojistného, nájemného a časové rozlišení nákladů na výrobu filmu.

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2018 (v tisících Kč)

7. Zásoby

Zásoba hotových výrobků k 31. prosinci 2018 činí celkem 2 469 tis. Kč (2017 – 2 411 tis. Kč) a představuje zásobu knih vlastní produkce knihovny.

Zásoba zboží k 31. prosinci 2018 činí celkem 140 tis. Kč (2017 – 142 tis. Kč) a představuje zásobu knih a DVD určených pro prodej v rámci expozice „Václav Havel v kostce“.

Nedokončená výroba k 31. prosinci 2018 činí celkem 74 tis. Kč (2017 – 155 tis. Kč) a představuje nedokončené knihy vlastní produkce.

K 31. prosinci 2018 činil celkový objem zásob nevykázaných v rozvaze 1 101 tis. Kč (2017 – 1 141 tis. Kč), z toho cizí knihy v komisním prodeji činily 91 tis. Kč (2017 – 131 tis. Kč), vypůjčené knihy 460 tis. Kč (2017 – 460 tis. Kč) a knihy evidované v archivu činily 550 tis. Kč (2017 – 550 tis. Kč).

8. Vlastní zdroje

	Vlastní jmění	Fondy	Nerozděl. zisk	Výsledek hospodaření	Celkem
Zůstatek k 1.1.2018	66	1 420	--	--	1 486
Převod výsledku hospodaření	--	--	--	--	--
Přijaté dary	--	13 035	--	--	13 035
Poskytnuté příspěvky	--	-198	--	--	-198
Zúčtování fondů	--	-14 197	--	--	-14 197
Výsledek hospodaření běžného účetního období	--	--	--	--	--
Zůstatek k 31.12.2018	66	60	--	--	126

9. Zaměstnanci a vedoucí pracovníci

Průměrný počet zaměstnanců a osobní náklady za rok 2018 a 2017:

2018	Prům. počet zaměstnanců	Mzdové náklady	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	Sociální náklady
Zaměstnanci	10	6 435	2 095	--
2017	Prům. počet zaměstnanců	Mzdové náklady	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	Sociální náklady
Zaměstnanci	10	6 295	2 007	--

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2018 (v tisících Kč)

10. Odměny a půjčky statutárním, kontrolním nebo jiným orgánům

V průběhu roku 2018 a 2017 byly společností vyplaceny odměny statutárnímu orgánu společnosti z titulu funkce, tyto náklady jsou zahrnuty ve mzdových nákladech. V průběhu let 2018 a 2017 nebyly společností vyplaceny ani poskytnuty žádné odměny a půjčky členům správní a dozorčí rady. V průběhu roku 2018 a 2017 nebyly uzavřeny žádné smlouvy, které by společnost zavazovaly k vyplácení jakýchkoli požitků v případě ukončení činnosti jednotlivých členů správní a dozorčí rady.

11. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění činí 396 tis. Kč (2017 – 202 tis. Kč), ze kterých 276 tis. Kč (2017 – 139 tis. Kč) představují závazky ze sociálního zabezpečení a 120 tis. Kč (2017 – 63 tis. Kč) představují závazky ze zdravotního pojištění. Žádné z těchto závazků nejsou po lhůtě splatnosti.

12. Ostatní přímé daně a dotace

Ostatní přímé daně z titulu záloh na daň z příjmů fyzických osob činí 163 tis. Kč (2017 – 64 tis. Kč). Žádné z těchto závazků nejsou po lhůtě splatnosti.

V roce 2018 vyčerpala společnost dotace ve výši 1 718 tis. Kč (2017 – 2 138 tis. Kč), z čehož bylo 1 529 tis. Kč (2017 – 646 tis. Kč) ze státního rozpočtu a 189 tis. Kč (2017 – 1 492 tis. Kč) z ostatních zdrojů.

13. Výnosy příštích období

V roce 2018 obdržela společnost dotace a granty v celkové výši 1 788 tis. Kč (2017 – 2 384 tis. Kč), z čehož částka ve výši 70 tis. Kč (2017 – 190 tis. Kč) bude vyčerpána v roce 2019 a je vykázána v pozici Výnosy příštích období.

14. Informace o projektech společnosti

Obdobně jako v předchozím období společnost v průběhu roku 2018 organizovala veřejná a klubová setkání. Veřejnosti je přístupná expozice „Václav Havel v kostce“ v sídle společnosti v Ostrovní ulici na Starém městě v Praze.

Všechny aktivity společnosti jsou detailně popsány ve výroční zprávě. Zároveň jsou ve výroční zprávě uvedeny přijaté a poskytnuté dary.

15. Informace o odměnách statutárním auditorům

Celkové odměny přijaté auditorem činí 1 tis. Kč (2017 – 1 tis. Kč) a představují odměny za povinný audit účetní závěrky.

16. Daň z příjmů

Společnost vykázala splatnou daň za rok 2018 ve výši 6 tis. Kč (2017 – 33 tis. Kč).

Při výpočtu daně z příjmů právnických osob byla využita možnost zákona o daních z příjmů a byl snížen základ daně dle §20 odst. 7 o 300 tis. Kč (2017 – o 300 tis. Kč).

Úspora daňové povinnosti z uplatněné daňové úlevy v roce 2017 ve výši 57 tis. Kč byla v roce 2018 využita na hlavní činnost společnosti. Úspora daňové povinnosti za rok 2018, která bude využita v příštím roce, činí 57 tis. Kč.

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2018 (v tisících Kč)

17. Správní náklady

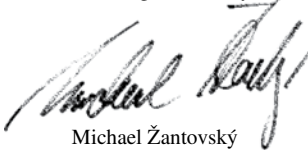
Správní náklady společnosti za rok 2018 činí celkem 3 239 tis. Kč (2017 – 2 924 tis. Kč).
Jejich struktura je následující:

2018	Náklady celkem	Z toho správní náklady
Spotřebované nákupy a služby	9 271	1 447
Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	-126	--
Osobní náklady	8 530	1 678
Daně a poplatky	1	1
Ostatní náklady	104	89
Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek	395	18
Daň z příjmů	6	6
Celkem	18 181	3 239

2017	Náklady celkem	Z toho správní náklady
Spotřebované nákupy a služby	9 212	1 163
Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	123	--
Osobní náklady	8 302	1 494
Daně a poplatky	1	1
Ostatní náklady	438	227
Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek	409	6
Daň z příjmů	33	33
Celkem	18 518	2 924

18. Významná následná událost

K datu sestavení účetní závěrky nejsou známy žádné významné následné události, které by ovlivnily účetní závěrku k 31. prosinci 2018.

Datum: 21. června 2019	Podpis statutárního orgánu nebo fyzické osoby, která je účetní jednotkou: Michael Žantovský ředitel
---------------------------	--

KPMG Česká republika Audit, s.r.o.

Pobřežní 1a
186 00 Praha 8
Česká republika
+420 222 123 111
www.kpmg.cz

Zpráva nezávislého auditora pro dozorčí radu společnosti Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky společnosti Knihovna Václava Havla, o.p.s. (dále také „Účetní jednotka“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. prosinci 2018, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. prosincem 2018 a přílohy v účetní závěrce, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Účetní jednotce jsou uvedeny v bodě 1 přílohy v této účetní závěrce.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv Účetní jednotky k 31. prosinci 2018 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. prosincem 2018 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Účetní jednotce nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární orgán Účetní jednotky.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s auditem účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o Účetní jednotce získanými během auditu účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Účetní jednotce, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržných ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpořvédnost statutárního orgánu Účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán Účetní jednotky odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán Účetní jednotky povinen posoudit, zda je Účetní jednotka schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze v účetní závěrce záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy statutární orgán plánuje zrušení Účetní jednotky nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost, než tak učinit.

Odpořvédnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Účetní jednotky relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti statutární orgán Účetní jednotky uvedl v příloze v účetní závěrce.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky statutárním orgánem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Účetní jednotky

nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze v účetní závěrce, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Účetní jednotky nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Účetní jednotka ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat osoby pověřené správou a řízením mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Statutární auditor odpovědný za zakázku

Ing. Petr Škoda je statutárním auditorem odpovědným za audit účetní závěrky společnosti Knihovna Václava Havla, o.p.s. k 31. prosinci 2018, na jehož základě byla zpracována tato zpráva nezávislého auditora.

V Praze, dne 21. června 2019

KPMG Česká republika Audit
KPMG Česká republika Audit, s.r.o.
Evidenční číslo 71

Petr Škoda
Ing. Petr Škoda
Partner
Evidenční číslo 1842

